eski bir komandonun anıları

TOKAT KAMPI

PAZARTESİ Aydınlık'TA

***

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ 22 ARALIK 1979

500 KURUŞ

Apocuların ve Bucakların saldırıları sonucu yüzlerce aile kaçtı
SİVEREK'TEN GÖÇ DEVAM EDİYOR

8. SAYFADA

AP Genel Başkanı boyun eğecek mi?

MHP, AP'den sıkıyönetim komutanlarının değiştirilmesini istiyor

MHP, DAVADAN DÖNÜP SUÇ İHBARI YAPANLARIN CEZALARININ İNDİRİLMESİNE KARŞI ÇIKTI

ANKARA (ÖZEL)

MHP suç işleyenlerin karıştıkları suçlar, suç ortakları ve suça azmettirenler hakkında bilgi vermesi halinde, cezalarının hafifletilmesini öngören tasarıya şiddetle karşı çıktı.

(Devamı Sa. 7.Sü 10'da)

■ MHP sıkıyönetim mahkemelerinin hakim ve savcılarında da değişiklik yapılmasını talep etti

ANKARA (ÖZEL)

AZINLIK hükümeti kurulurken, bu hükümeti "kayıtsız şartsız destekleyeceğini" açıklayan MHP, yavaş yavaş koşullarını ortaya koymaya başladı. MHP'liler ilk hedef olarak Sıkıyönetim komutanlarını ve Sıkıyönetim ileri gelenlerini seçtiler.

Tavsiye, telkin ve rica yollu olarak Sıkıyönetim komutanlarının, Sıkıyönetim Mahkemelerinin hakim ve savcılarının değiştirilmesini isteyen MHP'liler bu taleplerini gerek açıkca, gerekse AP'li parlamenterler ve bakanlarla yaptıkları ikili toplantılarda dile getiriyorlar.

MHP'lilerin öncelikle Ankara ve İstanbul'da bazı değişiklikler talep ettiği öğrenildi.

(Devamı, Sa. 7, Sü. 8'de)

Demirel: "Ricacıyım. Bu yangını söndürelim"

● Demirel, gelecek hafta Erbakan ve Ecevit'le göreşecek

ANKARA (ÖZEL)

BAŞBAKAN Süleyman Demirel anarşi konusundaki görüşlerini açıklarken "Herkesten ricacıyım. Gelin bu yangını birlikte söndürelim" dedi.

Başbakan Demirel dün Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'le haftalık olağan görüşmesini yaptı. Bir saat 10 dakika süren görüşmeden sonra Demi-

(Devamı, Sa. 7, Sü. 8'de)

Milli Eğitim Bakanı kısa vadede kadrolaşmayı amaçladıklarını söyledi

İSTANBUL (ÖZEL)

MİLLİ Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy, dün İstanbul'da düzenlediği basın toplantısında kısa vadede kadrolaşmayı hedef aldıklarını açıkladı. Fersoy, İstanbul Valiliğinde düzenlediği basın toplantısında Milli Eğitimin tahribata uğradığını ileri sürerek, "Milli Eğitimi Ata-

(Devamı, Sa. 7, Sü. 8'de)

MÜCADELE ARKADAŞLARI ANLATTI

Hasan, Niğde Cezaevindeyken, Halk Tiyatrosu oyuncularıyla birlikte.

"Hasan sürekli işçilerin, köylülerin içindeydi"

HABER MERKEZİ

HASAN Erkılıç'ın öldürüldüğü haberini alan birçok devrimci gazetemize koştu. Bir yandan duyduklarına inanamıyorlar, bir yandan da O'nunla ilgili anılarını, O'nun örnek yanlarını düşünüyor ve bunları bütün devrimcilere bir kez daha gazetemiz aracılığıyla duyurmaya çalışıyorlardı. Niğde Cezaevinden arkadaşları Silah-

(Devamı Sa. 7. Sü.3'de)

Hasan (solda) cezaevi arkadaşı Necmi Demir'le birlikte...

TİKP: "Erkılıç işkence ile öldürüldü

7. SAYFAMIZDA

Yeni bir K.Maraş mı yaratmak istiyorlar?

Komandolar Antakya'da Alevi yurttaşlara saldırdı

■ Önceki gün Alevi yurttaşlara ait 50 dükkan komandolar tarafından tahrip edilmişti

■ Dün de komandolar Alevilerin oturduğu mahallelere saldırdı Orta dereceli okullar tatil edildi, esnaf dükkanını açamıyor

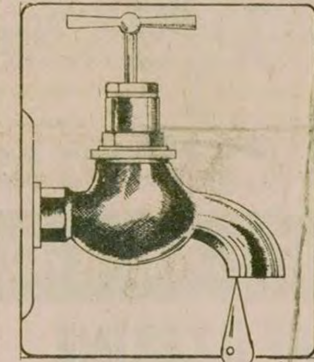
ANTAKYA (ÖZEL)

ANTAKYA'da ülkücü komandolar iki gündür Alevi yurttaşlara saldırılarda bulunuyorlar.

Önceki gün çıkan olaylarda Sebze Halinde Alevi yurttaşlara ait 50 dükkan, komandolar ve onların kışkırttığı kişiler tarafından tahrip edildi. Zahire dükkanlarındaki buğday çuvalları sokaklara döküldü. Antakya Haline, çevre ilçe ve köylerden mal getiren arabalar tahrip edildi. Bu yüzden şehirde erzak sıkıntısı başladı.

Önceki gün ve dün hiç bir dükkanın açık olmaması yüzünden halk ekmek ve bunu gibi temel gıda maddeleri ihti-

(Devamı Sa.7. Sü.1'de)

Savurganlık nelere maloluyor?

Bir türlü bitmeyen su kuyruklarında boşa akan muslukların da payı var

İstanbul'da boşa damlayan musluklar 19 bin kişinin su ihtiyacını karşılayabiliyor

İSTANBUL (ÖZEL)

İktisadi Araştırmalar Vakfının düzenlediği savurganlık konulu seminerde Doç. Dr. Yıldırım Kılkış, günümüz Türkiye'sinden ilginç örneklerle "Tüketimde Savurganlık" konusunu anlattı. Kılkış, akaryakıt, su, ekmek ve kuzu kesimindeki savurganlıktan örnekler verirken, İstanbul'daki 316 bin binanın musluklarından damlayan suların 19 bin kişinin su sıkıntısı çekmesine neden olduğunu belirtti

Kılkış'ın ülkemizdeki tüketim savurganlığına verdiği ilginç örnekler

(Devamı, Sa. 7, Sü. 9'da)

İstanbul'da adam başına minibüste 33 kuruş otobüste 7,5 kuruş özel otomobilde ise 330 kuruşluk benzin harcanıyor.

SIKIYÖNETİM, GÜNEYDOĞUDA GAZETE DAĞITIMI İÇİN ÖZEL KORUMA EKİPLERİ KURDU

ANKARA (ÖZEL)

ADANA'dan Güneydoğu illerine yapılan gazete dağıtımının, herhangi bir engelle karşılaşmadan gerçekleştirilebilmesi için gerekli koruma önlemlerinin alındığı bildirildi.

Altıncı Kolordu ve Adana, Kahramanmaraş, Gazi-

(Devamı Sa.7. Sü.3'de)

Fikret Gündoğan (sağda) memnun bir ifadeyle görevi Ünal'dan devralırken.

CHP İstanbul Teşkilatı el değiştirdi

● Tarsus İlçe Örgütü de feshedildi

İSTANBUL (ÖZEL)

CHP Genel Yönetim Kurulu tarafından görevinden alınan İstanbul CHP eski İl Başkanı Erol Ünal, görevi yeni Başkan Fikret Gündoğan'a devrederken, "Yönetim Kurulumuzun hakkımızda aldığı bu karar tüzüklere aykırıdır. Buna rağmen tüzük ve programa uygun tüm çalışmalarınızda yanınızda olacağız" dedi.

(Devamı Sa.7. Sü.7'de)

Sıkıyönetim Gümrük ve Tekel Bakanını yalanladı

ANKARA (ÖZEL)

GEÇEN çarşamba günü Gümrük ve Tekel Bakanlığındaki olaylar hakkında bir açıklama yapan Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı, Bakanın açıklamasının tersine, olayın sağ görüşlüler tarafından başlatıldığını, daha sonra içeride bulunan bir kısım sol görüşlülerle kavgaya dönüştüğünü söyledi

TRT muhabirinin Ankara

(Devamı sa. 7, sü.5'de)

Bakanlık baskını

Oral Çalışlar

Gümrük ve Tekel Bakanlığı baskını, bu hükümet için kötü bazı gelişmelerin işaretidir. İşin en yoğun olduğu bir saatte Bakanlık, komandolar tarafından sırf keyif olsun diye basılmadı sanırız. 2. MC döneminde Gümrük ve Tekel Bakanı, MHP'li Gün Sazak'tı. Komandolar, Bakanlığı çiftlik gibi kullandılar. Gümrük kapılarında vurulan vurgunların o dönemde MHP'ye aktığını bilmeyen kalmamıştır.

Bal tutan parmağını yalar hesabı, komandolar yine bol avantalı bu Bakanlığı hedef seçmişler. AP'li Bakan Çakmak onların bu niyetiyle birlik halinde midir? Baskında Çakmak'ın koruma polislerinin ve yeni Müsteşar tarafından atanan müracaat memurunun da rol aldığını olayı yaşayan memurlar anlatıyorlar. Müracaat memuru silah da kullanmış.

Olayın bir tertip olduğu anlaşılıyor. Bu tertip komandoların tek başına hazırladıkları bir oyun gibi gözükmüyor. Ba-

(Devamı sa. 7, sü.5'de)

K.Maraş katliamının yıldönümü bahanesiyle gösteriler yapılmaya başlandı

HABER MERKEZİ

MARAŞ katliamının yıldönümü nedeniyle Eskişehir ve G. Antep'te bazı okullarda protesto gösterileri yapıldı.

(Devamı Sa.7, Sü.7'de)

MHP yanlıları İzmir'de NAZİ eğitimi yaptırmış

HABER MERKEZİ

1967 yılında İzmir ve çevresinde MHP yanlısı olduğu söylenen bir örgütün, üyelerine NAZİ eğitimi yaptırdığı belirlendi.

Öğrenildiğine göre, faşist örgütün faaliyetlerinden güvenlik kuvvetleri de haberdardı, ancak bu konuda herhangi bir işlem yapılmadı.

Örgütte eğitim gören kişilerin, Hitler'in vurucu gücü olan SS'lerin kollarında bulundurdukları gamalı haç şeklindeki pazubenti kullandıkları ve önderlerini "NAZİ ŞEKLİNDE" selamladıkları bildirildi. Güvenlik makamlarının elinde bu örgütlerin adı "Selçuk Kartalı Derneği" ve "Siyonizmle Mücadele Derneği" şeklinde geçiyor.

(Devamı, Sa. 7, Sü. 8'de)

Grevdeki kömür depolarında dağıtım yeniden başladı

İSTANBUL(ÖZEL)

TÜRKİYE Şoförler Sendikasının İstanbul'da Kömür Tevzii Depolarında perşembe günü başlattığı grev sürerken, sendika ile işveren arasında yapılan özel bir protokol gereğince pazartesi günü akşamına kadar kömür dağıtımı yapılacak.

Önceki gün vilayette, sendika, işveren ve valinin katıldığı bir toplantıda, valinin en geç pazar-

(Devamı Sa.7. Sü.1'de)

içten geldiği gibi
NİMET ARZIK

Doğan Kasaroğlu geldi

TRT'nin başına bir yakınımız geldi. Doğan Kasaroğlu.

TRT için memnunum: Taş devrine dönmeyecek hiç olmazsa.

Olsa olsa cilalı taş devrine döner.

Doğan Kasaroğlu için, kendisini kutlamakla beraber çok memnun olduğumu söyleyemem.

14 yıllık bir enkaz yükleniyor omuzlarına.

Herkes birbirinden enkaz devraldığına göre, izin verin de bu sözcüğü ben de bir kez gerine gerine kullanayım.

Yalnız, Doğan Kasaroğlu iyi bir yönetici. Başında bulunduğu kuruluşun bireylerini gerektiğinde savunan bir yönetici. 12 Mart'ı anısıyorum. O zamanlar, kendi deyimiyle "TRT'nin çocuğu" iç haberler dairesinin başkanıydı.

12 Mart, esti savurdu. Doğan Kasaroğlu, o insan kumaşının iyi bilimiyle, bütün fırtınaları, bütün cattara cutturalıkları dalgakıran gibi engelledi...

Bunu hiç bir düşman unutamaz. O zamanlar ona karşı çok dost değildim. Sonra, gene sıkı zamanlar geldi. Gene Doğan Kasaroğlu dalgakıranlık görevini üstlendi Basın-Yayın Genel Müdürlüğüne vekalet ediyordu. Ne komando soktu oraya, ne imamdo, ne başka dodo. Kuruluşun sıska olanaklarıyla önemli sayılabilecek adımlar attı. Geleceğin basını, Anadolu basınına kanat gerdi, tutarlı yayınlar yaptı.

Hoş geldin Doğan Kasaroğlu, TRT'nin başına. İnşallah fazla baskı altında kalmazsın.

Bayrak yarışı

Uygar bir havada iki genel müdür birbirleriyle karşılaştı, kucaklaştı, bayrak yarışlaştı. Bu deyim o kadar çok kullanıldı ki sinirlerimi hasta ediyor.

Doğan Kasaroğlu'ndan birkaç kelime ile söz ettik. Şimdi bayrağı elinden kaptırandan söz edeceğim.

Kitabesini yazsam ne derdim:

"Akmazdı bulaşmazdı.
Seller gibi hiç çoşmazdı.
Yumuşaktı hem kavgasız,
Kendi dünyasını kurdu..

Nice müdür eskitmişti
Onlar birer anı kaldı
Hepsine "He'ler" demişti
Kendi namını saldı

İyot gibi ortada kalmadı
Eski iktidarı boşladı
Yeni iktidarı hoşladı
Yüksek tuttu pazarlığı

Yolcu, sen onu kınama
Elindeki kılıcı bırak,
O bir ipek yumağı
Damdan düşse zarar görmez

Cengiz Taşer'in hoşgörüsüne sığınıyorum. Zaten dünyayı hoşgörmek için bugünlerde elinde çok olanak var.

Büyük laflar etmişti ama büyük laflar unutulur.

–Ne demişti? Ne demişti? Ne demişti?

– Şey demişti... "Beraber geldik beraber gideriz". Hem de bunu koskoca bir ekibe demişti.

Hazret ne olur onları kınama, kaldılar diye. Hepsine tek tek birer ataşelik bayılsalardı, belki seninle giden olurdu.

Cengiz Taşer evlidir. Bir çocuk babasıdır. Eşinin adı Fazilet'tir Taşer'le evleninceye kadar TRT'de çalışırdı. Ama kimse pek farkında değildi. Ilımlıydı. Suskundu Fazilet hanım.

TRT'nin hiç bir gürültüsüne yandaş olmamıştı. Helal olsun Fazilet hanıma.

– Ne helallaşıyorsun be?

E, ona da bir ataşelik verildi, ondan helallaşıyorum. Hiç birimizin yarını belli değil.

Eğer kınadığımı sanıyorsanız

Haşa, sümme haşa aziz kardeşlerim.

Onu TRT'nin başına kim getirdi?

Bülent Ecevit getirdi. Onunla o kadar zaman küs yaşadım ki, bütün niteliklerini avucum gibi biliyorum.

Bir politikadır bu. Çevreni, kıyamet günü tutmamak.

Ne yapsındı Cengiz Taşer? Bravo, dayan, diyen bir iki cılız sesin sıska alkışına mı kapılsaydı?

Kolay dirsek çevirenler karşı taraftan ölüme kadar gidecek sadakat beklerler. Kendi attıkları kazığın yüzde birini karşı tarafın attıklarını sanırlarsa, karamatemler bağlayıp, Şekspirlerde teselli bulurlar. Bakın AP adamlarını nasıl tutuyor.

Yadsıyabiliyor musunuz?

Koru Mahallesinden Hatice Ana, "Ben bir muz dalı hediye ediyorum. Çok param yok." şeklinde konuşuyor.

Gazipaşa'nın Koru Mahallesi sakinleri: "En az 30 bin lira toplayacağız"

Gazipaşa'nın Koru Mahallesi halkı toplanarak Aydınlık'ı daha da güçlendirmek için neler yapabileceklerini tartıştılar. Teker teker imkanlarını ölçtüler, kurban derilerinden sağladıkları parayı saptadılar. Ayrıca çevreden sebze, muz ve fıstık gibi ürünlerden toplayıp satabileceklerini ve bununla da kampanyaya gelir sağlayabileceklerini kararlaştırdılar.

FİKİR MEYDANI

TÜRKİYE ÖĞRETMENLERİNİN BUGÜNKÜ DURUMU VE GÖREVLERİMİZ

Adnan Aynur
İngilizce Öğretmeni

TÜRKİYE öğretmenleri bütünüyle yurtseverdir. Bağımsızlığına ve demokrasiye düşkündür. Cumhuriyetin ilk yıllarından bu yana bağımsızlığımızın ve demokrasimizin en yılmaz savunucusu ve bekçileri olmuşlardır. Bağımsızlık ve demokrasi fikirlerini yurdun en ücra köşesindeki köylerine kadar yaymaya çalışmış, bu yüzden zaman zaman bazı güçlerce horlanmış, dövülmüş, sövülmüş, sürülmüş, öldürülmüş, fakat yılmamıştır. Türkiye öğretmenleri, toplumuna her zaman önder ve örnek olmuş, tüm güçlüklere ve engellemelere rağmen toplumda saygın bir yere kavuşmuştur.

Dün olduğu gibi bugün de tüm öğretmenlerimiz genel olarak yurtseverdir. Yine bağımsızlığına ve demokrasiye düşkündür ve ona sahip çıkmaktadır. Hepsinin çıkarları da, sorunları da aynıdır ve ortaktır.

Fakat bugün duruma şöyle bir göz attığımızda öğretmenlerin içinde bulunduğu durumun hiç de iç açıcı olmadığını görürüz. Öğretmen kitlesinin ayrı ayrı derneklerde örgütlenerek ayrı ayrı kamplara ayrılmış olduğunu ve bir kör döğüşü içinde çırpındıklarını acıyla seyrederiz. Aynı görüşten dernekler bile kendi aralarında anlaşmazlıklara düşmüş, amaçlarından sapmış, öğretmen sorunları yerine çeşitli grup ve fraksiyonların savaş alanı haline gelmiştir. Hangi derneğe, hatta aynı derneğin hangi şubesine, hangi görüş veya grup hakimse orada kendi borusunu öttürmeye çalışmaktadırlar. Çoğu yerlerde kendi görüşünden olmayan üyelerini bile derneğe almamakta, ihraç etmekte, böylece üyelerin kendi örgütlerinden soğumalarına, uzaklaşmalarına neden olmaktadırlar. Öğretmen derneklerinin çoğu bu yüzden birer tekke haline gelmiştir. Bir bakıyorsunuz, aynı görüşten bazı şubeler kendi kendilerine boykot kararı alıyor ve kendi üyelerini bu gibi eylemlere sürüklemeye zorluyorlar. Böyle durumlarda üyeler, genel merkezden mi, yoksa genel merkez içindeki bir gruptan mı, ya da o gruba bağlı bazı şubelerden mi emir geldiğini bilememekte, tereddüt etmektedir. Bu yüzden öğretmenler maddi ve manevi büyük bir sıkıntının içine itilmekte, ne yapacağını şaşırmaktadırlar. Öğretmenler bu durumdan şikayetçidirler. Bu duruma olan tepkilerini derneklere uğramayarak göstermektedirler. Öte yandan öğretmen kitlesinin çoğunluğu bugün bu derneklerden hiç birine üye değildir.

Bu tutarsız, hangi amaca hizmet ettiği belli olmayan, yerli yersiz yapılan boykot taktiği iflas etmiştir. Artık öğretmenler, ayakları Türkiye toprağına basmadan yapılan ve öğretmenlerin ortak sorunları noktasından hareket etmeyen bu gibi boykotlara itibar etmemektedirler. Boykot kışkırtıcılığı yapanlar da açıkça ortaya çıkmamakta, ancak kontrollerindeki öğrencileri buna zorlamaktadırlar. Bu yüzden, okul disiplin kurullarından ceza alan veya mecburi tasdikname ile okullarından uzaklaştırılan sayısız öğrenciler vardır.

Türkiye genelinde anarşiyi yönlendiren odaklar, bunu öğretmenler arasında da yapmaktadırlar. Bu anarşi odaklarının militanı durumunda olan öğretmenler (öğretmen etiketli eşkiyalar), öğretmenleri düşman kamplara bölmekte, öğretmeni öğretmene düşman etmektedirler. Düşmanlık, bölücülük, yıkıcılık onların hayat buldukları kaynaklardır. O halde bu kaynakların kurutulması gerekmektedir. Bu kaynakları kurutmak, bazı çevrelerin iddia ettikleri gibi "demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlıyarak" değil, aksine Anayasanın tanıdığı tüm hak ve özgürlükleri kullanarak mücadele etmekle ve birleşmekle olur. Daha açık bir deyişle bu mücadele en geniş öğretmen kitlesinin birleşmesiyle olur. Bağımsızlık ve demokrasiden yana olan, hangi görüşten olursa olsun tüm öğretmenlerin birleşmesiyle olur. O halde, AP'li, CHP'li, MSP'li demeden, hangi görüşten olursa olsun tüm öğretmenlere gitmeliyiz. Onlara, geçen yıl Ankara'da 1000 öğretmenin yaptığı "Öğretmenlerin Ortak Açıklamasını" götürmeliyiz.

Bu açıklamada yer alan ilkeler etrafında, onların da görüşleri alınarak birleşmeye çalışmalıyız.

Türkiye öğretmenleri her zaman toplumuna önder ve örnek olmuştur. Bugünkü bu anarşi ve terör ortamından çıkmada da topluma önderlik etme görev ve sorumluluğuyla karşı karşıyadır. Hatta bu görev günümüz öğretmenleri için tarihi bir görevdir. Oturup sızlanmanın, anarşiden yakınmanın ve bu görevi başkalarından beklemenin yararı yoktur. Biz öğretmenler olarak anarşi ve terör odaklarının esiri, oyuncağı durumuna gelirsek, öğrencilerimiz haydi haydi bu oyuna gelmezler mi?

Öğretmenler arasında yaratılan bu düşmanlık, bölücülük ve yıkıcılık, öğretmenlerin kendilerine olan güvenini ve saygınlığını büyük ölçüde yitirmiştir. Dün toplumun öğretmenlere karşı duyduğu güven ve saygınlık da kalmamıştır. Öğretmenler olarak birbirimize olan güven, sevgi ve saygıyı yeniden kazanmak zorundayız. Toplumdaki eski saygın yerimizi yeniden kazanmamız ve almamız gerekmektedir. Bu durum, parlak ve cilalı sözlerle, keskin sloganlarla sağlanamaz. Bu durum, ancak Türkiye halkının 45 milyonluk birliğine hizmet edecek olan öğretmenlerin birliğinin sağlanmasıyla olacaktır.

Sevindirici olan nokta şudur. Bugünkü öğretmen kitlesinin çoğunluğu birlikten yanadır. Anarşiden, terörden, bölücülükten nefret etmektedir. Çeşitli öğretmen derneklerini ellerinde bulunduran tekke şeflerine itibar etmemektedir. Kendilerine birlik konusunda adım attıracak önderlerini beklemektedirler.

– Birlik konusunda öncülük edecek tüm öğretmen arkadaşlar görev başına!

– Artık pısırıklığı bırak, olaylara seyirci kalmaktan vazgeç.

– Gün, birlik, bağımsızlık ve demokrasi için mücadele günüdür.

– Mayamızda var olan birlik, bağımsızlık ve demokrasi düşüncesine sıkıca sarılalım, en geniş kitleye yaymaya çalışalım...

Tüm öğretmen arkadaşlara bu mücadelede başarılar diler, saygılar sunarım.

OLAYLAR/SORUNLAR/GÖRÜŞLER

GENEL AF ÜZERİNE

Hasan Çiçek
Hükümlü

SON zamanlarda gerek basında, gerekse kamuoyunda bir "genel af" çıkarılması konusu tekrar gündeme geldi. Bu konuyu yapıcı bir biçimde ülkemizin içinde bulunduğu koşulları gözönüne alarak incelemek gereği ortaya çıkıyor.

Ülkemizde anarşi, halkın can ve mal güvenliğini huzurunu tehdit ediyor. Önce anarşi mihrakları konusunda doğru tespit yapmadan anarşiye karşı mücadele verilemez. Anarşinin kaynağı kurutulamaz. Dünya koşulları göz önüne alındığında, saldırgan bir politika içinde gözüken, dünya halklarını, mazlum milletleri tehdit eden Sovyet sosyal-emperyalizmi ve onun bütün ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de mevcut bulunan beşinci kolu sahte TKP ve onun güdümünde yönelen, halktan kopuk çetelere karşı mücadele etmek, yani anarşinin bu yönündeki mihrakın kaynağını kurutmak için Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı kararlı tayır almak ve mücadele etmek gerekir.

Ayrıca gericiliğin, zorbalığın, bir diğer kaynağı MHP ve diğer karanlık güçlerin üzerine kararlı bir şekilde yürünmeden anarşi önlenemez. Ve huzursuzluk can ve mal güvenliği derdi artarak devam eder. Anarşi mihraklarına karşı "Milli Birlik" ortamı yaratılmalı ve halk da seferber edilerek bu karanlık güçler ortaya çıkarılmalıdır. Aksi halde eşkiyaya yataklık, bir kanadını kayırmayla anarşiye karşı mücadele verilmez. Bu politikalar da MC hükümetleri ve son CHP hükümeti döneminde açıkça görülmüştür. İktidarlar değişmiş ancak zorbalık kalkmamış, zorbalık renk değiştirmiştir. Ayrıca anayasal demokratik hak ve özgürlükleri sınırlayarak anarşiye karşı mücadele verilemez 1971 yılı Sıkıyönetim halka yönelik olduğu, demokratik işçi haklarını sınırladığı, baskı altına aldığı zaman görülmüştür ki, anarşi daha şiddetli bir şekilde devam etmiştir. MHP bu dönemde palazlanmıştır.

Görülüyor ki, MHP kendi militanlarını kurtarabilmek için devrimci bir talep olan "Genel Af" talebine sarılmıştır. MHP'nin amacı esasen açıktır. MHP Kahramanmaraş, katliamını Sivas, Malatya katliamını halkı, yurtseverleri, aydınları katletme gibi cinayetleri işleyenleri, işleyen yandaşı canileri kurtarmak için "Genel Af"a talip oluyor. Esasen onun asıl amacı budur. Fakat buna açıkça cesaret göstermiyor. Ve toplumun mevcut düzenin, işsizliğin, hayat pahalılığının, topraksızlığının ana nedenleri sonucu isteyerek veya istemeyerek suç işleyen, ki bunlara kader kurbanları diyoruz. Bu mahkumların da taleplerine sahip çıkmış oluyor. İşte bu nedenle Meclis gündemine gelebilecek bir af önerisi iyice incelenmeli, mevcut anarşi şartları gerekçe gösterilerek karşı çıkılmamalı ki, o zaman hem haksız olarak geniş bir kesim haksızlığa maruz kalmış olacak hem de kader kurbanları durumunda bulunan insanlar karamsarlığa, çocukları açlığa mahkum edilmiş olacaktır.

CHP, AP ve MSP'ye düşen görev gerek sağda gerek solda anarşiye bulaşan halk düşmanı siyamahkumlara af çıkarılmalıdır. Hem böyle nasıl olsa af çıkacak diye silahlı eylemlere katılan bir yığın genç de objektif olarak geri çekilecek af çıkacak diye suç işleyenler frenlenecektir.

Özet olarak sıralayacak olursak;

1– Anarşi mihrakları dışında kalan düzen kurbanlarına af zaruri olarak yürünmelidir.

2– Gerek sağda MHP'nin yönlendirdiği, solda da sahte TKP'nin kışkırttığı anarşiye, doğru tespit koyulmalı, cesaretle üzerlerine yürünmelidir.

3– Affın 1981 yılından önce verilerek işlenecek olan suçların önüne geçilmelidir.

Kısaca MHP'nin istediği şekilde değil anarşi dışında kalan suçlulara fikir ve inançlarından dolayı hüküm giyenlere af kısa sürede verilmelidir. Bu yolda çaba harcanmalıdır. Bu büyük görev CHP-AP-MSP yetkililerine düşer.

Yazısız!

K.Maraş katliamından bir görüntü...

Ve bir mizahçının karikatürü!

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1							■					■
2											■	
3		■			■	■		■				
4										■		
5						■			■			
6				■								■
7			■				■					
8	■											

SOLDAN SAĞA: 1) Personel-Mihrak. 2) Çok kurnaz kimselere denir. 3) Desilitrenin kısa yazılışı-Hayatını su satarak kazanan kimse. 4) Üretmek, yapmak-Bir müzik aleti. 5) Muharrir-Bir siyasi partinin simgesi-Bir tıbbi önlem. 6) Bir emir-Ray aralığı 60 cm. ya da daha az olan demiryolu. 7) Kimyada Tantal'ın simgesi-Tersi bir tür başlık-Bacak kısmı dar bir çeşit pantolon. 8) Karışıklık, allak bullaklık-Bir harfin okunuşu.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Taşıt kullananlara verilen yeterlik belgesi. 2) Kimyada Lityum'un simgesi-Manda yavrusu. 3) Eskiden kullanılan bir uzunluk ölçüsü. 4) Eskiden din bilginlerine verilen bir san-Alfabemizde ardarda gelen iki harf. 5) Balık tutmaya yarar-Fazilet. 6) Hollanda'nın uluslararası simgesi-Ege yiğidi. 7) Uygun gelmek. 8) Rahatlama belirten bir ünlem-Destan. 9) Bir işçi konfederasyonu-Tersi sahne gösterisi. 10) Temel, esas-İlişkin. 11) Sabah ile öğle arası. 12) Anayönlerden biri-Bir nota.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	M	E	T	R	E	M	U	R	A	B	B	A
2	A	S	L	A	N	A	Ğ	Z	I	■	İ	L
3	B	E	■	K	İ	R	A	■	K	■	T	■
4	E	R	İ	K	■	G	■	T	A	K	K	E
5	Y	■	K	A	S	A	P	■	V	A	İ	Z
6	İ	F	■	S	E	R	A	P	■	Y	S	E
7	N	A	Z	E	N	İ	N	■	E	M	E	L
8	■	S	U	■	A	N	O	R	M	A	L	■

DÖRDÜNCÜ GÜNÜN SONUNDA DA

OPEC Bakanları anlaşamadı

●OPEC ülkeleri, petrolü uygun gördükleri fiyatla satacak

CARACAS

PETROL İhraç Eden Ülkeler Örgütünün (OPEC) Venezüella'nın başkenti Caracas'ta dört gün süren Bakanlar Konseyi toplantısı tek bir fiyat uygulanması konusunda görüş birliğine varılmadan sona erdi. Bu sonuca göre, OPEC üyesi her ülke kendi petrol fiyatını saptamakta serbest kalıyor.

Caracas toplantısında ev sahibi olan Venezüella Petrol Bakanı Calderon Berti, petrol için hiç bir fiyat standardı bulunmadığını söyledi. Her ülkenin kendi uygun gördüğü fiyatla petrol satmasının ülkesi için iyi bir durum olmadığını söyleyen Berti, "Yine de bu sistemi çok fiyatlı bir sisteme tercih ederiz" dedi.

Öte yandan OPEC'in 1980 yılında en az iki kez fiyatları gözden geçireceği öğrenildi. OPEC'in bundan sonraki toplantısının 1980 Haziranında Cezayir'de yapılacağı bildiriliyor. Ancak gözlemciler, OPEC ülkelerinin haziran toplantısını beklemeden 1980 yılının ilk üç ayında biraraya gelerek petrol fiyatlarını gözden geçireceklerini ısrarla belirtiyorlar.

PETROL FİYATLARI

Caracas'taki OPEC toplantısında ortak bir fiyat saptanamamasına rağmen, önümüzdeki birkaç aylık dönemde, petrolün varilinin 30 doların üstüne çıkmayacağı tahmin ediliyor. Konferansa katılan ekonomik gözlemciler, fiyatların geleceğinin 1980 yılındaki petrol arzına bağlı olduğunu belirttiler.

Suudi Arabistan Petrol Bakanı Yamani, gelecek yıl petrol bolluğu olacağını ve bu nedenle petrol fiyatlarında bir düşme görüleceğini ileri sürdü. İran Petrol Bakanı Ali Ekber Moinfar ise, ülkesinin gelecek yıl üretimini düşüreceğini açıkladıktan sonra, 1980 yılında dünyada bir petrol fazlası olacağına inanmadığını söyledi. Moinfar, ayrıca, İran'ın 1 Ocakta petrole bir zam yapmayacağını, başka bir tarihte az miktarda bir artış yapabileceklerini belirtti. Moinfar, 13 ülkenin sorunlar hakkında görüşlerini açıkça belirttikleri için OPEC'in Caracas toplantısından daha da güçlü çıktığını ifade etti. Bir süre önce Suudi Arabistanlı Bakan Yamani ise, Moinfar'ın bu toplantıda "çok katı" bir tutum takındığını söylemişti.

ABD'NİN TEPKİSİ

ABD Dışişleri Bakanlığı OPEC'in son toplantısının petrol fiyatı konusunda hiç bir karar alamadan dağılmasına çok sert bir tepki gösterdi.

Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, OPEC'in 1980 için yeni bir petrol fiyatı saptayamaması nedeniyle her üretici ülkenin kendine göre bir fiyat uygulayacağını ve fiyatların denetlenememesi nedeniyle petrol piyasasının bir kargaşa içine düşeceğini belirtti.

ÇEŞİTLİ ÜLKELERİN HAM PETROL SATIŞ FİYATLARI

(ABD doları olarak)

Suudi Arabistan:	24,00
Venezüela:	24,90
Birleşik Arap Emirlikleri:	27,56
Katar:	27,42
Endonezya:	25,50
İran:	28,50
Libya:	29,50
Nijerya:	30,00
Cezayir:	30,00 (Resmen açıklanmadı)
Irak	22,13 (Yapılan zam yakında açıklanacak)
Kuveyt:	21,42 (Yapılan zam yakında açıklanacak)

Kıbrıs Rum Temsilciler Meclisi Başkanı

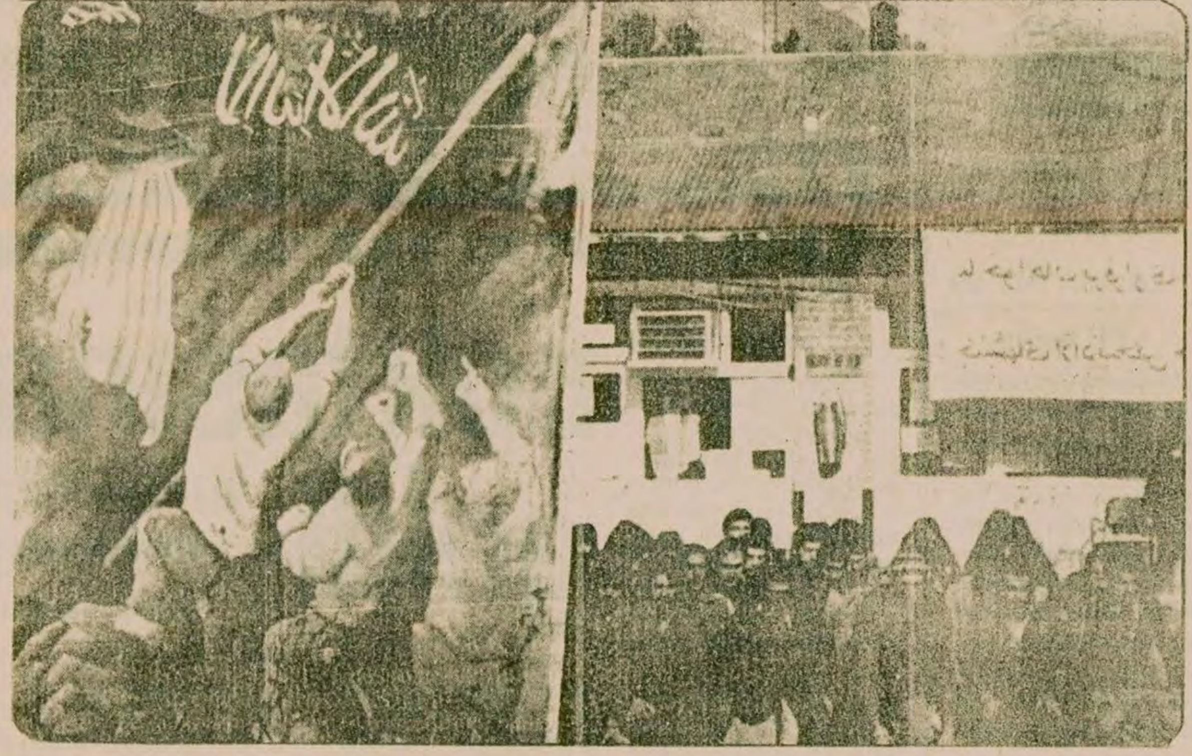
Mihailidis, yeni yılda Türk ve Rum taraflarını işbirliğine çağırdı

Alekos Mihailidis

ERDOĞAN ÖZBALIKÇI LEFKOŞE'DEN BİLDİRİYOR

Kıbrıs Rum Yönetimi Temsilciler Meclisi Başkanı Alekos Mihailidis, 20 Aralık Perşembe günü Rum parlamentosunun 1979 yılı son oturumunda yaptığı konuşmada, Türklerle Rumları yeni yılla beraber ortak bir yol izlemeye çağırdı. Mihailidis yeni yılla birlikte Kıbrıs'ta yeni bir sayfa açmak için Kıbrıs Türklerine işbirliği önerdi. Mihailidis, Kıbrıs Rumlarının birçok sorunla karşı karşıya olduklarını belirterek bunlara çözüm bulmak için sabır ve sebatla çalışmaları gerektiğini söyledi.

Karşılaşılan sorunların ortak çabalarla ve açık tartışmalarla çözümlenebileceğini kaydeden Alekos Mihailidis, Kıbrıslı Türk ve Rumları ayıran duvarları ve engelleri Kıbrıslıların yıkması gerektiğini söyledi. Gelecekte izlenecek ortak yolun federal bir devlet çerçevesi içerisinde olacağını söyleyen Mihailidis, Kıbrıs Türkleriyle yakınlaşma ve diyalog kurulması için yapılan önerileri olumlu şekilde inceleyeceklerini söyledi.

★

İranlı dini liderler rehineler konusunda gizli bir toplantı yaptı

★

4 Kasımdan bu yana ABD'nin Tahran Elçiliğindeki işgali sürdüren İranlı öğrenciler, elçilik bahçesinde görülüyorlar. Yandaki pankartta ise, "Allah birdir ve ondan başka tanrı yoktur" yazıyor.

İRAN İSLAM DEVRİM MAHKEMESİ BAŞKANI

Halhali, rehinelerin bırakılmasını istedi

●ABD, İran'a ambargo konması için BM'ye yeniden başvuracak

●Panama'da devrik Şah aleyhtarı gösteriler sürüyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İRAN İslam Devrim Mahkemeleri Başkanı Ayetullah Sadık Halhali, Tahran ABD Elçiliğindeki rehinelerin suçsuz olduğunu söyleyerek salıverilmesini istedi.

ABD'nin BM Güvenlik Konseyinden İran'a karşı ekonomik ambargo uygulanmasını isteyeceği bildirildi.

BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın rehineler konusunda ABD'li ve İranlı yöneticilerle görüşmeler yapacağı öğrenildi.

BM Genel Kurulu Dönem Başkanı rehinelerin derhal serbest bırakılması çağrısında bulundu.

Dünya Kiliseler Konseyi Homeyni'ye bir telgraf göndererek rehinelerin Noelde ailelerine kavuşmak üzere serbest bırakılmalarını rica etti.

Iran İslam Devrim Mahkemeleri Başkanı Ayetullah Sadık Halhali, Kum kentinde İngiliz, "London Times" gazetesi muhabirine verdiği demeçte, ABD Büyükelçiliğindeki diplomatların casus olmaları halinde bile rehin tutulamayacağını belirtti.

İslam yasalarının, rehinelerin casusluk suçundan yargılanmasını öngörmediğini, ancak bunların cinayete karışmaları halinde yargılanarak idam edilebileceklerini söyledi.

Halhali, rehineler konusunda izledikleri tutumun, ABD yönetimi ve Başkan Carter'ın İran'a karşı uyguladığı politikayı kınama amacını taşıdığını söyledi.

ABD BM'YE BAŞVURACAK

ABD'nin, BM Güvenlik Konseyinden, İran'a karşı ekonomik yaptırım uygulamasını isteyeceği açıklandı.

Açıklamayı yapan ABD hükümet yetkilileri, isteklerinin BM'ye iki gün içinde sunulacağını, görüşmelere ise yeni yıldan sonra başlanacağını söylediler.

Bu isteğe BM'ye üye devletlerin bazılarınca sert bir şekilde karşı çıkılacağı sanılıyor.

Bilindiği gibi, ABD yönetimi önceki gün yaptığı açıklamada, İran'a ambargo konması için BM'ye yaptığı önerileri geri alacağını açıklamıştı.

Öte yandan, BM Genel Sekreterinin İranlı ve Amerikalı yetkililerle rehineler konusunda bir görüşme yapacağı öğrenildi.

BM DÖNEM BAŞKANININ ÇAĞRISI

Bu arada BM Genel Kurulu Dönem Başkanı Salim Ahmet Salim, İran hükümeti ve dini lider Ayetullah Homeyni'ye çağrıda bulunarak, Tahran ABD Büyükelçiliğinde tutulan Amerikalı 50 rehinenin serbest bırakılmasını istedi.

Salim, çağrı mesajında, BM Güvenlik Konseyi ve Lahey Uluslararası Adalet Divanının rehinelerin serbest bırakılmalarıyla ilgili aldıkları kararlara saygı duyulması gerektiğine de işaret etti ve bu yapılmadığı takdirde durumun çok vahimleşeceğini söyledi.

İRAN'I BOYKOT KARARI

Öte yandan "British Petroleum" ve "Royal Dutch Shell" gibi büyük petrol şirketleri İran'a karşı boykot kararı aldılar.

İran Ulusal Petrol Şirketinin, "ölçüsüz" olarak nitelendirilen istekleri karşısında, BP ve Shell, "İranlılar yola gelene kadar bu şirketle görüşmeleri kesmeyi" kararlaştırdılar.

NUBARİ'NİN DEMECİ

Bu arada çarşamba günü Avusturya Başbakanı Bruno Kreisky ile görüşen İran Merkez Bankası Başkanı Ali Rıza Nubari, önceki gün verdiği demeçte, devrik Şah hakkında araştırma komisyonlarının kurulmasının, İran halkının, Batı dünyasının içtenliğine inanmasını sağlayacağını belirtti.

KENNEDY'NİN AÇIKLAMASI

Bu arada Senatör Edward Kennedy, rehin tutulan Amerikalıların serbest bırakılmasından hemen sonra, ABD'nin İran'la ilişkileri konusunda bir parlamento araştırması yapılmasına taraftar olduğunu açıkladı.

Kennedy, bir seçim konuşmasında Senato Dışişleri Komisyonu Başkanı Frank Churc'un da rehinelerin salıverilmesinden 24 saat sonra böyle bir araştırmayı başlatmaya hazır olduğunu söyledi.

DİNİ LİDERLERİN TOPLANTISI

Öte yandan, İran'da dini liderlerin yüksek düzeyde görüşmeler yaptıkları bildirildi.

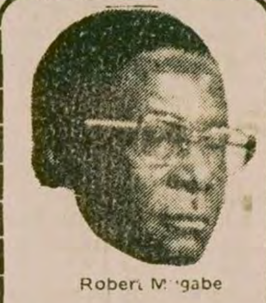
Liderlerin, rehinelerin durumunu görüşmek üzere toplandıkları, fakat rehinelerin serbest bırakılıp bırakılmaması konusuna ilişkin hiç bir açıklama yapmadıkları gelen haberler arasında.

İran Televizyonunda konuşan Homeyni, ABD'nin askeri müdahale yapması söylentilerinin ise "masal" olduğunu söyledi.

PANAMA'DA GÖSTERİLER

Devrik Şahın Panama'da kalmasını protesto eden Panamalı öğrencilerin gösterileri dün de devam etti.

Öğrenciler, arabalara ve barikatların arkasında bulunan polislere taş ve molotof kokteyli attılar.

Robert Mugabe

Zimbabve Anlaşması imzalandı

●Irkçı Smith'ten sonra Moskova da anlaşmaya karşı çıktı

LONDRA

102 gün süren üçlü görüşmelerden sonra, Zimbabve'nin bağımsızlığını öngören anlaşma dün kesin olarak imzalandı. Zimbabve tarafını Yurtsever Cephe liderleri Mugabe ve Nkomo, Rodezya geçici hükümeti tarafını Abel Muzoreva ve İngiltere tarafını Lord Carrington'un temsil ettiği anlaşma törenine, İngiliz Başbakanı Thatcher da katıldı.

Varılan anlaşma uyarınca, Zimbabve iki ay sonra tam bağımsızlığına kavuşacak. Genel seçimler şubat ayında yapılacak. Ateş-kesin ise, önümüzdeki hafta içinde yürürlüğe girmesi bekleniyor.

İki sayfalık belgeye göre, eski İngiliz sömürgesi Rodezya, bundan böyle siyah çoğunluk tarafından yönetilecek.

Sözkonusu anlaşmaya ırkçı lider Ian Smith'ten sonra dün de Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Gromiko karşı çıktı. Gromiko, Kremlin Sarayında, Angola Devlet Başkanı Don Santos onuruna verilen yemekte yaptığı konuşmada, Afrika'nın güneyindeki bağımsızlık hareketlerini ikiye bölerek ve Zimbabve'yi kastederek "Sahte kurtuluş hareketlerini" kınadı.

BEIJING REVIEW

ÇİN'DE SINIFLARIN DURUMUNDA MEYDANA GELEN TEMEL DEĞİŞİKLİK (4)

ÇİN'DE BAŞÇELİŞME ARTIK SINIF MÜCADELESİ DEĞİLDİR

Daha önce yayınlanan bölümlerde, Çin'de [illegible] tarihi konu[illegible] topraka ağaları, zengin köylüler ve kapitalistlerin yeniden kalıba döküldükleri, bu sınıfların dönüştürülmesinde satın alma yönteminin uygulandığı belirtiliyor.

***

ÜLKEMİZDE sınıfların durumundaki temel değişiklik, Partimizin çalışmasının odak noktasının sosyalist modernleşmeye kaydırılmasının nesnel temelidir.

Proletarya diktatörlüğünün tarihi tecrübesi ışığında, proletarya bir kez siyasi iktidarı ele geçirdikten ve sömürücü sınıfların direnişini bastırma görevini esas olarak başardıktan sonra, çalışmasının odak noktasını hızla ekonomik inşaya kaydırmalıdır. Demokratik devrimin tamamlanmasından sonra Partimiz, ülkemizi mümkün olduğu kadar hızlı bir biçimde, modern, güçlü bir sosyalist devlet olarak inşa etme hedefi için çalışmaya başladı.

Halk Cumhuriyetinin ilk yıllarında, özellikle üretim araçlarının mülkiyetinin sosyalist dönüşümü esas olarak tamamlandıktan sonra Mao Zedung yoldaş, sürekli olarak tüm Partinin çalışmasının odak noktasının ekonomik inşaya kaydırılması gerektiğini belirtti. 1957'de "Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine" adlı makalesinde şöyle dedi: "Temel görevimiz, üretici güçleri özgürleştirmek olmaktan çıkarak, onları yeni üretim ilişkileri çerçevesinde korumak ve genişletmek haline geldi." 1958 yılında "Sürekli Devrim" makalesinde Mao Zedung, Parti çalışmasında teknik devrime ağırlık verilmesi gerektiğine açıkça işaret etti.

1964'ün sonlarına doğru Çu Enlay yoldaş Üçüncü Halk Meclisine sunduğu "Hükümetin Çalışma Raporu"nda Parti Merkez Komitesinin ve Mao Zedung yoldaşın görüşlerine uygun olarak, Çin halkına ilk defa Dört Modernleşmenin, milli ekonomimizi dünyanın en ileri ülkelerinin düzeyine yükseltecek muhteşem programın, yüzyılın sonuna kadar başarılması gerektiğini resmen açıkladı. Dördüncü Milli Halk Meclisinde Çu Enlay yoldaş bu programı tekrar ortaya getirdi.

Bütün bunlar, ülkemizde sınıfların durumundaki değişikliğin ve hem içteki, hem de dünya durumundaki gelişmenin sonucu olarak Partimizin çalışmasının odak noktasını hızla sosyalist modernleşmeye kaydırma ana ilkesini tutarlılıkla izlediğini göstermektedir.

Öyleyse bu kaydırmanın uygulanması neden bu kadar uzun bir süre geciktirildi? Nedenler çeşitli ve karmaşıktır. Temel etkenlerden biri, bir dönem için sınıf mücadelesini olduğundan daha ciddi görerek ülkemizdeki sınıfsal durum hakkında gerçeğe uymayan bir değerlendirmede bulunmamızdı. Buna bağlı olarak birbiri peşisıra siyasi hareketler meydana geldi.

Pekin'in Tongxian ilindeki bir üretim tugayındaki Parti kolu üyeleri, toprakağaları ve zengin köylülerin çocuklarına karşı Partinin siyasetini açıklıyor.

> "Marksizmin bir temel ilkesi de şudur: Siyaset ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir ve son tahlilde ekonomik temele hizmet eder"

Özellikle Lin Biao ve Dörtlü Çete tam 10 yıl boyunca çok büyük zararlara yol açtılar. Onların aşırı sol çizgileri sınıf mücadelesinin idealist bir değerlendirmesine dayanıyordu ve temel özelliği sınıf mücadelesinin kapsamını genişletmesiydi. Düşmanı halk gibi gördüler, halka da düşman gibi davrandılar; doğru ile yanlışı karıştırdılar; her yerde sıradan olayları sınıf mücadelesinin örnekleriymiş gibi gösterdiler; "Üretici güçlerin başlıbaşına önem taşıdığı" teorisinin göstergesi diyerek, üretim ve inşayı keyfi olarak reddettiler ve bir kenara attılar; Dört Modernleşme düşüncesini, kapitalizmin geri getirilmesinin "genel programı" olarak gösterdiler ve buna uygun olarak gözü dönmüşcesine Dört Modernleşmeye saldırdılar.

Bu koşullarda Partinin çalışmasının odak noktasını kaydırmak imkansız hale geldi. Ancak Dörtlü Çete devrildikten, onların karşıdevrimci güçleri ezildikten ve aşırı sol çizgileri eleştirildikten sonra, ülke çapındaki yaygın siyasi hareketlere son vermemiz ve tüm Partinin çalışmasının odak noktasını kararlılıkla sosyalist modernleşmeye kaydırmamız mümkün oldu.

Beijing Review dergisi 16 ve 23 Kasım 1979 tarihli sayılarında Şanghay'da çıkan Jiefung Ribao gazetesinde yayınlanan "Çin'de Sınıfların Durumunda Meydana Gelen Temel Değişiklik" başlıklı bir yazının kısaltılmış bir çevirisine yer verdi. Çin'deki son gelişmelere ilişkin olduğu için okuyucularımızın ilgisini çekeceğini düşünerek Beijing Review'da yayınlanan bu yazının tamamını sunuyoruz.

Ülkemizde sınıfların durumundaki temel değişikliğin bilimsel bir tahliline dayanan, çalışmamızın odak nokta[illegible]miz, sınıf mücadelesinin artık, şimdiki aşamada çözülmesi gereken baş çelişme olmadığı anlamına gelmektedir. Başbakan Hua Guofeng'in "Hükümetin Çalışma Raporu"nda belirttiği gibi; yüzyılın sonuna kadar Dört Modernleşmeyi gerçekleştirmek, bugünkü geri üretim düzeyini modern bir ulusa yaraşır düzeye çıkarmak, bu amaçla da mevcut üretim ilişkilerini ve üstyapının modernleşmeyi engelleyen kısımlarını değiştirip düzeltmek ve Dört Modernleşmeye olumsuz etkisi olan bütün eski alışkanlıkların kökünü kazımak; bugünkü aşamada ülkemizde çözülmesi gereken baş çelişme işte budur.

Kitlelerde ve kadrolarda Dört Modernleşmeye karşı güçlü bir istek ve talep vardır. Ama bazı insanlar çalışmanın odak noktasını kaydırma ile birlikte kararlaştırılan yeni bir dizi ilke ve tedbiri anlamıyorlar ve hatta bu ilke ve tedbirlerin "sağcı" bir eğilim taşıdığını düşünüyorlar. Bu kişiler ülkemizde sınıfların durumundaki temel değişikliği anlamaktan uzaktırlar ve toplumdaki baş çelişmenin değiştiğini kavrayamamaktadırlar.

Uzun yıllar boyunca Lin Biao ve Dörtlü Çete "herşey sınıf mücadelesi için" diye bir sürü laf ettiler ve halka, sosyalizm dönemi boyunca herşeyin özünün sınıf mücadelesi olduğu, ekonomik inşanın ise buna bağımlı ve ikincil bir yeri olduğu gibi yanlış bir izlenim verdiler. Ayrıca sınıf mücadelesini sürdürmenin komünistlerin tek görevi olduğu, eğer sınıf mücadelesinin artık baş çelişme olmadığı bir dönem olursa, bunun sosyalist devrimden yan çizdiğimizin ve komünistlerin görevini unuttuğumuzun bir belirtisi olduğu görüşünü yaydılar. Bu bakış açısı yanlıştır.

Sınıf mücadelesi her dönemde bir araçtır; devrimin esas hedefi toplumsal üretici güçleri özgürleştirmek ve geliştirmektir. Sosyalist devrim, üretim mücadelesi ve bilimsel deneyi de kapsadığı için yalnızca sınıf mücadelesiyle sınırlı değildir. Ekim Devriminden sonra Lenin, 8. Tüm Rusya Sovyet Meclisi vekillerine sunduğu tüm ülkeyi elektriklendirme için genel planı, "İkinci Parti Programı" olarak tavsiye etti. Lenin, ayrıca, Parti programının ekonomik inşamıza hizmet eden bir program olması gerektiğine işaret etti. Aksi takdirde onun bir parti programı olamayacağını belirtti. Sınıf mücadelesini, işçi sınıfının tek tarihi görevi olarak görmek biraz fazla dar görüşlülük olmuyor mu?

Marksizmin bir temel ilkesi de şudur: Siyaset ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir ve son tahlilde ekonomik temele hizmet eder.

Proletarya burjuvazi üzerinde, sosyalizm kapitalizm üzerinde nihai zaferini nasıl kazanacaktır? Açıktır ki bu, toplumsal üretici güçleri canla başla geliştirmeden, emeğin üretkenliğini artırmadan, Dört Modernleşme için başarılı bir çalışma yürütmeden ve sosyalizmin ekonomik temelini genişletmeden yalnızca sınıf mücadelesini sürdürmekle gerçekleştirilemez. Buna bağlı olarak, sınıfların durumunda temel bir değişikliğin meydana geldiği gerçeğinden hareketle, Partinin çalışmasının odak noktasının ekonomik inşaya kaydırılması, hiç bir şekilde "devrime yan çizme" değil, aksine sosyalist devrimin derinlemesine geliştirilmesidir.

DEVAMI VAR

Erkmen, Türkiye ile İran arasında bir anlaşmazlık bulunmadığını söyledi

ANKARA (ÖZEL)

Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, Tahrandaki Büyükelçiliğimizden acele olarak yurda dönen diplomat aileleri ve Türkiye hükümetinin İran'a gönderdiği nota konularında gazetecilere bir demeç verdi. İran ile Türkiye'nin arasında bir anlaşmazlık bulunmadığını belirten Erkmen, İran'a gönderilen notanın "İkaz mahiyetinde" olduğunu söyledi. Diplomat ailelerinin Türkiye'ye gönderilmesinin ise sadece bir güvenlik önlemi olduğu belirtildi.

Öte yandan Başbakan Süleyman Demirel'de gazetecilerin konu ile ilgili sorularını cevaplandırırken, "Türkiye'nin komşu bir ülke ile polemiğe girerek bir sonuç elde edemeyeceğini" söyledi. Demirel, Homeyni'nin Türk hükümetini suçladığı öne sürülen demeci konusunda ise şöyle konuştu: " Böyle bir söz söylenmişse esefle karşılarım".

Ankara'daki diplomatik çevreler, Türkiye ile İran arasındaki sorunun boyutlarını tam olarak kestirememelerine rağmen, 30 kişilik bir kafilenin aniden Tahran'dan Türkiye'ye gönderilmesinin önemli nedenleri olabileceğini belirtiyorlar. Aynı kaynaklar, Tahran ile Ankara arasındaki ilişkilerde özellikle son NATO zirvesinin bir etkisi olabileceği görüşündeler.

5 kıtadan KISA HABERLER

POL POT'UN GÖREVİNDEN İSTİFA ETTİĞİ ÖNE SÜRÜLDÜ

Bir Tayland gazetesinin yazdığına göre Demokratik Kamboçya Başbakanı Pol Pot'un görevinden istifa ettiği öne sürüldü.

Gazete, Pol Pot'un yerine Devlet Başkanı Khieu Samphan'ın geldiğini bildirdi.

Pol Pot'un görevinden istifa ettiği haberi, Demokratik Kamboçya kaynakları ve radyosu tarafından henüz doğrulanmadı.

SOVYETLER, STALİN'İN "İTİBARINI İADE" ETTİ

Doğumunun 100.yıldönümünde, Sovyet Pravda gazetesi, Josef Stalin'in hayatını ve yaptıklarını anlatan bir yazı yayınladı. Pravda, birinci sayfasından fotoğraflı olarak verdiği haberde, Stalin'in Troçkistlere karşı mücadele ettiğini, bu arada bazı hatalar yaptığını, ancak seçkin bir komünist olduğunu yazdı.

Pravda'nın haberini Novosti ve TASS ajansları da geçti.

Bu yayınla, şimdiki Sovyet yöneticilerinin, Stalin'in "itibarını iade ettiği" söyleniyor.

konuklarımız

Devletin kuruluşu yabancı sermayeye peşkeş çekiliyor

Leman Atalay

PTT Memuru

Gelişmiş ülkeleri diğerlerinden ayıran bir takım ölçüler vardır. Bunlardan biri de o ülkenin haberleşme hizmetlerinde erişilen düzeydir.

Yurdumuzda büyük şehirlerde telefon alabilmek için müracaat eden vatandaş semtine göre beş ila on yıl arasında sıra bekler. Şehirlerarası konuşmaların 3-4 saatte gerçekleşmesi büyük başarıdır. Üç büyük ilimizdeki abone sayısı ülkedeki tüm abone sayısının yüzde 50'sine ulaşmıştır. Yani İstanbul, Ankara, İzmir'de 150 kişiye 7 telefon düşerken, geri kalan tüm bölgelerde 150 kişiye ancak 1 telefon düşer.

Bu sayılar dünyadaki diğer ülkelerle karşılaştırılırsa bunların telefon sayısı bakımından Hindistan, Güney Kore ve telefon trafiği bakımından Porto-Riko ve Singapur düzeyindedir. Bu durumda olan Türkiye'de de bu hizmetin iyi yürümediği ortadadır.

Türkiye'de telefon hizmetlerinin önem kazanması 1950 yıllarına rastlar. PTT Genel Müdürlüğü, talebi karşılayabilmek için yurdumuzda bir otomatik "Telefon Santrali ve Telefon Makinası" fabrikası kurulmasını öngörmüş ve 1955 yılında uluslararası ihaleye çıkarılmıştır. Yabancı firmalar için ihale çok cazipti çünkü kurulacak fabrika yanlız Türkiye'nin ihtiyacını karşılamakla kalmayacak aynı zamanda Orta Doğu pazarını da elinde tutacaktı.

Fabrikanın kurulmasının NORTHERN Elektrik firmasına verilmesiyle bu firma Türkiye'de tekel haline geldi. Santral ve makine bakımından teknik politikası olmayan PTT bu yıllardan sonra tamamen NORTHERN Elektrik firmasına bağımlı hale gelmiştir.

Bugüne kadar kısa vadeli geçici tedbirlerle ve yabancı firmaların önderliğindeki kuruluşlarla bu soruna çözüm getirilememiştir. Yüksek frekans telli haberleşme cihazları alanında PTT'nin Araştırma Laboratuarı "ARLA" Türkiye'de tek imalatçı kuruluş ve devletin 70-80 milyon TL. yatırdığı, yetişkin personele sahip bir imalat ünitesidir.

Son beş yılda olumlu çalışmalarını sürdüren Arla, son iki yıl bugünkü PTT yöneticileri tarafından baltalanmakta, kuruluşun NETAS'ın (Northern Elektrik) içinde eritilmesine çalışılmaktadır.

Yani gerek üretimin gerekse hizmetin sunulmasında yeterli ve ülke çıkarına dönük koşulların yerine getirilmesi halinde sorunun üstesinden gelecektir. Şimdiye dek çıkar çevreleri ve onların sözcülüğünü üstlenen yöneticiler, sürekli olarak yerli teknik elemanın işe yaramaz olduğu propagandasını yaymışlar, kamuoyunu bu yönde şartlandırmak istemişlerdir. Yatırımların yabancıların denetimine terkedilmesi, yerli teknik elemanın bilgi ve becerilerini geliştirmesini engelleyen etkenler arasındadır. Türk teknik elemanı kendisi dışındaki bu işleyişten kurtulduğu zaman ülke yararına çalışma olanaklarına kavuşacaktır. Ancak telefon ve benzeri sorunların çözümü ülke çıkarları doğrultusundaki politikaların uygulanmasıyla mümkün olabilir. Bugünkü koşullar altında bu soruna çözüm getirilemez. Ve sorumlusu da Türk teknik elemanı değildir.

Divriği Cevher-İş Sendikası saldırıya uğradı

DİVRİĞİ (ÖZEL) Yeraltı Maden-İş taraftarı 15 kişilik bir grup, önceki gün Cevher-İş binasına saldırarak sendikada tahribata yol açtı. Saldırganlar, sendikada bulunanların direnişiyle karşılaşınca kaçmak zorunda kaldılar. Saldırganlardan tutuklananlar, daha sonra kefaletle serbest bırakıldı. Saldırganların başını Yeraltı Maden-İş temsilcisi Sait Aydoğmuş, Davut Demir, Mustafa Hanoğlu'nun çektiği belirtilen Cevher-İş Yönetim Kurulu açıklamasında "Yeraltı Maden-İş işçilerden koptukça saldırganlaşıyor" denildi.

Olay Yeraltı Maden-İş üyesi işçiler tarafından da tepkiyle karşılandı. Yeraltı Maden-İş'ten istifa ederek Cevher-İş'e geçmeye başlayan işçiler, zorbaların eski işçileri bölmeyi başaramadıklarını ve yeni işe giren işçileri ise saldırıya teşvik ettiklerini söylediler.

Öte yandan Cevher-İş ile Yeraltı Maden-İş arasında sürmekte olan mahkemenin 28 Aralık tarihine ertelendiği bildirildi.

Türk-İş Yönetim Kurulu bugün Demirel'le görüşecek

ANKARA (AA) Türk-İş Yönetim Kurulu, bugün Başbakan Demirel'i ziyaret ederek konfederasyona bağlı sendikaların çeşitli sorunlarını görüşecek.

Türk-İş Yönetim Kurulu toplantısında alınan karar uyarınca yapılan bu görüşmede, Demirel'in yanısıra, ilgili bakanların da bulunacağı öğrenildi.

Sözkonusu görüşmede, özellikle, YSE-İş Sendikası ile Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığı ve Hava-İş Sendikası ile Ulaştırma Bakanlığı arasındaki sorunların gündeme getirileceği sanılıyor.

"DİSK'in Sesi" bulunduran 8 işçi gözaltına alındı

İSTANBUL (AA) DİSK Genel Başkanvekili Kemal Nebioğlu yazılı bir açıklama yaparak, Gaziantep'te "DİSK'in Sesi" gazetesini taşıyan DİSK üyelerinin gözaltına alındığını belirterek olayı protesto etti.

Nebioğlu, olayı Anayasa'nın temel haklarından biri olan basın özgürlüğüne ve kişi dokunulmazlığına yönelik bir davranış olarak niteledi

Sendika yönetimindeki gerici kanadın tasfiyeciliği yüzünden

Çimse-İş bölünme noktasına geldi

- Tasfiyeciliği perde arkasından yöneten eski Genel Başkanlardan Hasan Türkay

İSTANBUL (ÖZEL)

Çimse İş Sendikasının geçen temmuz ayında yapılan son genel kurulundan bu yana sendika içinde başgösteren huzursuzluk, Yürütme Kurulu'nda bulunan tasfiyeci kanadın tutumu yüzünden bölünme noktasına geldi. Genel Merkezdeki tasfiyeci kanat, CHP'li, yurtsever yöneticilerin işbaşında bulunduğu şubelerin tasfiyesine son bir ayda hız verdiler. Bunun üzerine, tasfiye edilen Kartal Şubesine bağlı işçiler, Yeni Çimse-İş Sendikasını kurarak örgütlenmeye başladılar.

Yeni Sendikanın, Ytong, Eczacıbaşı Seramik ve diğer fabrikalarda örgütlenmeyi sürdürürken, öteki tasfiye edilen şubelerle de temasa geçerek, Çimse-İş tasfiyeci kanadına karşı ortak hareket etmek için çaba gösterdiği bildiriliyor.

FESHEDİLEN ŞUBELER

Yeni Çimse-İş Sendikasından yapılan açıklamaya göre, Genel Merkez Tasfiyeci kanadı, Kartal Şubesi'nde kendi istedikleri doğrultuda bir yönetim oluşturamadığı için şubeyi kapattı. Tasfiyecilerin, aynı şekilde Gaziantep Şubesini iki ayda üç kez genel kurula zorladıkları, Tuzla Şubesinde kendi taraftarlarını yönetime getirmek için işverenlerle anlaştıkları, Söke Şubesini feshetmek istedikleri ancak işçilerin ve Şube yöneticilerinin tepkisi karşısında başaramadıkları belirtildi.

Tasfiyeci kanat, Sivas, Pınarhisar, Darıca ve Hereke şubelerinde de yasal olmayan yöntemlerle ihraçlara ve baskılara başvurdu. Bu kanadın İzmir Çanakkale, Ankara, Sivas şubelerini de bölerek yeni şubeler açıp etkinliklerini artırmayı amaçladıkları bildirildi.

GENEL MERKEZDEKİ TASFİYECİ KANAT

Çimse-İş İcra Kurulu içerisindeki tasfiyeleri esas olarak Genel Teşkilatlanma Sekreteri Mustafa Ulu ve Genel Eğitim Sekreteri Tamer Eralan ile eski Çimse-İş Genel Başkanlarından Hasan Türkay'ın birlikte planladığı ve yürüttüğü bildiriliyor.

Bu gerici kanat, Genel Başkan Akif Keskin'in uzlaşmacı tutumundan yararlanıyor. Çimse-İş Genel Sekreteri AP yanlısı Veli Eker'in ise tasfiyelere karşı bir tutum aldığı ifade ediliyor.

TASFİYECİ KANADIN ESAS AMACI

Genel Kuruldan kısa bir süre sonra tasfiyelere başlayan İcra Kurulundaki bu kanadın esas amacının, sendika içindeki demokratik muhalefeti ortadan kaldırdıktan sonra, şimdiki Genel Başkan Akif Keskin'i de düşürerek yönetime gelmek olduğu bildiriliyor.

Tasfiyeci kanadın, tabandaki ve şubeler düzeyindeki fesihleri tamamlandıktan sonra 1980 başlarında Çimse-İş olağanüstü genel kurulunu toplamak ve Hasan Türkay'ı genel başkanlığa getirmek istediği de gelen haberler arasında. Bu kanadı perde arkasından yönettiği belirtilen eski Çimse-İş Genel Başkanı Hasan Türkay, halen Sosyal Güvenlik Bakanlığında özel müşavirlik görevi yapıyor. Türkay, aynı zamanda Bolu Çimento Fabrikası hissedarı ve İdare Meclisi üyesi.

MUHALEFETİN NİTELİĞİ

Muhalefet olarak adlandırılan ve İcra Kurulundaki gerici unsurların tasfiye etmeye çalıştığı şubelerin yönetiminde genellikle demokrat ve yurtsever kişiler bulunuyor. Geçen temmuz ayında toplanan genel kurulda bu şubeler şimdiki yönetime muhalefet etmiş ve başka bir listeyi desteklemişlerdi. Ancak bazı şube yönetimleri içinde maceracı grupların da yer yer etkinliklerinin olduğu bildiriliyor.

Gerekçe hep aynı: "Hammadde yokluğu"

Üretime ara veren Ferro Çelik'te 64 işçinin çıkışı verildi

İSTANBUL (ÖZEL) Kartal'da kurulu Ferro Çelik Fabrikası işvereni hammadde yokluğunu ileri sürerek üretime geçici olarak ara verirken 64 işçinin de çıkışını verdi.

Üretime ara vermesi ile ilgili olarak bir açıklama yapan işveren vekili, kütük demir tahsisatlarının kesilmiş olmasından dolayı fabrikayı çalıştıramadıklarını belirtti ve şöyle dedi:

"Karabük Demir Çelik'ten bin ton fason kütük demir alarak çalışmalarımızı yürütüyorduk. Karabükten gönderilen bir yazıyla, bundan böyle fason kütük demirin özel fabrikalara verilmeyeceği bildirildi. Ayrıca özel firmalardan aldığımız 300 ton kadar kütük demir miktarında da düşme oldu. Bu durumda üretim yapamıyoruz. Hammaddeyi ne zaman bulursak çalışmalarımıza o zaman devam edeceğiz."

Öte yandan çıkışları verilen işçiler de bir açıklama yaparak, geçen sene de işverenin benzer şekilde işçileri toptan işten çıkardığını söylediler ve "İşveren bazı hesaplar yapıyor. Kıdem tazminatını düşürmek, yılbaşı nedeniyle düşük vergi vermek için, hammadde yokluğunu bahane ediyor" dediler.

İşçiler ayrıca üyesi oldukları bağımsız Otomobil-İş Sendikasını da eleştirerek, fabrikada üretimin 8 Aralıkta durmuş olmasına rağmen kendileriyle ilgilenmediklerini, sendikanın daha önce de pahalılık zammı ve elektrik kesintileri meselelerinden dolayı yaptıkları direniş sırasında pasif kaldığını söylediler.

Pendik Belediyesinden 37 işçi çıkartılıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

Pendik Belediyesinde çalışan 37 işçinin çıkışının verileceği öğrenildi.

Belediyenin içinde bulunduğu mali sıkıntı nedeniyle işten çıkartılacakları söylenen 37 işçiden 9'u su, 13'ü yol, 9'u temizlik işlerinde çalışırken 2'si itfaiyede 4'ü de şoför olarak görevli bulunuyordu.

Sapteks Fabrikasından 63 işçi çıkarıldı

ADANA (ÖZEL) Adana-Mersin yolu üzerinde kurulu bulunan ve 700 işçinin çalıştığı Sapteks fabrikasında 63 işçi işten atıldı. İşveren, fabrikanın küçük bir bölümünde çıkan yangını çıkışlarına gerekçe göstererek, fabrikanın diğer vardiyalarından hatta diğer bölümlerden işçileri çıkarttı.

İşverenin, iş kanununun toplu işten çıkartmalara ilişkin "ilk giren son çıkar" maddesine uymadığı, işçilerin kıdemini gözönünde bulundurmadan kendi hazırladığı listeye göre çıkış yaptığı belirtiliyor.

İşverenin sözleşme haklarından faydalandırmamak için işçileri çıkardığı, bir süre sonra asgari ücretten yeniden işçi alacağı işçiler tarafından belirtiliyor.

İşçiler ayrıca üyesi oldukları TEKSİF Sendikası Şube yöneticilerini bu yasadışı tensikatı engellemek için gereken çabayı göstermemekle eleştiriyorlar.

DİSK, TKP'li sendikaların "eylem birliği" çağrısını kabul etti

- Tekstil, Hürcam-İş, Maden-İş ve Banksen yöneticilerinin yaptığı toplantıda eylem birliği ve eşgüdüm konusunda götürülecek öneriler saptandı

İSTANBUL (ÖZEL)

Sözleşme görüşmeleri başlayan DİSK üyesi Tekstil, Hürcam-İş Maden-İş ve Banksen yöneticileri dün DİSK Genel Merkezinde yaptıkları toplantıda, toplusözleşmelerde eylem birliğine ilişkin bazı öneriler oluşturdular ve bu önerilerini DİSK Yürütme Kuruluna sundular.

Toplantıya katılan sendikaların DİSK Yürütme Kuruluna sundukları öneriler özetle şöyle:

"Türkiye çapında DİSK'in öncülüğünde eylem birliği ve dayanışma çağrısı yapılması

* DİSK üyesi sendikaların yetkilerinin, bu toplusözleşme dönemine ilişkin olarak en kısa sürede ortak bir toplantıya çağrılması.

* Üye sendikaların bu dönemde tüm parasal güç ve olanaklarının DİSK'in öncülüğünde birleştirilmesiyle merkezileştirilmesi

* Üye sendikaların toplusözleşmelerine ilişkin uyuşmazlık, anlaşma ve grev kararlarının ortak ve eşzamanda alınması ve uygulanması"

Toplantı konusunda bir açıklama yapan DİSK Genel Başkan Vekili Rıza Güven, 1980 yılında Türk-İş, DİSK ve bağımsız sendikalarda örgütlü yarım milyona yakın işçinin toplusözleşmeye oturacağını belirterek, DİSK'in toplusözleşmelerde eylem birliğinin sağlanması için yürüteceği çalışmaları önümüzdeki günlerde daha da yoğunlaştıracağını söyledi.

MKE Çelik Fabrikasında durum tespitini Türk Metal kazandı

ANKARA (AA) Makina Kimya Endüstrisi Kurumu Kırıkkale Çelik Fabrikasında toplusözleşme imzalamaya yetkili sendikayı belirlemek amacıyla yapılan durum tespitini Türk-İş'e bağlı Türk-Metal Sendikası kazandı.

Türk Metal Sendikasından yapılan açıklamaya göre, 1146 işçinin çalıştığı çelik fabrikasında Kırıkkale İş Mahkemesi yargıcı tarafından yapılan durum tespitine 1061 işçi katıldı. 606 işçi, Türk-Metal üyesi olduklarını belirtirken, 455 işçi de Yeni Metal üyesi olduklarını söylediler.

Genel-İş, İzmir'de Ömer Demircioğlu'nun adaylığını veto etti

İZMİR (ÖZEL) DİSK'e bağlı Genel İş Sendikasının pazar günü yapılacak olan İzmir 1 Nolu Şube Kongresine aday olan Ömer Demircioğlu'nun adaylığı genel merkez tarafından veto edildi. TKP yanlısı olarak bilinen Ömer Demircioğlu'nun, adaylık şartlarını taşımadığı öne sürülüyor.

Demirel'i bekleyen 10 sorun

SORUN 7: DIŞ POLİTİKA

Ecevit hükümeti: Dünyada dengesizlik artarken denge politikasının imkansızlığının ispatı

- Sovyetler, ekonomik anlaşmalar öncesinde hep büyük rakamlarla konuşup büyük vaatlerde bulunuyorlar. Ama anlaşmalarda rakamlar birden bire küçülüyor
- 1974 yılında gerçekleştirilen Kıbrıs müdahalesi, çok kısa bir zaman sonra etrafında yeni sorun halkaları ördü

Ecevit hükümeti, 1978 yılının son günlerinde iktidarı devraldığında, Türkiye, her biri iç içe geçmiş dairelere benzetilebilecek yüzlerce sorunla karşı karşıyaydı... Merkezinde, Kıbrıs sorununun bulunduğu yüzlerce sorun halkası ve büyük umutlarla işbaşına gelmiş Ecevit hükümeti.

Önce, kısaca Ecevit'in 2. MC hükümetinden devraldığı dış sorunlara değinmek yararlı olacaktır. Hem gelişmeyi izeleyebilmek açısından, hem de 22 aylık uygulamadan sonra devrettiği sorunlarla karşılaştırmak açısından. Ve yazımızın sonunda Demirel'in azınlık hükümetinin devraldığı sorunlarla bunları karşılaştırdığımız zaman göreceğiz ki, Ecevit, Türkiye'nin dış sorunlarını hemen hemen aldığı gibi Demirel'e devretmiştir. Sorun halkalarının en dışındakilerden bazılarını kaldırmıştır ama, merkezdekiler olduğu gibi durmaktadır ve bunlar sürekli olarak etraflarında yeni sorun halkaları oluşturmaktadır.

Merkez halka Kıbrıs'ın etrafındakiler

1974 yılında gerçekleştirilen Kıbrıs müdahalesi, çok kısa bir zaman sonra etrafında yeni sorun halkaları ördü. Çünkü bu müdahale, Batının güneydoğu kanadında önemli bir gedik açıyor ve Sovyetler Birliği'nin bölgede daha fazla etkin olabilmesinin yolunu açıyordu. İlk tepki, ABD'nin koyduğu ambargo oldu. Ecevit, kendisinin gerçekleştirdiği askeri harekatın olumsuz sonucuyla ikinci kez iktidarı devraldığında da karşı karşıya geldi. Bu, Ecevit'in çok kısa bir sürede çözmek zorunda olduğu bir sorundu, çünkü Türkiye ordusunun üzerinde çok olumsuz etkileri olmuştu.

Ikinci olarak, IMF ile ilişkiler son derece kötüdür. Gerek iç ekonomik durumun bozukluğu ve gerekse de Batının hoşlanmadığı Türk dış politikası yüzünden IMF: "Yeşil ışık" yakmamakta diretmekte ve bunun sonucu olarak, Türkiye, uluslararası banka ve piyasalarda "güvenilemez" ülke durumuna düşmektedir. Öyle ki, Türkiye devletinin Merkez Bankası'nın çekleri bile yabancı bankalarda bozdurulamamaktadır.

Bunlar dışında, Kıbrıs'a müdahale sonucu Yunanistan'la Türkiye'nin arası açılmış ve üstelik gündeme yeni sorunlar gelmiştir: Ege kıta sahanlığı ve FIR hattı anlaşmazlıkları gibi.

AET ile ilişkiler ise ha var, ha yoktur. Biriken sorunlar birikmeye devam etmekte, görüşmeler ancak teknik bazı güçlükleri çözmek için yapılmaktadır.

Ve tabii, durumdan memnun tek ülke Sovyetler Birliği'dir. Kıbrıs müdahalesinin bulanıklaştırdığı sularda balık avlama girişimlerini sürdürmekte ve Türkiye'yle de ilişkilerini adım adım geliştirmektedir. O kadar ki, Sovyet beşinci kolu Demirel'in dış politikasını ellerini oğuşturarak izlemektedir.

YARIN: Ecevit hangi kozları seçti ve nereye vardı?

Sovyetler 1 milyar dolarlık mal veriyor

2 yıl önceki umutlar: (9 Şubat 1978 Cumhuriyet)

Ecevit hükümeti döneminde Türkiye-Sovyetler Birliği ilişkileri

1978

ŞUBAT

Sovyetler Birliği, Türkiye'nin satmak istediği her malı derhal satın almaya hazır olduğunu bildirdi.

NİSAN

Ruslar, savaş sanayilerinde kullanılmak üzere Türkiye'den volfram satın almak için temaslarını yoğunlaştırdı.

5 Sovyet projesi daha onaylandı.

MAYIS

Sovyetler, Türkiye ile ekonomik ilişkilerinde değişim aracı olarak ruble kullanmak istiyor. Doğu Blokundaki bu uygulamanın blok dışındaki bir ülkeye de uygulanmak istenmesinin ilk örneği Türkiye.

Ruslar, 1 yıl önce MC hükümetine yaptıkları teklifi yinelediler: "Akdeniz'deki Rus donanmasına limanlarınızı açın" Ruslardan böyle bir talep geldiğini Dışişleri Bakanlığı ile Sovyet ve Amerikan elçilikleri de onayladı.

HAZİRAN

Rusya, Türkiye'den petrol arama imtiyazı istiyor.

Sovyet elçisi, Ecevit'ten Rus donanması için ziyaret izni istedi.

Sovyetler'in mart başında Suriye sınırından 40 bin tüfek sokturduğu anlaşıldı. MİT ve Genelkurmayın haberi olduğu halde silah sevki önlenemedi.

Sovyetler Birliği ile Türkiye arasında siyasi belge imzalandı.

TEMMUZ

Karadeniz Kıta Sahanlığı Anlaşması, Sovyetler'in istediği biçimde imzalandı. 31 ve 32. boylamlar arasındaki bölge ileride tartışılacak.

AĞUSTOS

Rusya ile "Kültür Anlaşması" uygulaması başladı, anlaşmaya göre, Rus milli bayramları TRT'den yayınlanacak.

EKİM

Türkiye-Sovyetler Birliği Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması Moskova'da imzalandı.

Sovyetler, Türkiye'nin petrol alanındaki her çalışmasına ortak edildi.

ARALIK

Türkiye-Sovyetler Birliği Uzun Vadeli Ticaret Anlaşması Moskova'da imzalandı.

Rus sermayesi Türk özel sektöründe de yatırım yapmaya başladı.

1979

ŞUBAT

Sovyetler mal karşılığı petrol vermekten vazgeçti.

Ecevit hükümeti döneminde ABD ve Batı Avrupa ile ilişkiler

1978

MART

Maliye Bakanı, IMF'ye Niyet Mektubunu imzalamaya gitti.

NİSAN

IMF kredileri işlemeye başladı.

ABD yönetimi, Türkiye'ye uygulanan ambargonun kaldırılmasını istedi.

MAYIS

ABD Dış İlişkiler Komisyonu, ambargonun kaldırılmasını kabul etti.

Ecevit'in 1. Batı gezisi. Türkiye, Almanya'dan silah ve kredi istiyor.

4,5 milyar dolarlık dış borç ertelendi.

Ecevit'in 2. Batı gezisi. Almanya, ambargonun kaldırılmasından yana olduğunu açıkladı.

Ecevit, Sovyetler'le siyasi belge imzalanacağını açıkladı.

HAZİRAN

Carter, Kongreden ambargonun kaldırılmasını istedi.

NATO Başkomutanı Haig, "Ambargo sorununu vakit yitirmeden çözeceğiz" dedi.

TEMMUZ

IMF heyeti ile yeni görüşmeler.

Ambargo, ABD Senatosunda 42'ye karşı 57 oyla kaldırıldı.

AĞUSTOS

Ambargo, Temsilciler Meclisinde de şartlı olarak kaldırıldı.

ARALIK

IMF heyeti ile 3. dilim kredi için yeni görüşmeler.

1979

OCAK

Dört büyük Batılı lider Türkiye'ye yardım konusunda görüş birliğine vardı.

Christopher, 300 milyon dolar ivedi yardım vaadi ile Ankara'da.

MART

Türkiye, kredi için IMF koşulunun araya sokulmamasını istedi.

NİSAN

Müezzinoğlu IMF ile anlaşmaya gitti.

IMF ile Aralık ayında kesilen görüşmeler yeniden başladı.

MAYIS

OECD Yardım Konsorsiyumu, IMF ile anlaşmadan sonra Türkiye'ye 906 milyon dolarlık yardım vaadinde bulundu.

IMF ile yurt dışında anlaşmaya varıldı.

HAZİRAN

IMF anlaşması parafe edildi.

Hükümetin durumu belli olana kadar IMF anlaşması imza edilmeyecek.

ABD Kongresi, Türkiye'ye 50 milyon dolarlık askeri yardım teklifini reddetti.

TEMMUZ

Niyet Mektubu imzalandı.

Türkiye'nin OECD ülkelerine olan borçları ertelendi.

Ecevit hükümeti döneminde Türkiye-AET ilişkileri

1978

MAYIS

Kurulmasından 5 ay sonra, hükümette AET konusunda görüş ayrılığı: Maliye ve Dışişleri bakanlarına göre, Türkiye, AET'den çıkmalıdır.

TEMMUZ

Avrupa Parlamentosu toplantısında, Türkiye-AET ilişkilerinin canlandırılması istendi.

EKİM

Türkiye-AET görüşmelerinde, Toplulukla Türkiye arasındaki önemli sorunlar gündeme geldi;

—Mali yardım ve kredi.

—Tarım ürünlerine gümrük indirimi.

—İşçilerin AET ülkelerinde serbest dolaşımı.

—AET ülkelerine tekstil ürünleri ihracı.

1979

OCAK

AET Komisyonu, Türkiye'nin isteklerini görüşmek üzere toplandı. Toplantıda önemli bir ilerleme kaydedilemedi

NİSAN

AET raporu; "İvedi önlem alınmazsa Türkiye kaybedilir"

MAYIS

Toplulukla Türkiye arasındaki ilişkilerin 5 yıl süreyle karşılıklı olarak dondurulması.

KASIM

Topluluk, İngiltere'nin önerisine uyarak, Türkiye'nin İngiltere'ye tekstil ürünleri ihracını sınırladı.

Tertipler, AP ile CHP'yi çatıştırmayı hedefliyor

Manisa'da üç günde üç kişi öldürüldü

● Ülkü-Bir saymanının öldürülmesinden sonra gösteri yapan MHP'liler "Maraş zaferimizi yineleyeceğiz" diye slogan attılar

HABER MERKEZİ

Manisa'da son günlerde hızlı bir tırmanış gösteren ve iki büyük parti AP ve CHP'yi çatıştırmayı hedefleyen terör olayları, önceki gün CHP Manisa İl Yönetim Kurulu Üyesi Feridun Toy'un dükkanında öldürülmesi ve AP Merkez İlçe Yönetim Kurulu üyesi Ülkü Gençgil'in dükkanının bombalanmasıyla endişe verecek boyutlara ulaştı.

ÜLKÜ-BİR SAYMANI ÖLDÜRÜLDÜ

Manisa Ülkü-Bir saymanı Cemil Aydın, dün sabah saat 10.00 sularında Doğu Caddesi üzerindeki bakkal dükkanında silahla ağır yaralandı. Cemil Aydın'ın geçen mayıs ayında öldürülen ülkücü Yavuz Aydın'ın kardeşi olduğu bildirildi.

Koma halinde hastaneye kaldırılan Cemil Aydın kısa bir süre sonra öldü.

Haberin duyulması üzerine, MHP bütün güçlerini Manisa merkezinde toplayarak gösterilere başladı. MHP'liler gösteriler sırasında "Maraş zaferimizi yineleyeceğiz" şeklinde sloganlar attılar.

Öte yandan Manisa Valisi Fahrettin Tural, dün İl Genel Meclisi üyeleri, muhtarlar, dernek yöneticileri ve parti il başkanlarının anarşi konusunda görüşlerini almak üzere bir toplantı düzenledi.

Toplantıda konuşan TİKP Manisa İl Başkanı İlhami Salur sivrisineklerle uğraşmanın anarşiyi önleyemeyeceğini, esas mücadelenin bataklığı kurutmak yolunda verilmesi gerektiğini belirtti. CHP'li İl Genel Meclisi üyesi de yaptığı konuşmada bu görüşe katıldığını kaydetti.

OLAYLAR NASIL GELİŞTİ?

CHP Manisa eski İl Başkanı eczacı Mete Erdem'in eczanesinde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürülmesinden sonra, güvenlik görevlileri yaptıkları aramada, çok sayıda silah, mermi ve patlayıcı madde buldukları ÜGD şubesini kapattılar. Erdem'in cenazesinin kaldırıldığı gün bu kez de CHP Manisa İl Yönetim Kurulu ve Belediye Meclis Üyesi Feridun Toy dükkanında uğradığı silahlı saldırı sonucu katledildi.

CHP'li Belediye Meclisi Üyesi Toy'un önceki gün öldürülmesini, Adalet Partisi Merkez İlçe Yönetim Kurulu ve Belediye Meclisi Üyesi Ülkü Gençgil'in tüpgaz bayisinin bombalanması izledi. Saat 02.00 sıralarında meydana gelen olayda tesadüf eseri can kaybı olmadı, ancak büyük çapta hasar meydana geldi.

Bu arada YSE'de görevli teknisyen Edip Nohutçu'nun özel otosu da önceki gece kimliği belirlenemeyen kişilerce ateşe verildi.

İSTANBUL'DA

Kocasinan'ın Bağcılar semtinde dün saat 09.45 sıralarında işadamı Tahsin Usta, Yazali durağı yanında 34 L 7879 plakalı özel otosuna binerken kimliği saptanamayan kişilerin silahlı saldırısına uğradı. Tahsin Usta açılan ateş sonucu olay yerinde öldü.

TARSUS'TA

Tarsus'ta sağ görüşlü bir kişiyi öldürmek suçundan aranan Muharrem Postal adlı sanık, Malatya'da güvenlik kuvvetlerince yakalandı.

Edinilen bilgiye göre Muharrem Postal, 18 Temmuz 1979 günü Tarsus'un Polatlı köyünde görüş ayrılığı nedeniyle Galip Mahmut adlı kişiyi tabancayla öldürmüş-

ESKİŞEHİR'DE

Eskişehir'in Şeker Mahallesinde önceki gece saat 21.40 sıralarında Hava Ikmal Bakım Servisinde işçi Güven Nişancıoğlu ile arkadaşı Nazmi Ozan'ın yolları kesildi. Üç saldırgan iki işçiyi yaylım ateşine tuttular. Güven Nişancıoğlu olay yerinde öldü. Nazmi Ozan ise ağır yaralı olarak

Manisa halkı yetkililerin sorumlu davranmasını bekliyor

Son günlerde Manisa'da yeniden tırmanmaya başlayan olaylara bir göz atıldığında, birbirine misilleme şeklinde gelişen ülkücü komandolarla sahte solcular arasındaki çatışmaların yoğunlaştığı görülüyor. Saruhanlı ve Akhisar gibi ilçelerdeki olaylar da şehirdeki gerginliği iyiden iyiye artırıyor.

Şehirde bir süredir durulan olaylar 15 Kasımda Muammer Akbulut adlı YDGD Başkanının sabah erken saatlerde evine gelen iki komando tarafından açılan ateşle öldürülmek istenmesiyle yeniden yoğunlaşmaya başladı. Bu olayı, ertesi gün CHP'li doktor Eray Kılıç'ın muayenehanesine giren iki kişinin silahlı saldırısına uğraması izledi. Kılıç şans eseri ölmedi.

30 Kasımda ise bir yüncü dükkanı tarandı ve Mehmet Koşmaz adlı genç öldürüldü. Asıl hedef oldukları sanılan MHP'li Bülent Koşmaz ve amcası Nihat Koşmaz, ağır yaralandılar. Bu olaydan hemen sonra komandolar CHP'li Hasan Tokul'un Karaköy semtindeki halıcı dükkanını yağmalayarak yaktılar. Aynı gece birçok CHP'linin ve Töb-Der üyesi öğretmenin evleri kurşunlandı. Bunu, sabahleyin, eski MHP yöneticisi olan bir mimarın bürosunun taşlanarak tahrip edilmesi izledi.

Bu olaylardan iki gün sonra CHP'li Taner Yöndeş adlı genç, evine giderken iki kişinin saldırısına uğrayarak yaralandı. Yöndeş'in vurulmasından yarım saat sonra AP İl Başkanı Ümit Canuyar'ın arabası bir grup tarafından yakıldı.

Bu arada Manisa'da daha büyük boyutlarda olaylara neden olabilecek, adım adım tırmanan olayları patlama noktasına itecek başka bir gelişmeye de dikkat çekmek gerekiyor. Manisa YSE'deki gelişmeler...

Son hükümet değişikliğinden sonra AP'nin bu devlet dairesinde köklü bir değişiklik hareketine girişmesi bekleniyor. Böyle bir girişime haklı olarak bazı tepkiler yükselecektir. Ancak gösterilecek tepkiler, şehirdeki kargaşalığa, iki büyük partiyi birbiriyle boğazlaşma ortamına çekmek isteyenlere yaramamasına dikkat edilmelidir.

AP ve CHP'yi olay'ların içine çekebilecek bu olumsuz şartlara, Manisa Emniyetinin tutumunu da eklemek gerekiyor. Son olarak YSE misafirhanesine yapılan gece baskınında da görüldüğü gibi, emniyet "solu dağıtmak" için taraflı davranmaktadır.

Huzur isteyen Manisa halkı CHP'sinden AP'sine emniyet örgütünden çeşitli yetkililere kadar herkesten sorumluluk beklemektedir.

Feriköy'de evleri basan suyun seviyesi yine yükseldi

● Evleri su baskınına uğrayan yurttaşlar sel baskınında işlerine gidemeyen arkadaşlarının tekrar işe alınmasını ve gözaltına alınanların hemen serbest bırakılmasını istediler

AYTEN ERBAY

FERİKÖY'de patlayan lağım sularını boşaltan motorlardan birisinin arızalanması üzerine evleri basan suyun seviyesi tekrar yükselmeye başladı.

Evlerini terk ederek lise ve ilkokullara yerleşen halkı askerler Fatih Vakıflar Yurduna taşımak istedi. Halkın yurdun sağlık yönünden zararlı olması nedeniyle direnmesi üzerine polis 44 kişiyi gözaltına aldı. Daha sonra gözaltına alınanlardan 20'si serbest bırakıldı.

Bu konuda evleri lağım altında kalan halkın temsilcisi olarak konuşan bir kişi, "Bize konut vermezlerse çıkmayacağız. Pazartesiye kadar müsaade ettiler, lisedeki arkadaşlarımızın büyük kısmını yurda taşıdılar, yurtta kalamayanlarsa akrabalarının yanına geldiler. Bazıları ise suyu yeni boşalan fakat tehlikenin henüz geçmediği, sağlık için tehlikeli olan evlerine döndüler" dedi.

Ayrıca sel baskınında işlerine gidemeyen arkadaşlarının tekrar işe alınmasını ve gözaltına alınanların hemen serbest bırakılmasını istediler

Hidayet ve Yusuf Demir adlı kardeşler oturdukları evlerin sular altında kalması üzerine, "Biz ne yapacağız, bize konut da vermediler, akrabalarımızın evinde kalıyoruz bu ne kadar böyle sürer" diye yakındı

Beş çocukla ortada kaldığını söyleyen Nedime Karakoç ise, "Bizi Şişli'de Darülaceze'ye gönderdiler, orası kabul etmeyince ortada kaldık. Sağolsun komşular sokakta bırakmadılar. Sefil olduk, çocukların renkleri kalmadı. Bir an önce bizim ne olacağımızı açıklasınlar" dedi.

ÖZGÜRLÜĞE GİDEN YOL

DÜNDEN BUGÜNE KUNTA KİNTELERİN MÜCADELESİ

Gemi kaptanları Kunta'lar için yarış ediyordu

● Gemisine en fazla zenci köleyi sığdıranlar "sıkı paketçiler", sığdıramayanlar ise "gevşek paketçiler" diye nitelendiriliyordu

MUZAFFER TUNÇAĞ

Afrika'dan Amerika Kıtasına köle olarak getirilen zenciler konusunda çeşitli anılar, tarih kitapları vb. vardır. Örneğin "Siyah Kargolar, Atlantik'teki Köle Ticaretinin Tarihi" adlı kitapta, yakalanan Afrikalıların gemilere ikişer ikişer getirildikleri, birinin sağ kolunun ve sağ ayak bileğinin, diğerinin sol koluna ve ayağına zincirlendiğini, kadınların genellikle tayfaların kucağına itildiğini, çocukların ise başıboş, güvertede gezdiklerini yazıyor. Bütün köleler, planyalanmamış tahtaların üstünde yatmak zorunda bırakılıyorlardı. Fırtınalı günlerde kölelerin dirsekleri kemiklerine kadar soyuluyordu.

Bir papaz olan John Newton ise kişisel gözlemlerini şöyle aktarıyor:

"Yaklaşık 100 tonluk yük gemisine 220 ya da 250 köle konuyor. Güvertenin altında kaldıkları yer üçe bölünmüş. Bunlarda erkekler, kadınlar ve erkek çocuklar ayrı ayrı kalıyor. Hastalar için de bir bölüm var. Bu bölümlerin yüksekliği tahminen 1,5 metre, bazen daha az. Bu yükseklikte ikiye bölünmüş, köleler birbiri üstünde iki sıra halinde yatıyorlar. Bir raftaki kitaplar gibi. Buralara bir kişi bile sokmak olanaksızdır. Böylece sıkışıp kalmış olan zavallı yaratıkların, bir yerlerini acıtmadan, ya da yanlarındakini rahatsız etmeden hareket etmeleri zordu. Her sabah, bir ölünün hâlâ yaşayan bir başkasına zincirli durduğu normal bir olay görülüyordu."

Bu arada, zenci ticareti yapan Fransız, Portekiz ya da İngiliz, Hollanda vb. gemilerinin kaptanları, birbirlerini pislikle suçlamaktadır. Örneğin Hollandalı Bosmon, 1701'de "Fransız, Portekiz ve İngiliz köle gemileri her zaman pistir ve kokar. Bizimkiler ise genellikle temiz ve düzenlidir" diye yazıyor. İngiliz gemileriyle Kongo'ya giden James Barbot ise Portekiz gemilerini hiç beğenmiyor.

Köle ticaretiyle uğraşanlar, köle taşıyan gemilerde "sıkı paketçiler" ve "gevşek paketçiler" diye iki ayrı eğilimin olduğunu yazmaktadırlar.

1788 yılında Kraliyet Donanmasınca köle gemilerinde ölçme yapmakla görevlendirilen Kaptan Parrey "Brookes" gemisini şöyle tanımlamış: Her erkeğe 180cm. uzunluğunda 40 cm. genişliğinde ve 80 cm. yüksekliğinde bir yer ayrılmıştır. Gemi 320 tonluktur. 1788 yılındaki bir kanun 454 köle taşımasına izin verir.

Daha sonra önlenen bir plan ancak 451 köle içindir. Kaptan Parrey, verdiği raporda üç kişinin daha nasıl yerleştirileceğini merak ettiğini yazar. Yine de parlamentoda konuya ilişkin bir tartışmada bu geminin daha önce 600, hatta 609 köle taşıdığı ortaya çıkar.

KÖLELİK KANUNLARI

Bu şartlarda Amerika Kıtasına getirilen zencileri ellerinde tutabilmek için köleliği meşru gören güney eyaletleri bir dizi kanun çıkarttılar. Bu kanunlar köleleri denetim altında tutmayı ve onları bir mülk olarak bulundurabilmeyi amaçlıyordu.

Bu kanunlara göre, köleler mahkemeye başvuramıyor, bir köle ya da özgür zenci dışında birisinin aleyhinde tanıklık yapamıyorlardı. Bir köle herhangi bir sözleşme yapamaz, alıp satamaz ve emeğini kiralayamazdı.

Birçok kanunun esas hedefi ise ayaklanmaları durdurabilmekti. Kölelerin, başlarında bir beyaz bulunmadan dini toplantılar bile yapmaları yasaktı. Zenciler silah bulunduramaz. Zencilerin ayaklanma kışkırtan yazıları almaları, başkalarına vermeleri ya da yanlarında bulundurmaları suçtu. Yazılı bir izin olmadan çalıştıkları yerleri terketmeleri ve kendilerini korumak için bile beyaz bir kimseye vurmaları suç sayılıyordu.

Fakat bütün bu önlemler, zenci kölelerin yukarıda da belirttiğimiz gibi, ayaklanıp haklarını aramalarını engelleyemedi.

YARIN: Nat Turner isyanı

Gençliğinde çok kırbaçlandı ama...

Kaçtı yakalandı, kaçtı yakalandı sonunda Haiti'ye elçi oldu

FREDERİCH Douglas'ın ünü kaçıp kaçıp sonunda Haiti'ye elçi olarak gönderilmesinden geliyor.

1817'de Maryland Eyaletinin Tallot kazasında doğan Frederich 8 yaşındayken oda hizmetçisi bir köleydi. Kizzi gibi ona da hanımefendisi okumayı öğretti.

Gençliğinde çok kırbaçlandı. Çünkü kaçmaktan bir türlü vazgeçemiyordu. Sonunda başardı, gemici kılığında New York'a ulaştı.

Köleciliğe karşı savaşa katılan Frederich köleci beyazların korkulu rüyası, siyah derililerin ise umudu oldu. İsmi her yerde duyulan Frederich Douglas iç savaştan sonra da faaliyetlerini sürdürdü. Gazeteler çıkardı. Propagandasıyla bütün siyahları etkileyen Frederich Douglas sonunda Haiti'ye elçi olarak gönderildi.

KÖLELİKTEN-ELÇİLİĞE — 8 yaşında efendisinden okuma yazmayı öğrenen eskinin kölesi Frederich Douglas gazeteler çıkararak halkı etkilemeye başlayınca ABD'nin elçisi olarak Haiti'ye gönderildi. Fotoğrafta köleyken elçi olan Douglas tebrikleri kabul ederken görülüyor.

BAŞINA 40 BİN DOLAR KONMUŞTU – Beyaz efendilerin elinden kaçmayı başardıktan sonra "Yeraltı Demiryolu" ağında faaliyet göstererek köleleri özgürlüğe kavuşturan Harriet Tubman ailesiyle birlikte (en solda ayaktaki). Başına 40 bin dolar ödül konmuştu.

Kunta'nın yapamadığını aynı yıllarda bir kadın zenci başardı

Kaçmayı Başaran Harriet kocasıyla birlikte 300 köleyi kurtardı

Kaçmak, ne pahasına olursa olsun kaçmak, kurtulmak zincirlerden, özgür olmak... Kökler'de Kunte Kinte'nin hiç aklından çıkarmadığı bu düşünceyi aynı yıllarda bir kadın zenci başarmıştı.

Harriet Tubman 1848'de kaçtı. Küçük köyde, bir beyaz beyin çiftliğinde süpürgeden atlarken çalgısını çalan kemancısından, akrabalarından, efendisinden başka kimsenin tanımadığı 28 yaşındaki bu genç kadın, başına 40 bin dolar ödül konunca, bir anda meşhur oldu.

Harriet Tubman kaçtığında, yakalanırsa başına neler geleceğini düşünmekten kocası kadar diğer zencilerin de uykuları kaçmıştı şüphesiz. Ama bir hafta, bir ay geçtiği halde Harriet'in ölüsü veya dirisi gelmemişti. Siyahların uykusunu kaçıran korku yerini büyük bir ümide bırakırken, bu sefer efendilerin hırsı büyük bir korkuya dönüşüyordu. Harriet, geri getirilemeyecek miydi?

Harriet, yerlerde sürüklenerek geri getirilemedi, kendi isteğiyle geldi ve kocasıyla birlikte 300'den fazla köleyi kurtardı.

1913'de hayata gözlerini kapayan Harriet Tubman, tarihe, Kanada'ya kadar güneydeki köleleri kuzeye kaçıran "Yeraltı Demiryolu" ağında faaliyet gösteren bir eski köle kadın olarak geçti.

Bütçe Komisyonunda AP-CHP ilişkisi tartışıldı

Tarhan Erdem: "AP'siz ve CHP'siz Türkiye olamaz"

● Hasan Güven, iki büyük partinin aralarındaki kavgayı bırakmalarını istedi

ANKARA (ÖZEL)

TBMM Bütçe Karma Komisyonu dün genel görüşmeye başladı. İlk olarak söz alan İstanbul CHP Milletvekili Tarhan Erdem, bütçeyi eleştirdiği konuşmasında, "AP'siz ve CHP'siz Türkiye olamaz" dedi.

Tarhan Erdem Türkiye'de bir temel değişiklik, bir düzen değişikliği gerektiğini belirterek, bütçeden de bunun gayet açık bir şekilde anlaşıldığını söyledi. Tarhan Erdem bütçenin uzun bir fonlar listesinden oluştuğunu ifade etti ve, "Bütçenin bu şekilde hazırlanmasına neden olan eskiyen mekanizmadır" dedi.

Erdem, "En iyisi bu bütçenin reddedilmesidir. Yeni hükümet oluşumuna yol açmak için bu yapılmalıdır" diyerek sözlerine son verdi.

Trabzon CHP Senatörü Hasan Güven de, son yılların ekonomik durumunu anlatırken, terör ve anarşi konularına da değindi. Hasan Güven, Demirel hükümetinin sıkıntılar arttıkça otoriter bir tutum gösterme eğiliminde olduğuna işaret ederek, şunları söyledi:

"Sıkıntıları yok edeceğim diye özgürlüklerin üzerine yürünmemelidir. Bundan amaç, bir suskunluk ortamı yaratmaktır. Özgürlükleri işleterek terörü önleyebiliriz."

Yeni hükümetin kurulmasından sonra yapılan atamalara da değinen Güven, personel rejiminin çığrından çıktığını, hükümetin kuruluşundan sonra eski, taraflı bürokratların birer birer yeniden göreve geldiklerini söyledi

Trabzon Senatörü personel rejimi konusunda bütün hükümetlerin zaaf gösterdiğini, taraflı memur seçtiğini belirtirken, önemli olanın işinin ehli bir kadro oluşturmak olduğunu belirtti.

Güven son olarak da, Anayasal düzeni savunan AP ve CHP'nin aralarındaki kavgayı bırakmalarını istedi. Bu kavganın her iki büyük partiye de bir faydası olmayacağını belirtti

Cibali Tekel'de 1 işçi öldürülünce direniş başladı

İSTANBUL (ÖZEL)

Cibali Tekel Tütün Fabrikasında çalışan Sebahattin Çakmak adlı işçinin dün sabah öldürülmesi üzerine, fabrikada direniş başladı.

DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikasının işyeri temsilcisi olan Sebahattin Çakmak, dün sabah evinden işyerine gelirken, fabrikanın garajına beş metre mesafede önü dört kişi tarafından çevrildi. Saat 07.35'te pusuya düşürülen Çakmak, kafasına sıkılan üç kurşunla hemen öldü. Polis olay yerinde 7.65 çaplı iki boş kovan buldu.

Olayın görgü tanıkları, havanın karanlık olması nedeniyle saldırganları tanıyamadıkları, fakat dört kişiyi Cami Sokağına doğru kaçarken gördüklerini söylediler.

1952 doğumlu olan Sebahattin Çakmak, Kastamonu'nun Taşköprü kazasının Çamdibi köyündendi ve fabrikaya bu yılın şubat ayında girmişti.

Çakmak'ın ağabeyi, kendisiyle görüşen muhabirimize, kardeşinin üç ay kadar önce de Cerrahpaşa'da iki kişinin saldırısına uğradığını, fakat saldırganların elinden kurtulduğunu söyledi. Sebahattin Çakmak'ın o zaman ağabeyine anlattığına göre, saldırganlar aynı mahallede oturuyorlardı ve İnci Düğün Salonunun üstündeki kahvede toplanıyorlardı.

Öte yandan Gıda-İş Sendikasından yapılan bir açıklamada, işyeri temsilcilerinin faşist canilerce pusuya düşürülerek katledildiği açıklanarak bu olayın Tekel Bakanlığına faşistlerce yapılan baskından ayrı düşünülemeyeceği belirtildi. Tekel Bakanının faşistleri korumakla suçlandığı açıklamada, önümüzdeki günlerde mücadelenin keskinleşeceği belirtildi ve şöyle denildi:

"İşçi sınıfımızı meydana davet edenlere, üretim alanlarından kabulümüzü haykıracağız. O günler uzak değil!"

Bu arada Sebahattin Çakmak'ın cenazesinin pazar günü kaldırılacağı ve DİSK'in aynı gün toplanacak olan Bölge Temsilciler Meclisine cenazenin götürülerek bir tören düzenlenmesi için Sıkıyönetim nezdinde girişimlerde bulunulduğu öğrenildi.

Baro başkanları saldırılara karşı ortak tutum belirliyor

ANKARA (AA)

Türkiye Barolar Birliğine bağlı tüm baroların başkanları, avukatlara yönelen saldırılar karşısında belirlenecek ortak tutumu görüşmek üzere yarın Ankara'da toplanıyor.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 8 Aralık günü yaptığı olağanüstü toplantıdan sonra yayınlanan bildiride, "Avukatlara yöneltilen saldırıların önlenmesi için kesin önlemler alınmaması halinde, mesleki eylemlere ve yasal davranışlara başvurulmasının kaçınılmaz olduğu" belirtilmişti.

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Sovyet tipi savunma silahı

Hacivat– Merhaba Karagöz.

Karagöz– Vay Hacivatım merhabaa... Yahu haftalardır nerelerdesin? Gözlerimiz yollarda kaldı. Ben merak ederim, seyirciler merak eder.

Hacivat– Sorma Karagözüm, bir sürü işimiz vardı. Önce seçim derdine düştük.

Karagöz– Geçim derdine mi düştün? Bizim gibi ha?

Hacivat– Geçim değil Karagöz, seçim. Bizimkiler koltuktan düştü.

Karagöz– Eh, düşmez kalkmaz bir Allah. Demek onlar koltuktan düşünce tasası da sana düştü. Eşekten düşmek gibi bir şey yani.

Hacivat– Daha da kötü. Bunun için Kurultay yaptılar.

Karagöz– Dırıltay yaptılar bunu duydum.

Hacivat– Sonra hizipçiliğe giriştiler.

Karagöz– Sonra istifçiliğe giriştiler. Bunu da duydum.

Hacivat– Efendime söyleyeyim, ondan sonra sağ kanat...

Karagöz– Kanat, manat uçtu bizim Hacivat. Yahu bütün bunların bizim oyunla ne ilgisi var?

Hacivat– İlgisi olmaz mı Karagözüm, iktidardayken başka, muhalefetteyken başka.

Karagöz– Neymiş o başka olan?

Hacivat– Konuşma tarzı, davranış tarzı. Bunları ayarlamak lazımdı.

Karagöz– Yani bunun için mi çoktandır ortalarda yoksun?

Hacivat– Deminden beri onu anlatmaya çalışıyorum, fırsat vermiyorsun. Şimdi bu yeni durumda nasıl konuşacağımı ayarlamadan seyircinin karşısına çıkmak istemedim.

Karagöz– Demek şimdi ayarlandın geldin, 24 ayar gibi karşımıza dikildin öyle mi? Hani eski halini bilmesek, değiştiğine inanırdık.

Hacivat– Hay Allah iyiliğini versin. Tabii değiştim. Mesela yeni bir muhalefet stratejisi tespit ettim.

Karagöz– Yeni kıraathanede nargile mi içtin? Aman dikkat et Hacıcavcav bomba atarlar.

Hacivat– Bomba dedin de aklıma geldi. Amerika'nın perşing iki füzelerini duydun mu?

Karagöz– Amerika'nın perişan tilkiye döndüğünü duydum.

Hacivat– Görmeyeli cehaletin iyice artmış. Perişan tilki değil, perşing iki. Anlatayım da dinle. Yalan söyleyip, Avrupa'da güç dengesi Moskova lehine bozuldu diyorlar.

Karagöz– Moskova neye bozuldu diyorlar?

Hacivat– Konuşmada dinle, seni de kandırmışlar. Moskova'nın eses yirmileri ve bekfayrları var diye herkesi kandırmaya çalışıyorlar.

Karagöz– Anladım. Moskova şekerli mermileriyle fareleri kandırmaya çalışıyor.

Hacivat– Birşey anladığın yok. Yani Sovyet silahları bir çeşit savunma silahı.

Karagöz– Şimdi anladım. Sovyet füzeleri o biçim savunma silahı. Hani şu Aksaray'daki binada bulunan bombalar gibi.

Tuzsuz Deli Bekir– Haaayt, savulun ulan. Kimdir o benden bahseden?

Karagöz– İşte senin savunmacılardan biri daha geldi Hacivat. Zaten bunlar hep savunma halindedir.

Hacivat– Canım, Karagözüm benzettiğin şeye bak. Bunlar bakanlık bile basıyor.

Tuzsuz Deli Bekir– Basılacak bir yer mi var abi? Hemen basalım.

Karagöz– Al bakalım sana güç dengesi, bilmem nesi. Nasıl baş edeceksin bununla?

Hacivat– Mühim olan bu değil Karagöz, mühim olan iktidardakiler. Zaten onun için ben de yeni strateji yaptım. Özde sert, uslüpta yumuşak...

Karagöz– Vuracak yeri bilmedikten sonra her tarafın sert olsa ne olur? Bir de değiştim diye bize yutturmaya çalışıyor.

Hacivat– Yine yıktın perdeyi eyledin viran. Koşup sahibine haber vereyim heman.

Bakkal soyan iki komando 4'er yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı

İSTANBUL (ÖZEL)

ZEYTİNBURNU'nda, 13 Kasım 1978 günü bir bakkal dükkanından 815 lira para gasp eden iki ülkücü 4'er yıl 2'şer ay ağır hapis cezasına çarptırıldı.

Dün İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde yapılan duruşmada, ülkücü sanıklar Taylan Oğuz ve Nuri Aslan, gasp suçundan, önce 15'er yıl ağır hapis cezasına çarptırıldılar. Mahkeme gasp edilen para miktarının düşüklüğü ile sanıkların yaşlarının küçüklüğünü ve iyi hallerini gözönünde tutarak cezayı 4'er yıl 2'şer aya indirdi.

Taylan Oğuz ile Nuri Aslan ayrıca Abdullah Sapan ve Halil Güneş adlı ülkücülerle birlikte gene Zeytinburnu'nda 3 Ağustos 1978 günü yüzleri çoraplı olarak bir kahvehaneye girip müşterilerin paralarını ve pantolonlarını gasp etmek suçundan, yeterli delil bulunamadığı için beraat ettiler.

Bir İTÜ öğrencisini öldürmekten sanık komando Ahmet Gedik hakkında gıyabi tutuklama kararı verildi

İSTANBUL (ÖZEL)

İTÜ'de 29 Mayıs 1976 tarihinde Erdoğan Yalçıngil isimli öğrenciyi tabanca ile ateş ederek öldürmekten sanık ülkücü komando Ahmet Gedik'in yapılan aramalara rağmen duruşmalara gelmemesi üzerine, İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi kaçma ihtimalini gözönüne alarak sanık hakkında gıyabi tutuklama kararı verdi.

Sanığın şu anda Adana Mimarlık Fakültesinde öğrenci olduğu, ancak okula devam etmediği, Samsun Havza kazasında babasının adresinde yapılan aramalar sonucunda da bulunamadığı öğrenildi.

Aynı davada Zeki Saral, Nihat Kaya ve Ali İhsan Yıldırım adlı ülkücü komandolar da tutuksuz olarak yargılanmaktadır. Duruşma başka bir güne ertelendi.

"Adak"ın sanat yönetmeni Balkan Naci İslimyeli

HAFTANIN FİLMLERİ

Erksan'ın karamsar dünyası

SENSİZ YAŞAYAMAM

Yönetmen: Metin Erksan-Senaryo: Metin Erksan ve Safa Önal- Görüntüler: Çetin Tunca-Kurgu: Turgut İnangiray-Oyuncular: Hülya Koçyiğit, Cemal Gencer-Elif Film yapımı (1978) İst. VENÜS, İNCİ, ATLANTİK, OCAK, MISTIK, KÖŞK, İSTANBUL, B.Köy YENİ'de.

NEZİH COŞ

İlk filmi "Aşık Veysel'in Hayatı"nı 1952'de, 23 yaşında çeviren ve bu yapıtıyla zamanın sansürünün engellemeleriyle karşılaşan Metin Erksan, yönetmenliğinin ilk dönemlerinde daha çok dar gelirli, yoksul insanların dramlarını anlattı. Onların serüvenlerini işledi, toplumun gerçekleri karşısındaki umarsızlıklarını, doğru-yanlış tepkilerini dile getirdi. "Gecelerin Ötesi" (1960), "Yılanların Öcü (1962), "Acı Hayat' (1963) gibi filmlerin yönetmeni Erksan'ın ana eğilimi bu gerçekçilik anlayışıydı.

1966'da "Sevmek Zamanı" ile Erksan yeni bir döneme girdi. "Ölmeyen Aşk"(1966), "Yılın Kadını Değil" (1968), "Kuyu" (1968) ile devam eden ve aradaki birçok ticari yapıtı bir yana bırakılırsa son filmi, "Sensiz Yaşayamam"la sürdüğü görülen bu yeni dönemde Erksan, artık insanı çevresinden, toplumsal varlığından soyutlayarak ele alan bir yönetmen olarak dikkati çekti. Böylece toplumsal koşulların insanı belirlediğini, etkilediğini gösteren ve daha çok materyalist olan Erksan'ın yerini, bireyin iradesini ön plana alan, tutkuları, tümüyle insanın kendi organik varlığından doğan kişisel olgular olarak ele alan idealist Erksan almaya başladı. Aslında kişisel iradenin önemi, Erksan'ın ilk dönem filmlerinde de varolan bir bakış biçimidir. Ama bu dönem filmlerinde olaylar toplumsal çevreye de sıkı sıkıya bağlıdırlar ve ondan soyutlanamazlar. İkinci dönemin Erksan'ı ise ruhuna şeytan giren küçük kızı anlattığı "Şeytan"ı (1974) dahi yapabilmiştir.

Ikinci dönemin Erksan'ında en belirgin tema, insanın benliğini tatmin etme temasıdır. Bu, kimi zaman bir onulmaz tutkuyu, bir kara sevdayı anlatırken ortaya çıkar ("Sevmek Zamanı" ve "Ölmeyen Aşk"ta olduğu gibi), kimi zaman da cinsel tutkulardan sözedilirken ("Yılın Kadını Değil" ve "Kuyu" da olduğu gibi). Bütün bu Erksan filmlerinde başkahramanlar oldukça melankolik ve marazi tiplerdir. Bu, Erksan'ın insanı nasıl kendi iradesi ve varlığı içinde çözümlemeye çalıştığının da kanıtıdır.

Erksan, "Sensiz Yaşayamam" da, da bir yıla kadar kanserden öleceğini öğrenen zengin bir kadının öyküsünü anlatıyor. Bir holdingin yöneticisi olan Ayfer (H. Koçyiğit) işini bırakıp Kıbrıs'ta lüks bir otelde dinlenmeye başlıyor. Ve bir oyuna girişiyor. İstediği zaman kendisini öldürtmek amacıyla bir kiralık katil tutuyor. Kendi kaderine, ölüm tarihine egemen olmak istiyor. Oysa Ayfer'le celladı Ahmet (C.Gencer) arasında duygusal bir ilişki başlıyor, bu giderek büyük bir aşka dönüşüyor, evleniyorlar ama pek tabii ki bu evlilik uzun süreli olamıyor.

Erksan'ın kahramanları yine yalnız ve umarsız kişiler. Ölümünü bekleyen bir kadın ve yaşamı öldürmekle geçmiş mutsuz bir erkek. Bunların toplumsal çevreleri, geldikleri yerler, Erksan için hiç de önemli değil. Örneğin Ahmet'i kiralık katilliğe iten nedenler deşilmiyor. Anlatılmak istenen de zaten bunlar değil. Yönetmen, yaptığı soyutlama içinde yine bir sevgiden, bir bağlanmadan sözediyor. Ve yine sevgisizliğe, mutsuzluğa varıyor. "Sensiz Yaşayamam", Erksan'ın uzun süredir içinde bulunduğu karamsarlığı açık bir biçimde yineleyen bir film. Erksan, insanı yeniden toplumsal çevresiyle birlikte görmedikçe, bu bireyci soyutlamalara takılıp kaldıkça, yaşama karşı aynı karamsarlığın sürüp gitmesi çok doğal.

"Sensiz Yaşayamam" özenli görüntülere, ustalıklı bir anlatıma sahip. Erksan, Magosa'dan, çok çarpıcı, etkileyici resimlerle yararlanmayı başarmış. Erksan'ın 1963'te "Susuz Yaz" ile sinemaya kazandırdığı Hülya Koçyiğit, 15 yıl sonra yine Erksan'ın yönetiminde çok başarılı bir oyun sergiliyor. Ama neye yarar? Erksan'ın filmi yine kendi iç dünyasının bir dışavurumu ve anlattığı fantazi öykü geniş seyirci kitlelerini çok az ilgilendiriyor. Zaten pek az seyirci ile izlediğimiz filmi 10-15 kişinin yarıda bırakıp çıktığını belirtelim. Erksan önemli ve yeni hiç bir şey söylemiyor "Sensiz Yaşayamam" ile. Duygusal bir ilişkiyi sevdiriyor, sonra yokediyor. Seyircinin duygularıyla azıcık oynuyor, o kadar.

Erksan'ın toplumdan soyutlanmış, marazi tiplerle dolu dünyasını tanımayanlar, bilgi edinmek icin izleyebilirler "Sensiz Yaşayamam"ı.

"ADAK"ın sanat yönetmeni BALKAN N.İSLİMYELİ:

"Adak'ta varmak istediğim görsel düzen, trajik bir boşluk duygusu yaratmaktı"

Esat Tokend

— "Adak" geçen ayın en çok tartışılan filmlerinden biri oldu. Sizin de filmde "sanat yönetmeni" olarak çalıştığınızı biliyoruz. Sinemayla bu ilişkiniz nasıl oluştu?

— Resim, benim tüm yaşamıma yaydığım bir iş. Her yaratıcının sanatını dönem dönem diğer sanatlara bağlaması, onlarla ortaklıklar kurması, kendi gereçlerinin tutsağı olmaması gerektiğine inanıyorum. Her sanat biçimi, yaşamı daha iyi tanıma yolunda diğer sanatlarla sürekli diyalog içinde olmalıdır. Resim ve sinema gibi iki görsel olayın işbirliği ise bir anlamda zorunlu gibi geliyor bana. Bir Fellini, bir Bolognini, bir Wajda ya da bir Pasolini'nin sinemalarındaki üstünlük, yalnız sinemacı yeteneklerinden değil, resim sanatına saygı ve ilgilerinden geliyor kanımca. Yönetmen Atıf Yılmaz'la iki yıldır bir filmde birlikte çalışmayı düşünüyorduk. "Adak" böyle bir başlangıç için çok olumlu bir fırsat gibi göründü bana.

— "Adak" özellikle bir ressamın katkısını gerektiren bir film miydi, yoksa seçiminiz başka nedenlerle mi oldu?

— Hayır, "Adak" kesinlikle "sanat yönetmenlik" filmlerden biri değildi. Böyle bir ayrıma da karşıyım zaten. Bir filmin görsel sorunları yalnız görkemli dekorlarla değil, filmin anlatmak istediği her şeyle ilgilidir. Türü, biçimi, çağı ne olursa olsun, seyirlik bir sanatta biçimsel düzen anlatılanın ayrılmaz bir parçasıdır. "Adak" belgesel yanı ağır basan, hiç bir abartmaya tahammülü olmayan bir filmdi. Üstelik filmdeki gerçekliğin önemli bir parçası olan ruhbilimsel yan, yakın çekimlerle desteklenmiş, uzun plastik çevre tanımlarından özellikle kaçınılmıştı. Bu, sanat yönetmeninin durumunu daha da güçleştiren bir şeydi. Ama asıl sorun filmin kendi yapısal sorunları içinde bir görsel düzenlemenin varlığını duyurabilmekti, benim için gerçek sınav bu noktadaydı.

"Adak"ta varmak istediğim görsel düzen, trajik bir boşluk duygusu yaratmak, bu boşluk içinde seyirciyi oyuncuların yaşattıkları drama yöneltmekti. Bu nedenle dekor yerine boşluğu seçtim. Eşyalar da Tanrı ve toplum gibi filmin kişileri karşısında sustu. Bu yaklaşım içinde giysiler özel bir önem taşıyordu, kaba folklorik gösteriş yerine, giysilerde simgesel vurgular denedik; örneğin Necla Nazır filmdeki konumuna uygun biçimde (çünkü rahminde bir facia taşıyordu) siyahlar içinde oynadı. Filmde belirli vurgular taşıyan birkaç nesneye özel haklar tanıdık. Arınma ve simgesel vurgular benim resmimde de ağırlıklı olan şeylerdir

— Filmde yapmak istediklerinizin tümünü gerçekleştirebildiniz mi, engeller nerelerden geldi?

— Film oldukça zor koşullar altında çekildi. Üstelik zorunlu nedenlerle elimizdeki zaman çok sınırlıydı. Filmin mekanları konusunda da bir ön hazırlığımız olamadı. Bu nedenlerle İstanbul'dan taşıdıklarımla çevreden edinebildiklerimi anında değerlendirerek sonuç almaya çalıştım. Kuşkusuz ön hazırlık ve araştırma daha planlı olabilirdi, ama sinemada çevrenin getirdiği değerlerin yarattığı kendiliğindenliğin payı da çok büyük. İkisini uyumlu bir ilişki içine sokmaya çalıştım.

— "Adak" filmi için bazı eleştiriler yapıldı. Anlatılan olayın atipik olduğu ve yalnızca dinsel şartlanmaların gösterildiği belirtildi. Sizin bu konudaki düşünceleriniz neler?

— Tarihte özel görünümlü olayların umulmadık bir sıçrama içinde yaygınlık kazandığı çok görülmüştür. Her özel olay bir belirtidir ve özelliği ne olursa olsun geniş bir gözle incelenmelidir. "Adak" özel görünümlü bir olayı (bu bir cinnet bile olsa) yaratan toplumsal çerçeveyi tartışarak ve çelişerek vermeye çalışan bir filmdir. Kanımca din sorununa yaklaşımı da bu gerçekçi çerçevenin dışına çıkmamıştır. "Adak" hiç bir şeyi ne yeren, ne de kayıran bir filmdir. Bir olayı görsel bir podyum içinde tartışarak anlamaya çalışan bir denemedir. Baştaki endişelerime karşılık filmin bu çok hassas dengeyi başarıyla tutturduğunu gördüm. Filmin tartışılacak yanları elbette olacaktır, çünkü amacı bir tartışmayı perdeden topluma sıçratmaktır. Bence filmin en ilginç yanı Türk sinemasındaki gerçekçilik geleneğine açıcı, boyutlandırıcı bir seçenek getirebilmiş olmasıdır. Çünkü hiç bir gerçek bizim beğendiğimiz gibi değildir.

— Sinemada yeni çalışmalarınız olacak mı?

— Başta da sözünü ettiğim gibi, resmimi diğer sanatların olanaklarıyla zenginleştirmeye devam ederken, o sanatlara da resmin olanaklarını götüreceğim. Türk sinemasında benim yaklaşımımı paylaşan yönetmenlerle yeni ve ilginç bir projede tekrar ve severek çalışacağım

AKM'de Üçüncü Dünyadan ilginç filmler izledik

İstanbul Atatürk Kültür Merkezinde düzenli film programları yapan Kültür Bakanlığı Sinema Dairesinin Film Yapım ve Gösterim Merkezi, en önemli film haftalarından birini geçen hafta gerçekleştirdi.

Alman Kültür Merkezi ile işbirliği içinde düzenlenen "Berlin Uluslararası Genç Sinema Forumu" filmlerinden seçmeler programı, İstanbul'un sinemasever seyircisi için çok önemli, kaçırılmaması gereken Üçüncü Dünya sineması örnekleri getirdi karşımıza. Cezayir'den Buamari, Senegal'den Semben, Yunanistan'dan Angelopulos, Etyopya'dan Gerima değişik sinema çalışmalarıyla tanıtıldılar. Orijinal dillerinde ve Almanca altyazılı olarak sunulan filmlerin gösteri sırasında Türkçeye çevrilmesi gösterilerin bir başka olumlu yanıydı. Ancak filmlerin her gün arka arkaya iki seans halinde sunulması, daha uzun bir süreye yayılamaması birçok kişi için belli bir izleme zorluğu yarattı. Buna karşın, Film Yapım ve Gösterim Merkezini böylesine önemli bir film haftasını gerçekleştirdiği için kutlamak ve bu tür girişimlerin sürmesini dilemek isteriz.

Toplu gösteride izlediğimiz filmlerden Muhammed Buamari'nin KÖMÜRCÜ'sü (1972) yeni Cezayir sinemasının önemli örneklerinden biriydi. Buamari, devrim sonrası Cezayir'inde kırsal kesimde yoksulluk içinde yaşayan bir kömürcü ve ailesinin durumunu anlatıyor, büyük kentte iş bulma zorluğu, bürokrasi, okuma-yazma bilmeme, kadının çalışması gibi önemli sorunlara parmak basıyor, emperyalizme karşı silahlı mücadele vermiş yoksul bir köylünün devrim sonrası çıkmazını dile getiriyordu. Toprak reformunun henüz vaat olarak kaldığı bir ortamda kömürcü ve karısı için tek çıkar yol, her şeye karşın fabrikalarda çalışmak, işçi olmaktır. Film, Buamari'nin yalın, temiz sinema dili ile de ilgi çekiciydi.

Afrika'nın en tanınmış sinemacısı Osman Semben'in kendi romanından uyarladığı dördüncü uzun metrajlı yapıtı POSTA HAVALESİ-MANDABI (1968) Senegal'in başkenti Dakar'dan ilginç güncel görüntüler sunuyordu. Okuma-yazma bilmeyen, iki karılı, dindar ama işsiz kahramanın Paris'te çöpçülük yapan yeğeninden gelen 250 frankı kimlik kartı olmadığı için alamaması anlatılıyor. Bay Dieng bu paraya güvenerek birçok harcama yapıyor, sağa sola borç veriyor ama sonunda parasını kaptırarak umarsızlık içinde kalıyordu. Semben, yerel, gelenekleri sergilemeye özel bir önem vermiş, ancak öyküdeki eleştiri daha çok yoksul halka ve bürokratlara yönelik kalmıştı. Filmin "düzenin değiştirilmesi önerisi" de yeterince açık ve etkili değildi.

Nisan ayında 3. Balkan Film Şenliğinde iki filmini izlediğimiz Yunan yönetmeni Teo Angelopulos ise 1972'de yaptığı 36 GÜNLERİ ile çıktı karşımıza. Film, bir siyasal cinayetle ilgili olarak suçsuzluğunu kanıtlamaya çalışan tutuklu bir eski polisin cezaevinde bir milletvekilini rehin alması ve bu olayın yaratabileceği siyasal zararlardan ötürü General Metaksas'ın tutukluyu ortadan kaldırma girişimlerini konu ediniyordu. Angelopulos, Metaksas faşizminin başlamasından önceki günlerin siyasal ortamını göstermeye, küçük bir tablo çizmeye çalışmıştı. Film özellikle uzun çekimlere dayalı ağır anlatımıyla değişik bir biçim denemişti. Oyuncu yönetimi ve görüntüler çok başarılıydı. Filmin Yunanistan'da cunta döneminde gerçekleştirilmiş olması da önemini artırıyordu.

Etyopya sinemasının belli başlı uzun metrajlı filmlerinden olan 3000 YILIN ÜRÜNÜ (1975) Haile Gerima'nın 16 mm.lik kamerayla çektiği 2,5 saatlik bir denemeydi. Gerima, toprak ağasının baskı ve sömürüsü altında yaşayan yoksul köylülerin güncel yaşantılarını görüntülüyor, bu düzene karşı çıkan ve deli damgası yiyen bir köylünün halka gerçekleri anlatma çabalarını anlatıyordu. Ağayı öldürmekle köylünün kurtulamayacağını, okumak ve bilinçlenmek gereğini vurgulayan film, yer yer ilkel, yer yer ustalıklı siyah-beyaz görüntüler taşıyordu.

AKM'de "Berlin Uluslararası Genç Sinema Forumu"nda yer almış genç İngiliz yönetmeni Bill Douglas'ın da iki orta metrajlı yapıtı gösterildi. ÇOCUKLUĞUM (1972) ve BENİM İNSANLARIM (1974) adlı bu filmler, bir İskoç maden işçi köyünde 1945 yılında küçük bir çocuğun yalnızlık, üzüntü ve umarsızlık dolu yaşantısından kesitler sunuyor, özellikle siyah-beyaz görüntülerle kurduğu başarılı atmosferiyle dikkati çekiyordu.

AKM'de gösterilen Senegal filmi "POSTA HAVALESİ"nden bir görüntü

Dev ile Deve

Engin, Almanya için, "Gerçek bir devle boğuşacağız" demiş. —Şey, galiba bu biraz da dev ile devenin güreşi olacak. Canım, hani deveye demişler ya, boynun neden eyri, diye. Bizim de neremiz doğru ki....

●●●

Milli Takım Galler'i 1-0 yenerek B.Almanya ile grubunda final oynama hakkını elde etmişti. Bu karşılaşmada takımımızın alacağı en iyi sonuç beraberlik olacak. Ancak bu da Alman takımın çok formda olması nedeniyle hayli güç görülüyor.

●●●

Zor maç

F.Almanya-Türkiye

KADROLAR:

TÜRKİYE: Şenol-Turgay, Güngör, Fatih Cem-M.Ekşi, Erhan, Sedat-Raşit, Sadullah, Engin...

F.ALMANYA: Nigbur-Kaltz, Schuster (B.Forster), Cullmann, Dietz-Bonhof, Votava (stielike), H.Müller-Rummenigge, Fischer, Nickel...

Zafer Toker

Ve zorlu sınav geldi çattı. Türkiye saati ile 17.30 da Gelsenkirchen'in Park Stadında Federal Almanya ile karşı karşıya gelecek olan ay-yıldızlı onbirimiz, haziran ayında Roma'da yapılacak Avrupa Uluslar Kupası için güçlü rakibinden vize almağa çalışacak.

İzmir'deki maçta Galler'i 1-0 yendikten sonra grup ikinciliğini garantileyerek Almanya ile grup finali oynamaya hak kazanan millilerimiz, beraberliğin en iyi sonuç olacağını söylemelerine rağmen yine de bir ümit ışığı olduğunu ifade ediyorlar.

SEYİRCİ SIKINTISI ÇEKMEYECEĞİZ

Almanya'da çalışan işçilerimize Hollanda, Avusturya ve Belçika'dan gelen Türk işçileri de katıldı. Milli Takımımız ülkeden uzak olmasına rağmen seyirci sıkıntısı çekmeyecek. 70 bin kişilik Park Stadının yarısını Türk seyircilerin doldurması beklenirken, herhangi bir olay çıkmaması için geniş güvenlik önlemleri alındı. Maça girecek olan seyirciler elektronik dedektörle aranacak ve özel eğitilmiş polis köpekleri sahadaki futbolcuların güvenliğini sağlayacak.

ALMAN TV'Sİ RENKLİ YAYINLAYACAK

Almanya açısından büyük önem taşıyan maçı Alman TV'si yerel saatle 15.30'dan itibaren 1. kanaldan naklen yayınlayacak. TRT ise yayına Türkiye saati ile 16.30'da, Berlin'de oynadığımız ve 2-1 kazandığımız eski karşılaşmanın özeti ile başlayacak, daha sonra 17.30'dan itibaren karşılaşmayı naklen yayınlayacak.

Futbolcuların çoğu beraberlik bekliyor

Yöneticiler ve seyirciler galibiyet beklerken, futbolcular karşılaşma için oldukça ümitsizler. Çoğunluk beraberliğin en iyi netice olacağı konusunda birleşiyor. Futbolcuların sonuçla ilgili tahminleri şöyle:

Sedat: İnşallah iyi bir sonuç alırız, Cem: En iyi netice 1-0 galibiyetimizdir, Adem: Beraberlik Fatih: Beraberlik, Şenol: Beraberlik, Savaş: Beraberlik, Reşit: Beraberlik, Arif: Beraberlik, Zafer: Beraberlik, Sadullah: Beraberlik, Mehmet Ekşi: Bir şey diyemem, Engin: Bizi yenerler, Güngör: 1 veya 2 farklı mağlubiyet iyidir. Daha fazla yemiyelim de... K. Mustafa: Gol yememeğe çalışacağız. Bu arada belki bir de gol atarız.

Sabri Kiraz

Kiraz: "Dünya futbol tarihine geçebiliriz"

Saat 17.30'da başlayacak maçın heyecanı ile beklemekte olan Milli Takımımızın Başantrenörü Sabri Kiraz, rakibimizin gücünü kabul etmemiz gerektiğini söylüyor. Hazırlıkların mümkün olan en iyi şekilde tamamlandığını ifade eden Kiraz, maçla ilgili son görüşlerini şöyle açıkladı:

"Almanya'nın futboldaki gücünü kimse bilmezlikten gelemez. Bütün futbolcularıma güveniyorum. Eldeki imkanlarla en iyisini yapmağa gayret ederek, en iyi sonuçla döneceğiz. Arzuladığımız sonuca ulaşırsak dünya futbol tarihine altın harflerle geçebiliriz."

Jupp Derwal

Derwall: "Ne demek tabii ki kazanacağız"

Ses tellerinden rahatsızlandığı için kısık sesle konuşmağa çalışan Alman Milli Takımı Teknik Direktörü Jupp Derwall, takımının formda olduğunu belirterek Türkiye'den çekinmediğini söyledi.

Bir gazetecinin beraberlik halinde Almanya'nın Roma'da oynanacak finallere katılma hakkını kazanacağını hatırlatarak, "—Beraberlik için mi oynayacaksınız." şeklindeki sorusuna sinirlenen Derwall, şöyle cevap verdi: "—Ne demek? Tabii ki kazanacağız"

●●

Amerika'da yapılan Dünya Jimnastik Şampiyonasında Kurt Thomas 2 altın, 2 gümüş ve 1 bronz madalya kazanarak geçen yıllara göre başarılı bir sonuç aldı. Ancak Amerika'nın Olimpiyatlarda başarılı olabilmesi için 3 Thomas ve 3 Conner'a ihtiyacı var.

●●

ABD, jimnastikte Olimpiyatlar için ümitsiz

DERLEYEN: GÜL YENİCİ

Son Dünya Jimnastik Şampiyonasında ABD'li erkek jimnastikçiler 3 altın, 3 gümüş ve 1 bronz madalya kazandılar. Bu sayı Amerika'nın jimnastikte geçen yıllara oranla gerçekten adım attığını gösteriyor. Geçen yıl yapılan şampiyonada Amerika sadece 1 altın madalya kazanmıştı.

2 altın, 2 gümüş kazanan Thomas ve 1 altın, 1 gümüş kazanan Conners şampiyonayı izleyen seyircilerde "Amerika olimpiyatlarda acaba iyi bir derece elde edebilir mi?" şeklinde bir izlenim bıraktı.

Ancak ABD Jimnastik Takımı Antrenörü Coinsil bu izlenimin biraz iyimser olduğunu belirterek yaptığı açıklamada, "Bizim ihtiyacımız olan şey 3 Conners ve 3 Thomas'tır" dedi ve olimpiyatlar için ümitsiz olduğunu ifade etti.

Günün programı

BASKETBOL:

Ankara Atatürk Spor Sarayı:
12.00 MTA-Güney Sanayi, (2. Lig),
13.30 ODTÜ-Mülkiyeliler, (2. Lig)
15.00 Yenişehir İB-Beşiktaş,
İstanbul Anadolu Spor Sitesi Salonu:
19.30 Efes Pilsen-Koleјliler,
21.00 Galatasaray-Karşıyaka,
Bursa Atatürk Spor Sarayı:
15.00 Tofaş SAS-Şekerspor,
Mersin Edip Buran Spor Salonu:
15.00 Schweppes-Ormanspor (2. Lig),

VOLEYBOL:

Ankara Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu:
13.30. DSİ Spor-Muhafızgücü,
15.00 SSK-Yenişehir İB,
İstanbul Anadolu Spor Sitesi Salonu:
13.30 Maltepe-Vinyle-,
15.00 Altınyurt-B.Borankay,
İzmir Atatürk Spor Salonu:
13.30 Karşıyaka-O.Renauld.

HENTBOL:

Bağlarbaşı A Salonu:
9.30 Y.Denizcilik Ok.-Taçspor,
10.45 İTÜ-Ataköy,
12.15 Ferahspor-Demirspor,

Gazipaşa Lisesi krosta başarılı sonuçlar alıyor

Gazipaşa Lisesi Manisa'da yapılan kros yarışlarında 1961-1962 doğumlularda takım halinde birinci oldu.

Gazipaşa Lisesi Beden Eğitimi Öğretmeni Halis Demirci, sonuçtan memnun olduğunu açıkladı.

Yarışmada dereceye giren atletler ise beslenmenin yetersizliğinden yakındılar. Ayrıca bütün bunlara rağmen vargüçleriyle Türkiye birinciliklerine hazırlandıklarını belirttiler.

Muhammed Ali, Çinli boksörlere temel öğeleri öğrenmelerini ve iyi form tutmalarını tavsiye etti

PEKİN (THA)

Muhammed Ali Çin Halk Cumhuriyetinin başkenti Pekin'de spor yetkilileriyle görüştü.

Her zamankinin aksine alçak gönüllü davranışıyla dikkat çeken Muhammed Ali, profesyonel boksun yasak olduğu bir ülkede boksörlere neler tavsiye edebileceği yolundaki bir soruya "Hayatını boksla kazanmayan birisine yapılacak tavsiye değişik olacaktır. Önemli olan temel öğeleri öğrenmek ve en iyi form tutmaktır" şeklinde cevap verdi.

SEDAT ÜRETEN

Kruger'in kulakları çınlasın

Futbol sahasından uzak, Stuttgart'ın bir tekstil fabrikasında Kruger ile konuşuyorduk. O zaman bizim Galler maçına daha vardı. Futboldan söz açtıkça, Kruger bizi tanımamazlıktan gelip, "Galler'i yendiğimize göre biz artık Roma'ya gidiyoruz arkadaş." diyordu. Ona, bizim daha Galler ile ve arkasından da Almanya ile oynayacağımızı anlatmaya çalışıyordum ama, boşuna. Futbolumuzu tanımamazlıktan geldi ya bir kere, ne kadar laf etsek umurunda değil.

Alman futbolu düzeyinde başka bir futbol ekolü görmoyordu. Hatta, hangi şartlarla olursa olsun, her maçı kazanabileceklerini belirterek, genellikle zor yendikleri İskoçlarla ilgili şu imalı fıkrayı anlattı:

"Efendim, Alman Milli Takımı ile İskoç Milli Takımı bir gün oynuyormuş. Ama Alman forveti bir türlü gol atamıyormuş. Ne yapsınlar diye düşünürlerken bir formül bulmuşlar. Almanların biri İskoç kalesi önündeki karambolde,

' Hey, paramı düşürdüm. Bulana yarısını vereceğim. diye bağırmış. Paraya düşkünlükleri üzerine fıkralar derlenen İskoçlar da, düşen parayı aramaya koyulunca Almanlar golü atmışlar."

Ben gülümseyemedim bile. Kruger ise fıkrayı anlattıktan sonra katıla katıla gülüyordu. Toplumların espri anlayışları değişiktir, diye düşündüm. Ama şimdi daha çok eminim ki o fıkra, Türk Milli Takımının Roma'da Yunanistan ile hesaplaşmak için Alman maçını mutlaka kazanmak azminde olduğunu iddia edecek kadar işi ileri götüren almanların futbol milliyetçiliği görüşünden kaynaklanıyordu.

Bizim bir huyumuz vardır. Seyircimiz milli maçta iddiaya girer, takımı yenilir ama bir süre sonra üzüntüsü geçen, " Helal olsun. Bükemediğin bileği öpeceksin." der. Sporcumuz ise bir başkadır. Milli maçta sırtı mindere yapışır, tuş olur, kalkar rakibini elinden, yanaklarından öper. İşte biz böyleyizdir.

Ama, Almanların futbol milliyetçiliği görüşü bir başka özellik gösterir. Onlarla bizim spor anlayışımız ayrıdır. Bu nedenle milli maçla ilgili olarak birtakım politik oyunlarla Alman seyircisinin futbol milliyetçiliği etrafında bütünleştirilmek istenmesini doğal karşılamak gerekir. Ancak bu oyunlara kendimizi kaptırıp, tahriklere aynı şekilde cevap vermemiz gerekmez.

Çıkarız, oynarız. Yeneriz veya yeniliriz. Evet, yenilirsek maçtan sonra birçok konu eleştirilecek. Ama bunlar yenilgiden doğacak eleştiriler değil, daha önceye dayandığı halde, futbolcuların psikolojik durumlarında olumsuz etkiler yapsın diye maç sonrasına bırakılan eleştiriler olacaktır.

Sportmence mücadele ve başarılar diliyoruz.

Komandolar...

(Baştarafı 1. sayfada)

raçlarından mahrum kaldı.

Hiç kimsenin işyerlerine gitmeye cesaret edemediği Antakya'da dün öğle saatlerinde Cumhuriyet Mahallesi ile Alevi yurttaşların bulunduğu Armutlu Mahallesi arasında kalan ve halkın Alevi-Sünni şeklinde birlik olarak yaşadığı Esentepe Mahallesine Ülkücü komandolar saldırıda bulundular. Saldırı için kalabalık bir grubun, Esentepe Camisini kullandığı bildirildi. Saldırı sırasında çıkan olaylarda saldırgan komandolardan bir kişi yaralandı. Jandarma ve polisin müdahalesiyle olay büyümeden önlendi.

Saat 16.00 sıralarında ise Şirince Mahallesinde üslenen bir grup komandonun Bağrıyanık Mahallesine doğru saldırıya geçtiği görüldü. Olaylar Bağrıyanık Mahallesine hakim durumda bulunan Devlet Hastanesinin bir penceresinden, on el silah atılmasıyla başladı. Ateşe karşılık verilmemesi nedeniyle olay daha fazla büyümedi. Bu arada Arap asıllı Alevi yurttaşların yoğunlukta bulunduğu Harbiye istikametinden gelen iki oto tahrip edildi. Devlet Hastanesinde yapılan aramada ise silah bulunamadı.

Önceki gün duvarlara afiş asan bir grubun açtığı ateşle ölen bir polis memurunun cenazesinin kaldırılmasından yararlanan ülkücü komandolar Motor Sanat okuluna saldırdılar. Bu saldırı sonucunda sol görüşlü PTT memuru Osman Keleş bıçakla, Ahmet Bihan, Çetin Aslan, Naim Bostancı adlı öğrencilerde ülkücülerin tabanca ateşiyle ağır yaralanarak Devlet Hastanesine kaldırıldılar.

Sünni yurttaşların çoğunlukta bulunduğu Cumhuriyet Mahallesinde yoğunlaşan ülkücü komandoların saldırılarını buradan planladıkları da gelen haberler arasında.

KIRIKHAN'DA OLAYLAR

Hatay'ın ilçelerinden Kırıkhan'da da dün Şevket Çiftçi adlı bir kişinin açtığı ateş sonucu üç kişi yaralandı. Şevket Çiftçi dün saat 10.00 sıralarında Adnan Bilir adlı bir kişiyi Zafer ilkokulu yakınlarında tabancayla yaylım ateşine tuttu. Aynı kişi yoldan geçmekte olan ilkokul öğretmeni Sabiha Ağaoğlu ve İbrahim Küneç adlı kişilere de ateş açarak yaraladı. Yaralılar İskenderun Devlet Hastanesine kaldırıldı, Şevket Çiftçi'nin aranmasına başlandı.

VALİ HALKLA GÖRÜŞTÜ

Öte yandan Antakya'da havanın iyice gerginleşmesi ve geceleri yoğun şekilde silah seslerinin duyulması üzerine Hatay Valisi İlhan Sözgen Alevi yurttaşların bulunduğu Armutlu semtinden bir grup halkla görüştü. Valinin bugünde Sünni yurttaşların yoğun bulunduğu Cumhuriyet Mahallesindeki bir grup temsilciyle görüşmesi bekleniyor.

Vali Sözgen, Alevi yurttaşlarla yaptığı görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, Alevi ve Sünni yurttaşların asırlardır içiçe, tasada ve kıvançta bir yaşadıklarını belirtti ve ülkemizde karışıklık çıkarmak isteyen bazı odakların mezhep çatışmasını kışkırtmak ve birlik olan yurttaşları birbirine kırdırmak istediğine işaret etti.

Bu arada olaylar üzerine Hatay'da orta dereceli tüm okullar tatil edildi. Esnafların ise işyerlerini açmama eğiliminde oldukları bildirildi.

Antakya'da güvenlik önlemlerinin artırıldığı ve muhtemel bir çatışmaya karşı hazırlıklı beklediği de öğrenildi.

Sıkıyönetim...

(Baştarafı 1. sayfada)

antep, Adıyaman İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı bu önlemleri, bazı gazeteci cemiyetlerinin ve dağıtım şirketlerinin başvurusu üzerine aldı.

Bu kuruluşlar, Komutanlığa bir ay önce yaptıkları başvuruda, Adana ile Urfa'nın Birecik ilçesi arasında gazete sevkiyatının önlendiği, bu yüzden dağıtım yapılamadığını bildirmişlerdi. Bunun üzerine konuyu inceleyen ve koruma önlemleri alan Sıkıyönetim Komutanlığı, durumu bir yazıyla ilgili kuruluşlara duyurdu.

Komutanlığın gönderdiği yazıda, Adana, Gaziantep ve Birecik arasında dağıtımın güvenlik içerisinde yapılabilmesi için her ilde özel koruma ekiplerinin kurulduğu bildirildi. Buna göre, Adana koruma ekibi, gazete taşıyan konvoyu Kömürler yol ayrımına kadar götürecek. Burada görevi Gaziantep koruma ekipleri devralacak.

Gazete taşıyan araçların herhangi bir saldırıya uğramaması için ayrıca il ve ilçe güvenlik kuvvetlerince de gerekli önlemler alındı.

Hasan sürekli...

(Baştarafı 1. sayfada)

tarağa'da yıllarca omuz omuza mücadele ettiği devrimciler, gözlerinde büyük acıların buruk izleriyle, [illegible] ifadesiyle biraraya geldiler ve O'nu nasıl tanıdıklarını, mücadele günlerini hep birlikte anlattılar.

TİKP İSTANBUL İL YÖNETİM KURULU ÜYESİ TURAN [illegible]: "ŞEHİTLERİMİZİN YAKTIĞI BAĞIMSIZLIK VE BİRLİK ATEŞİ CİNAYET ŞEBEKELERİNİ KÜL EDECEKTİR"

Türkiye İşçi Köylü Partisi İstanbul İl Yönetim Kurulu Üyesi Turan Özlü, Hasan'ın öldürüldüğünü duyar duymaz gazetemize koştu ve onu nasıl tanıdığını şöyle anlattı:

''Hasan'ı Tunceli'nin köylüleri kadar İstanbul'un işçi sınıfı da yakından tanır. Çünkü o, İstanbul'a geldiği 1960'lardan bu yana bütün ömrünü işçi ve kitle mücadelesine en ön safta katılmıştı. 1969'da Türk Demir Döküm mücadelesinde, 1970 Sungurlar direnişinde, [illegible] şehit olduğu [illegible] direnişinde, 15-16 Haziran büyük işçi mücadelesinde hep en ön saftaydı.

''12 Mart sonrasında [illegible] Hasan, cezaevinde bulunduğu sırada da baskılara karşı [illegible] Yusuf Küpeli'nin başını çektiği dönekler gurubuna karşı çıktı. Cezaevinden çıktıktan sonra da birçoklarının aksine devrimci tutumunda ısrar etti. O durmadan, bilgisini ve çevresinde işçi sorunlarıyla ilgileniyor, nerede bir grev, direniş varsa oraya koşuyordu.

''1975'lerde kitle mücadelesinin yeniden canlanmaya başladığı dönemde, Silahtar'da halkı birleştiren ve eğiten bir dernek olan Haliç Halk Birliğinin kurulmasına önderlik etti ve bu derneğin başkanlığını yaptı.

''Hasan, işçi sınıfımızın yetiştirdiği ender arkadaşlarımızdandı. Devrimci fikirleri kavramaya büyük istek duyardı. Sürekli kendini geliştiren ve eğiten bir tutum aldı. O, doğru bildiği fikirlerde sonuna kadar direnir, mücadelesini verirdi.

''Hasan, sıcakkanlıydı. Emekçilerle çok kolay kaynaşırdı. Her gittiği yerde bir canlılık yaratırdı. Yüzünden gülümseme eksik olmazdı.

''Hasan da Kürt milliyetinden bir devrimci olmasına rağmen, onda milliyetçiliğin zerresi yoktu. Her zaman emekçi halkın birleşmesinden yana bir tutum aldı.

''Hasan Erkılıç'ı öldürdüler. Fakat şurası bir gerçektir ki, Zeki Önlerin, Adil Turanların, Hasan Erkılıçların yaktığı bağımsızlık ve birlik ateşi cinayet şebekelerini eninde sonunda kül edecektir. Partimiz, Hasan Erkılıçların canlarını verdiği bağımsızlık, birlik ve devrim davasını mutlaka zafere ulaştıracaktır.''

YAZARIMIZ GÜLAY GÖKTÜRK: ''HASAN, DEMİR DÖKÜM İŞÇİLERİNİN ZAFERİNDE EN FAZLA EMEĞİ GEÇENLERDENDİ''

Hasan'ı çok uzun senelerden beri tanırım. 1974'te, 12 Mart döneminin ardından kitle hareketlerinin tekrar yükselmeye başladığı emekçi semtlerinde, mahallelerinde pıtrak gibi yeni derneklerin doğduğu o günlerden, Alibeyköy'den, Haliç Halk Birliğinden, Sungurlar direniş çadırından...

Ama asıl yakından tanımam, Demir Döküm mücadelesi sırasında, Demir Döküm'ün en kızgın en çetin mücadele günleri sırasında oldu.

'78'in Ağustos ya da Eylül ayıydı. Hasan, gazeteye gelmişti. Kara gözleri yuvalarında fıldır fıldır dönüyor, şevkle parlıyordu. ''Şartlar var. İşçi nefret ediyor. Revizyonist zincir Demir Döküm'de kırılabilir. Ama hızlı ve iyi çalışmak lazım'' diyordu.

Alibeyköy çocuğuydu. Halkı iyi tanıyordu. Belki de yarısı, hısımı, akrabası, köylüsü, hemşerisiydi. Demir Döküm işçileriyle gecekondu komşusu ya da kahve arkadaşıydı. Yani içlerindeydi. Tespitleri bu yüzden gerçeklere dayanıyordu. Devrimci bir iyimserlik içindeydi.

O günleri izleyen aylar boyunca, Hasan bir gece bile evinde, yatağında rahat bir uyku uyumadı. Gecenin geç saatlerinde, insanlar yataklarına girmeye hazırlanırken O, Yıldıztabya sırtlarında, Karadolap'ta, ''Tepe''de, Araphan'da, işçi evlerinde, kahvelerinde, vardiya çıkışlarında Demir Döküm kapısındaydı. Durmadan konuşuyor, tartışıyor, ikna etmeye, cesaret vermeye, biraraya getirmeye çalışıyor, yılmak bilmiyordu. Zor günler oldu. Kimilerinin gözlerinde bulutlar gezindiği, umudunu yitirir gibi olduğu zamanlar oldu. Ama ben onun gözlerindeki ışıltının, dudaklarındaki muzip gülümsemenin yok olduğunu hiç görmedim.

Hasan, Demir Döküm işçilerinin zaferinde, verilen o büyük mücadelenin başarısında en fazla emeği geçen insanlardan biriydi.

O'ndan örnek almamız gereken en önemli özelliği, insanlarla ilişki kurmadaki, kaynaşmadaki rahatlığı, ustalığı idi. O hiç bir zaman, dar dernek duvarları arasına, parti duvarları arasına sıkışıp kalmadı. Hep en sıradan insanlarla, komşusuyla, hemşerisiyle, mahallelisiyle birlikte, içiçeydi. Fikirlerini yaymak, insanları devrimci yapmak için onların bizim ayağımıza gelmelerini beklemedi. Devrimci fikirlerini onların bulundukları yerlere, evlerine, mahallelerine, kahvelerine götürdü.

İSİM DEĞİŞİKLİĞİ

Oğlum Devrim Yerlikaya'nın ismini Doğan Yerlikaya olarak değiştirdim.

Mehmet YERLİKAYA

Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerinden dış alım 2 kat arttı

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Sanayi Odası Araştırma Grubu tarafından yayınlanan, ''Ekonomik Gelişmeler Üzerine Kısa Notlar'' adlı raporda, Türkiye'nin, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerinden yaptığı dışalımı, 1979 yılının ilk 9 ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre 2 kat artırdığı belirtildi.

Araştırmaya göre, aynı dönem içinde, Türkiye'nin AET ülkelerinden yaptığı dışalım da yüzde 4,4'lük bir gerileme gösterdi.

Türkiye'nin 1979 yılında yaptığı dışalım içinde en büyük gerileme, İran ve Pakistan'dan yapılan dışalımda görüldü. 1978 yılında bu ülkelerden yapılan dışalım, toplam dışalım içinde yüzde 11,6'lık bir pay tutarken, bu oran 1979 yılında yüzde 2,9'a kadar geriledi.

TELEVİZYON

17.00 HABERLER

17.05 BATI ALMANYA - TÜRKİYE FUTBOL KARŞILAŞMASI

19.15 KAPTAN ONEDİN

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan 9. bölümünde, yük taşımak için Callon'un gemisini kiralayan James başkasına ait olan bir yükü ipotek etmiş ve parasını almıştır. Gemiye kurallara aykırı olarak barut da yükler. Gemide yangın çıkar ve olaylar gelişir.

20.00 TAŞ DEVRİ

Dizi programın ''Kadın Katili'' adlı 6. bölümü yayınlanacak.

20.25 ENERJİNİN FATURASI

Gürkan Elçi'nin hazırladığı ve Hale Şaher ile Cahit Şaher'in sunduğu ve programda, ''Elektrikte tutumluluk nasıl sağlanır'' örnekleriyle açıklanıyor.

20.30 HABERLER

21.20 İBİŞ'İN RÜYASI

22.00 SİHİRLİ LAMBA

Programa, Barış Manço: Kurtalan Ekspres, Humeyra, Sezer Güvenirgil, Özdemir Erdoğan, Sezen Aksu, Seyyal Taner, Cem Karaca ve Şenay katılıyor.

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış, Program ve Kısa Haberler
05.05 Türküler, Şarkılar ve Oyun Havaları
06.02 Günaydın
07.30 HABERLER
09.02 Çocuk Saati (1)
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
10.21 Oyun Havaları
10.30 Hafta Sonu
15.40 Şarkılar
16.40 Tangolar
17.02 Dilek Kutusu
19.00 HABERLER
20.15 Çocuklarımız ve Biz
21.17 Şarkılar
21.30 Dinleyici İstekleri
23.00 HABERLER
00.55 Günün Haberlerinden Özetler
01.00 Program ve Kapanış

TRT 2

08.00 Açılış ve Program
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Türküler Geçidi
09.20 Gönül Telimizi Titretenler
09.40 Atatürk Yolunda
11.00 Türkiye Tarihi
11.25 Türküler
11.45 Küçük Konser
12.45 Türküler
13.00 HABERLER
14.00 Hafif Müzik
14.35 Türküler
15.00 Dilden Dile
15.50 Türküler Geçidi
16.20 Arkası Yarın
17.30 Yurttan Sesler
18.45 Türküler
19.00 HABERLER
20.30 Haftanın Ülkesi
23.30 HABERLER
23.55 Program ve Kapanış

TRT 3

08.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Türkçe haberler
12.03 İngilizce Haberler
12.06 Fransızca Haberler
12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz
15.00 Günün Konseri
17.00 Türkçe Haberler
17.03 İngilizce Haberler
17.06 Fransızca Haberler
18.00 Gençler İçin
20.00 Dünden Bugünden
22.00 Türkçe Haberler
22.03 İngilizce Haberler
22.06 Fransızca Haberler
22.09 Gecenin Getirdikleri
23.00 Cumartesi Konseri
01.00 Program ve Kapanış

Bakanlık baskını

(Baştarafı 1. sayfada)

kan Çakmak'ın bu işe karıştığına dair şüpheler dünkü açıklamasından sonra iyice arttı. Çakmak, herkesin bileceği ve göreceği kadar açık bir şekilde başlayan komando baskınını gözlerden gizlemeye çalışıyor.

Şu anda MHP'lilerin saldırısına uğrayan çok sayıda memur gözaltındadır. Bu yolla bir temizlik mi düşünülmektedir? Memurlar, bazı tayinleri yapabilmek için bu yola başvurulduğunu söylüyorlar. Yani olay çıkarılıyor ve yeni sürgün ve atamalara zemin hazırlanıyor. Komandolar böyle yapılarak Bakanlığa doldurulmak mı istenmektedir? Çakmak'ın Sıkıyönetim açıklamasının aksine, komandoları koruması bu iddiayı doğrular mahiyettedir.

Hükümetin MHP'lileri yeni görevlere getirdiklerine dair iddialar vardır. Gümrük ve Tekel Bakanı bu konuda örnektir. AP, yakasını MHP'ye yeniden kaptıracak mıdır? Birçok AP'linin MC'nin yeniden diriltilmesine karşı olduklarını biliyoruz. Geçmişin acı dersi AP'de belli uyanmalara yol açmıştır. Ancak ne kadar gerçeği görebildiler, bu tartışma götürür. Kendileri bilir.

Demirel MHP ile ortaklığı yüzünden attan düşüp eşeğe binmişti. Komandoların terörünü görmezse ve onların da üzerine yürümezse anarşiyi önleme iddiaları, güme gidecektir. Aklı selim sahibi herkes, AP Genel Başkanına terörün iki kaynaklı olduğu konusunda uyarılar yapıyor. Demirel eski hatalarını tekrarlarsa bu defa binecek eşek de bulamayacaktır.

Gümrük Tekel Bakanlığı baskını, ''Faşizme karşı direniş'' çağrılarının peşinden giden solculara da uyarı olmalıdır. MHP, olay çıkararak AP'yi etkilemek istiyor, AP'yi kendi yanına kazanmaya çalışıyor. AP desteğini kaybetmek, MHP için felaket demektir. O zaman kanlı elleriyle desteksiz ortada kalacaklardır.

MHP'nin kanlı teröründen kurtulmanın yolu, herhalde AP'yi MHP'nin yanına iten eylemler değildir. AP büyük bir partidir. Dayandığı sınıfların çoğunluğu bugün anarşi ve kargaşalığın son bulmasını istiyor. AP'nin MHP'yi yalnız bırakmasının objektif koşulları vardır. Fakat kargaşalıktan medet uman ve Türkiye'yi MC-UDC kamplaşmasına sokmak isteyen Moskova, bazı solcularımızı hatalı bir çizgiye kışkırtmaktadır.

Son günlerde ortaya atılan direniş fikri de aynı siyasetin bir parçasıdır. Sovyetler, Türkiye'yi kargaşalık çukuruna iyice sokabilmek için, AP'yi ve Sıkıyönetimi hedef alan eylemleri kışkırtıyor. Kamplaşma stratejisinden yararlanan MHP de bu arada açamadığı kapıları daha rahat açıyor ve devlet içine yuvalanıyor.

Herşey iki terör odağının bölücü siyasetlerinin altından çıkıyor. Düzlüğe çıkabilmemiz de bu iki fesat ocağını söndürmekle mümkündür. Eylem yapmak niyetindeki devrimcilerin, yapmak istediklerini bir de bu açıdan gözden geçirmelerini diliyoruz.

Sıkıyönetim Gümrük ve Tekel...

(Baştarafı 1. sayfada)

Sıkıyönetim Komutanlığı güvenlik kuvvetlerinden aldığı bilgiye göre, önceki sabah bir ihbar üzerine Gümrük ve Tekel Bakanlığının çevresi, polis ve inzibat kuvvetleriyle çevrildi. daha sonra da binaya girildi. Bu arada birinci katta bulunan odaların çoğunun kapı ve camlarının kırıldığı görüldü. Yapılan araştırmada taş ve sopalar bulundu.

Soruşturma sırasında dışarıdan gelen bir grubun birinci katın cam ve çerçevelerini kırdığı, bazı görevlileri dövdüğü, bir kişiyi de bıçakladığı tespit edildi. Olaydan sonra 40 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

BAKAN BAŞKA HAVADA

Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak ise Bakanlık binasında meydana gelen olayların, daha önce işe alınan aşırı solcu ve militan bir kadro tarafından çıkartıldığını iddia etti.

Ahmet Çakmak, Ankara'da yaptığı yazılı açıklamada, Gümrük ve Tekel Bakanlığı binasına giren bir grubun, Bakanlık içindeki bir grup personelle birleşerek slogan attığını, silah kullandığını ve binada hasara yol açtığını ileri sürdü.

MEM-DER'İN AÇIKLAMASI

Mem-Der de, hükümeti ve Gümrük ve Tekel Bakanını, saldırganlara destek olan tutumundan dolayı protesto ederek, tüm çalışanları saldırı ve tertiplere karşı birleşmeye ve provokasyonlara karşı uyanık olmaya çağırdı.

Gümrük ve Tekel Bakanlığındaki saldırının Türkeşçi komandolar tarafından yapıldığının açık olduğunu belirten Mem-Der, ''Bakanlık çalışanları, göreve başladıktan sonra memurlar üzerinde baskılarını artıran Müsteşar Hacı Burhan Özfırat'ın, saldırganları odasında sakladığı ve odasını arattırmadığını güvenlik kuvvetleri de görmüşlerdir. Hacı Burhan, geçmişte DİE'de çalışan ve adı çeşitli olaylara karışan Vedat Çağlar'ın naklini yapmıştı ve halen birçok komandonun Bakanlığa tayini ve nakli için uğraşmaktadır'' dedi.

Bakanın, olay bu derece açıkken ve suçlular ortada iken, ''olayı solcu militanların çıkardığını'' söylediği de belirtilen Mem-Der açıklamasında şu görüşlere yer verildi: ''Bakanın hedef şaşırtmaya çalışması ve olayları tersyüz etmesi dikkat çekicidir. Bu tutum bizzat saldırgana destek olma, ona cesaret verme tutumudur. Anarşiyi önleyeceği iddiaları ile işbaşına gelen hükümet, bu anlayışla ancak anarşinin daha da artmasını ve işyerlerinin savaş alanına dönmesini sağlayabilir''

Grevdeki...

(Baştarafı 1. sayfada)

tesi gününe kadar Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuyla olan ihtilafın giderileceği konusunda söz vermesi üzerine, kış arifesinde halkın sıkıntıda kalmaması için grev gözcüleri dışında kalan sendika üyelerinin pazartesi günü akşamına kadar çalışması kararlaştırıldı.

KAYIP— Nüfus hüviyet cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.

Mehmet AFŞİNLİ

TİKP: "Erkılıç işkence ile öldürüldü"

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi, silah zoruyla kaçırılan Nazimiye İlçe Başkanı Hasan Erkılıç'ın işkence ile öldürüldüğünü açıkladı.

TİKP Genel Merkez Basın Bürosundan bu konuda yapılan açıklamada şöyle deniliyor: ''İki gün önce sekiz silahlı zorba tarafından kaçırıldıktan sonra dün sabah ölü olarak bulunan Nazimiye İlçe Başkanımız Hasan Erkılıç'ın karnında ve başında darbe izlerine rastlandı. Erkılıç'ın daha sonra ağzına namlu dayanarak katledildiği de belirlendi.

''İstanbul'da oturan ailesinin yanına gitmek amacıyla Kırmızıköprü'de bekletilen Hasan Erkılıç'ın cenazesi bugün kendi köyü olan Talik köyünde törenle kaldırılacak.

''Öte yandan olayla ilgisi görülerek gözaltına alınan bir şoför çelişkili ifadeler verdi. Saldırıyla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

''Hükümet programında da belirtildiği gibi, siyasi himaye görmezse, terörün son bulacağına inanıyoruz. Hükümet, halkın özgürlükleriyle zorbalık ve terör arasına kesin bir sınır çizmeli, özgürlükleri bastırma anlayışını kesinlikle terkederek, canilerin üzerine yürümelidir.''

BUGÜN TOPRAĞA VERİLİYOR

Silah zoruyla kaçırılarak öldürülen Türkiye İşçi Köylü Partisi Nazimiye İlçe Başkanı Hasan Erkılıç'ın cenazesi bugün kendi köyü olan Talik köyünde törenle toprağa veriliyor.

CHP...

(Baştarafı 1. sayfada)

Bilindiği gibi bir süre önce toplanan CHP Genel Yönetim Kurulu, İstanbul İl Teşkilatı ile, beş ilçe teşkilatını feshetmiş ve yerine Genel Merkezce uygun görülen kişileri atamıştı. Yeni uygulamada İstanbul İl Başkanlığına, senato ara seçimlerinde listede altıncı sırayı aldığı için parlamentoya giremeyen Fikret Gündoğan getirildi.

TARSUS İLÇE ÖRGÜTÜ DE FESHEDİLDİ

CHP Genel Yönetim Kurulunun Tarsus İlçe örgütünü fesh ettiği öğrenildi.

Konuyla ilgili bir açıklamada bulunan Tarsus CHP İlçe örgütü Başkanı Mustafa Ata, kararın Genel Kurulda Genel Merkez adaylarına karşı oy kullandıkları için alındığını söyledi. Ata, Tarsus İlçe örgütünden sonra Mut, Silifke ilçe örgütlerinin de feshedilmesinin beklendiğini söyledi.

Ata, fesih kararında, bir süre önce CHP'den istifa ederek AP'ye geçen Tarsus Belediye eski başkanı Ali Haydar Eyüboğlu'nun parmağı bulunduğunu da iddia etti ve ''Ali Haydar Eyüboğlu kendi yandaşlarını ilçe örgütünün başına getirmek istemektedir'' dedi.

K.Maraş katliamının...

(Baştarafı 1. sayfada)

Eskişehir'de düzenlenen korsan mitingde 15 kişi gözaltına alındı. ''Yurtsever Devrimci Gençlik Derneği''nce şehrin merkezinde düzenlenen miting sırasında ateş yakıldı. 10 dakika süren miting güvenlik kuvvetlerinin gelmesiyle dağıldı, bu sırada nereden geldiği tespit edilemeyen beş el silah sesi halk arasında panik yarattı.

G.Antep'te de Şehit Şahin, Gaziantep, İsmetpaşa, Ticaret ve Devrim Liselerinde öğrenciler Maraş katliamını protesto etmek için derslere girmediler. Bir grup öğrenci ise, Nizip Caddesinde bir iplik fabrikası sahibinin özel otosunu ateşe verdi.

Öte yandan kentin çeşitli yerlerine ayrılıkçı Kürt grupları afişler yapıştırdı.

MHP yanlıları...

(Baştarafı 1. sayfada)

Sözkonusu derneklerde eğitim gören kişilerin giyinişleri ve hareketleriyle tamamen NAZİ'lere benzeme özlemi içinde bulundukları ve önder kişilerin adlarının ''FÜHRER'' (Başbuğ) olduğu da belirtildi.

Aynı açıklamada bu örgütün Führerlerinden Gündüz Kapanoğlu adlı bir kişinin, yönetim anlaşmazlığı yüzünden Dernek Genel Başkanı Kemal Fedai Coşkuner ile aralarının açıldığı ve dernekten ihraç edildiği belirtildi. Aynı kişi 1975 yılında İzmir MHP İl örgütü ile Ülkü Ocakları ve MHP Gençlik Kolları tarafından Menemen ilçesi köy ve kasabalarında görevlendirildi.

Açıklamada, 1969 yılından beri NAZİ eğitimi gören bu kişilerin şimdi de Türk İslam Birliği (TİB), İslami Diriliş'in Acilci Mücahitleri (İDAM) ve Türk İslam Kurtuluş Ordusu (TİKO) adlı örgütlerde faaliyet gösterdikleri de belirtiliyor.

Bu arada NAZİ eğitimi yapan derneğin başkanı olan Gündüz Kapanoğlu'nun Aliağa PETKİM tesislerinde çalıştığı ve Batı Almanya'ya gitmek için pasaport aldığı öğrenildi. Kapanoğlu'nun bir aralık AP İzmir Gençlik Kollarında da faaliyet gösterdiği ileri sürüldü.

Gündüz Kapanoğlu'nun bir ara baş harflerini NAZİ kelimesinin oluşturduğu ''Nasyonalist Aktivitede Zinde İnkişaf'' adlı bir örgüt kurduğu da açıklamada ifade edildi.

MHP, AP'den...

(Baştarafı 1. sayfada)

Oluşturdukları heyetlerle AP'li parlamenterleri ve bakanları ziyaret eden MHP'liler, Sıkıyönetimin ''Komünistlerin üzerine gitmeyip, milliyetçilerle uğraştığını'' söylüyorlar. Mahkemeler konusunda ise, iş çokluğu gerekçesine sığınarak mahkeme sayısının artırılmasını ve işlerin bir kısmının bu mahkemelere devredilmesini telkin ediyorlar.

Bu arada, 12 Mart'ın ünlü Sıkıyönetim savcılarından Yaşar Değerli ve şu anda 1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığında görevli bir hakim albayın da Sıkıyönetim mahkemelerindeki hakim ve savcıların değiştirilmesi için Ankara'da temaslar yaptıkları öğrenildi.

Öte yandan, MHP'lilerin, İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil'i de sert bir dille eleştirerek; ''Bu adamın AP'li mi, CHP'li mi olduğu belli değil'' şeklinde konuştukları duyuluyor.

MHP'lilerin özellikle valiler ve emniyet müdürleri arasında kendilerine yakın kişilere görev verilmemesi açısından Gülcügil'e öfkelendikleri öğrenildi.

Başbakan Süleyman Demirel, Jandarma Genel Komutanı Sedat Celasun'un görevden alınmasının sözkonusu olmadığını söyledi.

Ağrı'nın Taşlıçay ilçesi Belediye Başkanı Kemal Tuna'nın Adalet Partisine katılması münasebetiyle düzenlenen törenden sonra konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Demirel, ''Bazı gazetelerde çıkan haberlerin aslı yoktur. Başarıyla çalışan ordu mensuplarının değiştirilmesi söz konusu değildir. Görev yapan insanların rahat çalışmalarına kimse engel olmamalıdır. Bundan kimsenin eline birşey geçmez.'' şeklinde konuştu.

Demirel bir soru üzerine anarşiyle ilgili tasarılar konusunda bütün karşı çıkan taraflarla görüşeceğini belirtti.

İstanbul'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

da 7 milyon kuzu, 1 Mayısta kesilmesi gerekirken kasım ayında kesilmeye başlanıyor. 16 kilo olduğu zaman kesilmesi gereken kuzu 6 kiloyken kesilince 10 kilo et kaybı ortaya çıkıyor. Bu kaybın yıllık maliyeti 12,6 milyar lira tutuyor. Bunun yanı sıra ise kuzu için 2,5 ayak deri kaybı olduğu da hesaba katılırsa, kayıp 3,5 milyar lira artıyor.

Diğer taraftan, halkın en büyük beslenme kaynaklarından biri olan ekmek tüketimindeki savurganlık, her yıl Türkiye'ye bir hastane kazandırabiliyor. Kılkış, bu yıl İzmir'de 3 ton, İstanbul'da 23 ton, Ankara'da 16 ton ekmeğin çöpe atıldığını ve bu kaybın 1979 fiyatlarıyla 125 milyon liraya malolduğunu belirtti.

Doçent Yıldırım Kılkış, günümüzde en çok konu edilen akaryakıt savurganlığına ilişkin olarak da İstanbul'dan bir örnek verdi. Buna göre İstanbul şehir içi taşımacılığında bir yolcunun taşınması için 50 kişilik bir otobüste 7,5 kuruşluk, 10 kişilik minibüste 33 kuruşluk, bunun yanında tek kişinin yararlandığı bir özel otomobilde 330 kuruşluk akaryakıt sarf olunuyor. Benzin yakan bu araçlar 1000 litre akaryakıt tüketirlerse bunun yıllık kaybı 4 milyar lira. Eğer ulaşım motorin sarfeden belediye otobüsüyle yapılırsa bu masraf 2 milyar liraya iniyor.

MHP, davadan...

(Baştarafı 1. sayfada)

Dün yapılan Millet Meclisi Danışma Kurulu toplantısında, CHP'nin bu konudaki önerisine karşı çıkan MHP Grup Başkanvekili Faruk Demirtola, şunları söyledi:

''Suç işleyenlerin kendilerini suç azmettirenleri açıklaması halinde cezalarının hafifletilmesi hükmü, yeni bir jurnal dönemi açacaktır. Bu nedenle bu kanunların bu tür maddelerine karşıyım.''

Millet Meclisinin salı günkü birleşiminde, özel gündem uygulanmasına ilişkin, AP ve MHP gruplarının teklifi, dün Danışma Kurulunda görüşüldü. Ancak yine bir karara varılamadı. Öneriye CHP ve MSP karşı çıktılar.

Dün saat 11'de başlayan ve yaklaşık iki saat süren toplantıdan sonra, kısa bir açıklama yapan Meclis Başkanı Cahit Karakaş, partilerin öneriler konusunda anlaşamadıklarını bildirdi.

CHP Grup Başkanvekili Metin Tüzün, AP'nin ve MHP'nin bundan önceki Danışma Kuruluna getirdikleri tekliften farklı bir teklifle gelmediklerini, ''Önlem paketinin özünde hiç bir değişiklik yapılmadığını'' belirtti.

AP Grup Başkanvekili Oğuz Aygün ise, Danışma Kurulunun toplantısından sonra bu tasarının Ecevit hükümeti zamanında hazırlandığını tekrarlayarak, ''CHP bunu yetersiz görüyorsa, anarşinin önlenmesi için ne gibi teklifler düşünüyorsa, bunu getirsin tasarıya monte etmeye hazırız'' dedi. Aygün, tasarılar nasıl getirilirse getirilsin, CHP ile anlaşmanın mümkün olamayacağını belirtti.

MSP sözcüsü Şener Battal ise, yaptığı açıklamada şöyle konustu:

''AP, bu tasarıları derhal gündeme alalım, sonra Mecliste müzakere ederiz'' diyor. Biz ise bu kanunları istişare edelim diyoruz. AP sıkıntıya kürek çekin diyor. Bu kanunun bazı maddelerine AP'liler bile karşı.''

MHP grup sözcüsü Faruk Demirtola da AP'nin getirmek istediği yasa tasarısını desteklediklerini, geçikmenin büyük zararlara yol açacağını savundu

Demirel...

(Baştarafı 1. sayfada)

rel köşkten ayrılırken yaptığı açıklamada ülkenin sorunları üzerinde konuştuklarını söyledi. Demirel daha sonra, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in ''Başbakan aklını başına toplamalı'' şeklindeki sözleri konusundaki görüşünü soran bir gazeteciye, ''Bu konuda ne yorum, ne de tartışmaya gireceğim. Ricacıyım. Bu rica kendim için, partim için değil, millet için, memleket için ricacıyım. Herkesten ricacıyım. Gelin bu yangını söndürelim. Yangını söndürmeye yarayacak ne varsa gelin beraber yapalım. Kesin vaziyet alalım'' dedi. Başbakan Demirel ''Gelin müsbette birleşelim, menfide değil'' şeklinde konuştu.

Demirel, Töb-Der'in direniş yapacağı haberleri ile ilgili olarak, bu olayların milletin vicdanını zedeleyeceğini belirtti.

Demirel, İran'dan diplomatların çekilmesinin sözkonusu olmadığını, bir ihtiyati tedbir olarak diplomat ailelerinin geri çağırıldığını söyledi. Demirel Homeyni'nin Türkiye'yi suçlayan sözleri konusunda da ''İran'la, komşu bir ülkeyle polemiğe girmek hiç kimseye yarar getirmez. Eğer Homeyni söylendiği şekilde konuşmussa, esefle karşılıyorum'' dedi.

Başbakan Demirel Gümrük ve Tekel Bakanlığı konusunda, Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak ve Sıkıyönetim Komutanlığının açıklamalarının çeliştiğine dikkat çeken bir gazeteciye, ''Bunu onların ikisi halletsin. Sıkıyönetim Komutanlığı da devletin resmi bir kuruluşudur'' şeklinde karşılık verdi.

Demirel, önümüzdeki hafta içinde CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit ve MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan ile görüşeceğini açıkladı.

Milli Eğitim...

(Baştarafı 1. sayfada)

türk inkilaplarına, Cumhuriyet ilkelerine ve Milli Eğitim Temel Kanununa göre yöneteceğiz'' dedi.

Milli Eğitimde politika yapılmayacağını iddia eden Orhan Cemal Fersoy, ''Milli Eğitim derneklerin yönetimine terk edilmiştir. Adı ve ünvanı ne olursa olsun, Milli Eğitim derneklere kaptırılmıştır. Millete karşı sorumluluğu ben taşıyorum'' şeklinde konuştu.

''Sokaklarda çocuklarımızın dövüştürülerek alet edilmesine birlikte karşı çıkalım. Memleketin geleceği bunlara bağlıdır'' diyen Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy, Atatürk'le ilgili kitapların kütüphanelerden toplatıldığını, İstiklal Harbi, Mehmet Akif ve İstanbul'un fethini canlandıran tabloların da CHP hükümeti döneminde kaldırıldığını söyledi.

Türkiye'de öğretmen fazlalığının bulunduğuna işaret eden Cemal Fersoy, şöyle devam etti:

''Yeni politikamızda öğrencilerin hayata süratle intikal etmesi için mesleki eğitime önem vereceğiz. Türkiye'de öğretmen fazlalığı vardır. Eğitim enstitülerini aynı sayıda tutmaya gerek yoktur. Biz bundan sonra üniversiteden mezun olanlara yer vereceğiz. Örneğin, Edebiyat, Kimya Fakültesi mezunlarından yararlanacağız.''

Daha sonra gazetecilerin sorularını cevaplayan Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy, muhabirimizin, ''Eğitim enstitülerinin daha önce okula devam edemeyen öğrenciler için kapatıldığı söyleniyor'' sorusuna, ''Eğitim enstitüleri kapatılmamıştır, ara verilmiştir. Eğitim programları hazırlayacağız. Öğrenciler de bu arada sınavlara hazırlanacaklar'' şeklinde cevap verdi.

Fersoy, bir soru üzerine, Atatürk ilkelerine, Cumhuriyet ilkelerine bağlı olmayan ve haklarında soruşturma açılan görevlilerin de Milli Eğitimde yeri olmayacağını söyledi.

Milli Eğitim Bakanı yine muhabirimizin ''İtiraf''ta adı geçen müdür hakkında ne düşünüyorsunuz'' sorusuna da ''Bu polisiye hadisesidir. İçişleri Bakanlığını ilgilendirir. Ama böyle bir şey sözkonusu ise, onlar öğretmenliği terk etmiştir'' dedi.

Fersoy, muhabirimizin, ''Milli Eğitime politika sokmayacağınızı söylediniz. Ancak bazı atamalarda daha önceki hükümetlerde görev almış kişiler getirildi, örneğin Ayvaz Gökdemir'' şeklindeki sorusunu da ''Ayvaz Gökdemir eskiden nerede ise, şimdi de o görevdedir'' karşılığını verdi.

Aydınlık

BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44 - 22 49 54
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78, 6 Frankfurt /M 60, Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles, Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht, Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes 1, 1020 Renens, Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 450 TL, 6 aylık 900 TL, 1 yıllık 1800 TL
Yurtdışı: 3 aylık 675 TL, 6 aylık 1350 TL, 1 yıllık 2700 TL
Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun/snt) 250 TL □ 3.5.7. sayfalar (Sütun/snt) 300 TL □ 8. sayfa (Sütun/snt.) 400 TL □ 8. sayfa renkli (Sütun/snt.) 500 TL □ Yayın ilanı (Sütun/snt.) 100 TL □ Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL □ Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

Aydınlık

"İtiraf" dizimizle ilgili iki mektup var

Ülkücü komandolar arasında dostluk anlayışı

●Hüseyin Altınok adlı komando suçu, hafızasını kaybeden arkadaşının üzerine atarak cezaevinden kurtuldu

Etlik Ülkü Ocaklarında MHP'ye bağlı vurucu timin içinde yer aldığı çeşitli olaylara katılan, bir çok cinayet ve katliam hakkında bilgi veren eski ülkücü komando Ömer Tanlak'ın Gazetemizde yayınlanan "İtiraf"ı üzerine aldığımız iki mektup bazı ek bilgiler veriyor.

Mektupların birinde ülkücü komandoların dava arkadaşı oldukları kişilerle dostluklarının nasıl sahte olduğu ve kişisel çıkarlar uğruna nasıl suistimal edildiği anlatılıyor. Mektupta şöyle deniyor:

"Hüseyin Altınok ve Ahmet Kendir'le birlikte Ahmet Kendir'e ait olan Honda marka motosikletle Kızılay Necatibey Caddesi üzerinde seyir ederken karşılarına çıkan bir hakimin motorla çarpmak suretiyle ölümüne sebebiyet vermişlerdir. Daha sonra motosikleti kullandığı iddiası ile Ahmet Kendir tutuklanarak cezaevine konulmuştu. Ahmet Kendir hafızasını kaybettiği için motosikleti kendisinin kullaŋmadığını söyleyememiş ve Hüseyin Altınok'un kendisini suçlu göstermesi ile cezaevine girmişti. Ahmet, eğer motoru kendisi kullansaydı, kafasında o anda olay yerinde bulunan kask olsaydı hafızasını kaybetmez, aynı şey Hüseyin altınok'un başına gelirdi.

Daha sonra olay sırasında motoru Ahmet'in değil, kendinin kullandığını bizlere söyledi. Bundan çıkan sonuç, basit bir şekilde görülüyor ki, değil dava arkadaşı olması, bir komando için uzun süren arkadaşlık bile onun zavallı durumdaki arkadaşı için iftira atmasını engellemiyor. Görün işte yapılan sahte dostluk, arkadaşlık edebiyatı şahsi çıkarlar için nasıl suistimal ediliyor. Olay'ın tarihini kesin olarak değil de sadece 78 senesinin ilk aylarında olduğunu söyleyebilirim."

EROL TÜRKMEN YUKARI EĞLENCE BÜYÜK ÜLKÜ DERNEĞİNİN SİLAHLI EYLEMLERİNİ DE PLANLIYOR

İkinci mektupta Erol Türkmen'in faaliyetleri hakkında ek bilgi veriliyor. "İtiraf"ta Piyangotepe katliamı faili, Prof. Ümit Doğanay'ın katil sanığı ve çeşitli silahlı eylemlerin planlayıcısı ve uygulayıcısı olarak adı geçen, ayrıca MHP adına davadan dönenleri cezalandıran disiplin görevlisi olduğu belirtilen Erol Türkmen'in, Yukarı Eğlence Büyük Ülkü Derneğinin silahlı eylemlerini planladığını anlatıyor. Mektup, Tanlak'ın anlattığı bazı olayları da doğruluyor. Mektupta şöyle deniliyor:

"78 senesi sonlarında idi. Kuyuyazısı Caddesinde yeni bir dernek açılmıştı. Dernek, Yukarı Eğlence Büyük Ülkü Derneği diye geçiyor olsa gerekti. Buranın açılışındaki esas gaye, Aşağı Eğlence'de kurulan güçlü orgutü burada da yürütmekti. Bunda bir müddet başarılı olundu. Önüne geleni dövüyorlar, sol görüşlü kişilerin evlerine tehdit mektupları atıyorlardı. Bu derneğe başkan olarak Feyyaz Hatipoğlu seçildi. Bu çevrede terör estirecek kişi olmadığından, buraya Aşağı Eğlence'den Sadık Söğünmez, Muzaffer Alpaslan, İsa Sarı, Gazanfer Barışsever geliyordu.

"Bir akşam silahlı saldırıya uğranmıştı. Akşam karanlığında bu kişileri tanımamalarına rağmen Haldun Solak ve Hadi Solak isimli, çevrede sol görüşlü olarak tanınan, kişilerin isimleri verilmişti. Bu olaydan dolayı Muzaffer Alpaslan yaralandı ve Hadi Solak cezaevinde bir ay kadar yattı.

"Yukarı Derneğin açılışında Feyyaz Hatipoğlu'nun ağabeyisi silahını derneğin içinde masanın üstüne koyarak "Kardeşime bir şey olursa beni karşılarında bulurlar"dedi.

"Buranın kötü gitmesi, sonunda işi Erol Türkmen üstlendi. Bunun için aşağı dernekte plan yapılıyor, yukarıda uygulanıyordu.

"Dernek için Aşağı Eğlence'den silah gelirdi. Buradan çıkanlar arasında silah kullanabilecek kişi yok gibi bir şeydi. Daha sonra Atatürk Lisesinde okuyan "çatlak" lakabı ile anılan Yusuf isimli biri silah kullanmaya başladı.

"Bir gün Cevdet Çankaya, Abdurrahman Sarı, Feyyaz Hatipoğlu Etlik Lisesini silahlı olarak basmışlardı. Daha sonra ise, her üçü de yakalanarak 7-8 ay cezaevinde yatmışlardı. Olayda silah kullanan şahıslardan biri de Sadık Söğünmez isimli bir kişi idi. Olay 78 senesinde olmuştu. Galiba Mart aylarında idi."

Apocuların ve Bucakların saldırıları sonucu yüzlerce aile Siverek'ten kaçtı

İlçeden kaçanlar anlatıyor:

●"Bizi Apocuların mı, Bucakların mı vuracağı bilinmez"

●"Namusumuz payimal olacak bu eşkiyalar yüzünden, ondan korkarız"

●"Tek tohum atmadık toprağa, konuşmak ve gülmek de yasaktır Siverek'te"

SİVEREK'TEN GÖÇ DEVAM EDİYOR

KEMAL DEMİREL

Siverek... Yakın zamana kadar insanların birlikte kardeşçe yaşadığı, zorda kalana öbürünün yardım ettiği, ortasındaki parkta özgürce dünya meseleleri tartışılan, gülünen eğlenilen, misafire sonsuz saygı gösterilen, misafire kötü davrananın ayıplandığı Siverek... Şimdi bu Siverek'ten eser yok... Değişmiş, bambaşka bir yer olmuş Siverek, gezilmiyor sokakta, iki kişi bir araya gelip konuşamıyor, gülemiyor, eller yürekler tetikte, huzursuz.

SİVEREKTEN KAÇANLAR

Siverek'te, Apocuların Mehmet Celal Bucak'a iftar sofrasında ateş etmeleri ile başlayan, resmi kaynaklara göre 60 kişinin ölmesine yol açan, bir yığın köy baskını, yüzlerce ailenin köyünü, evini kaybettiği olaylar yüzünden, yüzlerce aile kaçıyor, Türkiyenin her köşesine, akrabalarının tanıdıklarının yanına gidiyorlar. Kaçmaktan korkanlar, kaçmak için yol parası bulamayanlar yanına gidecek bir akrabası tanıdığı olmayanlar evlerinde, köylerinde çoluk çocuğuyla ölümü bekliyorlar, Bucakların mı, Apocuların mı kurşunlarına hedef olacaklarını bilemeden.

Siverek'ten kaçanlarla görüşmek istedik. Çoğu bu isteğimizi geri çevirirken, kabul edenler de resimlerini çekmemize, isimlerini yazmamıza kesinlikle izin vermediler. Bu isteklerine uyarak, kendileriyle nerede görüştüğümüzü nereye yerleşmiş olduklarını da yazmıyoruz.

Resminizi çekelim, hiç değilse isimlerinizin baş harfini yazalım diye ısrar ettiklerimiz, "Bizi kimin vuracağı bilinmez, Bucakların mı, Apocuların mı kestiremeyiz, ikiside adam öldürmekten çekinmez, gelip buradan da bizi bulurlar " diyerek ısrarlarımızı boşa çıkardılar.

ANLATTIKLARI

Siverekten, Bucaklar mı, Apocular mı tarafından vurulucağını bilemeden, fakat vurulmaktan korkan, vurulmamak, yaşamak için kaçanların anlattıklarını aşağıda sunuyoruz. Bölük pörçük anlatılanları alt alta ekledik. Olayların içinde yaşayan, keskin barut kokusunu duymuş, namludan çıkan alevleri görmüş, olaylardan sonra, yerlerde üç dört köşede kan gölleri oluştuğuna şahit olmuş, yerde yatana göz ucuyla, korkarak bakmış, ismini kim olduğunu, kimin vurduğunu soramadan oradan uzaklaşmış, evi kurşunlanmış sabahlara kadar, asılmış tetiğe yaşamak için, gülmeyi, konuşmayı unutmuş insanlardı konuştuklarımız. Olay tarihlerini, ölenlerin isimlerini, öldürenlerin isimlerini kesin olarak hatırlamıyorlar, ancak, ölenlerin tümünün Bucaklar veya Apocular tarafından vurulduğunu kesin olarak biliyorlar, inanıyorlar, söylüyorlar.

APOCULAR SİVEREK'E YERLEŞİYORLAR

Siverek'te yakın zamana kadar Apocuya rastlamak mümkün değildi. Bir tane bile yoktu. Hilvan'da varlardı, beslenerek, silahlanarak korunarak, Süleymanlı aşiretine karşı saldırıya geçtiler. Hilvan'da hakimiyet kurdular. Belediye başkanını makamından kovalayarak istifa ettirdiler, yapılan seçimde çok az oyla belediye başkanlığına bir adamlarını getirdiler. Hilvan'da olanlar, çok yazıldı, çok söylendi, bunun için üzerinde fazla durmadan, Siverek'te olanlara geçeceğiz.

1978'in Kasım ayı içinde Denge Kawa grubunun ileri gelenlerinden Ferit Uzun öldürüldü. İlçede çok sevilen, sayılan Ferit Uzun'un öldürülmesinden sonra, Apocular Siverek'e gelmeye başladılar. Parkta oturup diğer gruplarla tartışmaya başladılar. Fazla bir görüş ileri sürmeden, Ferit Uzun'un intikamının alınması gerektiğini söylüyorlardı. Ferit Uzun'un arkadaşlarına, siz intikamını almıyorsunuz, biz alacağız diyorlardı. Uzun Aşiretine gidip geliyorlar, Ferit Uzun'un intikamını alacaklarını söylüyorlardı. Uzun Aşiretinin ileri gelenleri her seferinde tekliflerini reddettiler. Ferit'in devrimci olduğunu, onun ölümünü bahane ederek bir kan davası yaratmaya gerek olmadığını, onun mücadelesinin devam ettirilmesinin, intikamını almak demek olacağını belirttiler.

Apocular, vaz geçmediler. Ferit Uzun'un intikamını alacaklarını söylemeye devam ettiler. Amaçları Uzun Aşiretine yaslanmaktı, bunu başaramıyorlardı.

PİS SOYGUN

Etrafında, adı birçok öldürmeye, yol kesmeye karışmış, gıyabında tutuklama kararı verilmiş, mahalli deyimle mahkum olmuş eşkiyaları dolaştıran, onları besleyen Bucaklar, ilçede terör estirmeye devam ediyorlardı bu sıralarda. Mahkumlar, köşede kıyıda kıstırdıklarını yakalayıp cebindeki on lirasına varana kadar alıyorlardı.

Doğuda, aşiretlerin, hele toprak ağası aşiretlerin mahkum beslemesi yeni değil. Eskiden beri devam edip giden bir şey, düzenlerini korumak için bu çareye baş vuruyorlar. Fakat, bu işi meslek edinmişler, adı mahkuma eşkiyaya çıkmışlar, yaptıkları zulmün, işledikleri cinayetin yanı sıra bazı kurallar da getirmişlerdi. Bu kurallara göre, kadına çocuğa dokunulmazdı. Zenginin malı parası, yoksulun canı alınırdı. Kadına dokunan ayıplanırdı.

Bucak'ın mahkumları, son zamanlarda bu kuralları da çiğnemeye başladılar. Kadınların da yolunu kesmeye üzerini aramaya, boyunlarındaki altınları, kollarındaki bilezikleri zorla, kadınlara sarkıntılık yaparak almaya başladılar. Halk arasında, diğer mahkumlar arasında, buna pis soygun, pis iş dendi.

Olaylar yoğunlaşıncaya kadar bunlar devam etti, şimdi de devam ediyor.

Uzun ailesinin ileri gelenleri, Apoculara kulak asmayarak, Bucaklarla olan sosyal ilişkisini devam ettiriyorlardı.

İFTAR BASKINI

Hilvan'da Apocuların şeflerinden olan Salih Kandal, çetesini toplayarak gidip Bucakların iftar yemeği yediği eve baskın yapıyor. Gazetelerde günlerce yer aldı bu iftar baskını. Olayların yoğunlaşmasına yol açan bu baskın, olayların başlangıcı olarak da değerlendirildi. Salih Kandal, kardeşine, göreceksin, gidip Bucak'ı alıp getireceğim, Siverek'in meydanında asacağım diyor. İçerdekiler cevap verince bunu yapamıyor.

Bucakların köyüne baskın yapıldığı, ilçede kısa sürede duyuldu. Bucak'ın adamları şehirde hızlı hızlı gidip gelmeye başladı, bir hazırlık içinde oldukları seziliyordu. Saldırıya hedef olacağını sezen aileler, hemen evlerine çekilmeye, tedbirini almaya başladı.

Apocuların, uzun süredir, Ferit Uzun'un intikamını alacağız diye ortalıkta dolaşmasının da etkisiyle, Bucaklar, Uzunların yoğun olarak oturduğu Hayriye Mahallesine aynı gece baskın düzenlediler. Sabaha kadar karşılıklı silah atıldı. Bu olayda ölen olmadı.

Uzunlar, Bucak'a elçi göndererek, iftar baskını ile bir ilişkileri olmadığını söylediler. Bucak o zaman, birlikte bu Apocuların kökünü kazıyalım teklifinde bulundu. Uzunlar bunu da reddettiler. Biz ne senin, ne de Apocuların yanında yer almayız, dediler.

Bu günden sonra ilçede olaylar başladı.

Adam öldürmekten, yol kesmekten, soygun yapmaktan mahkum olmuş Mehmet Şükrü, Bucak'ın adamı çarşıda vuruldu. Mehmet Şükrü'nün vurulmasından yarım saat sonra Uzunlardan Emin oğlu Mehmet Uzun Ferit'in amcasının oğlu, berber dükkanında yaylım ateşine tutuldu, beş yerinden yaralandı.

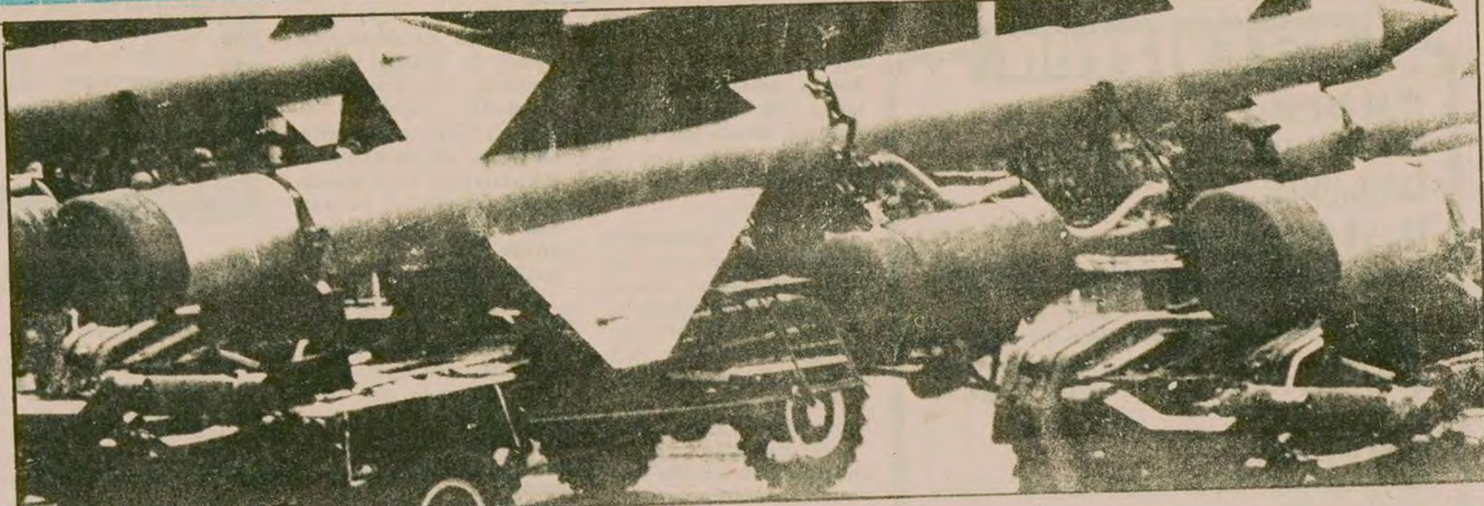
Emniyet Amirliğinin karşısındaki Ömer Uzun'a ait lokanta, gündüz gözüyle tarandı. Lokantayı tarayan üç kişi olay yerinden uzaklaştılar, polis peşlerine bile düşmedi. Ömer Uzun, lokantasını tarayanların Neşet Abbasoğlu, Halil Beyazkaz, Bittikli köyünden Ethem'in oğlu Fethi ve Mehmedi El Araba olduğunu belirterek, davacı oldu.

Bir süre sonra da Ömer Uzun'un otobüs terminali tarandı. Bu iki olayın failleri yakalanmadı. Ömer Uzun'un davacı olduğu adamlar Emniyet Amirliğine girip çıkarken görüldü.

Devam edecek

BATI DÜNYASI

İşsizlik, enflasyon, enerji derdinde...

İşte iktisadi buhranın temel nedeni

Sovyet yönetiminin silahlanmaya ayırdıkları miktar ile neler yapılmaz ki! ....Ama Brejnev, "Tereyağı yerine top" diyor.

Doğu Blokunda da iktisadi buhran var

●Brejnev, 1980 yılının "şok" çalışma yılı olacağını söyledi ●Doğu Almanya Başkanı: "Planın hedeflerine ulaşamadık" ●Moskova'da göz hastaları kendilerini piyasadaki gözlük sayısına göre ayarlıyorlar

Orta Doğu bunalımı ve petrol buhranı nedeniyle sanayileşmiş batılı ülkeler, artan güçlüklerine kapitalist düzenleri içinde çözüm bulamazken, Varşova Paktı ülkelerinde durum nedir? Enflasyon, işsizlik, hayat pahalılığı bu ülkelere de yansımakta mıdır?

Sovyet yetkililerinin ve Doğu Avrupalı yöneticilerin son zamanlarda yaptıkları konuşmalar bu sorulara belirli ölçüde cevap veriyor.

"Ülkemizde birçok sorunun var olduğunu biliyorum. Bazı ailelerin konut, besin ve diğer gereçlerini sağlama bazı maddeleri satın almak için uzayan kuyruklar, elektrik kesilmeleri gibi sorunların olduğunu biliyorum. Ve inanın ki bana, bu sorunlar karşısında gözlerimi kapamıyorum." Bu sözler Polonya Devlet ve Parti başkanı Gierek'e ait. 100 kadar madencinin bir "kaza" sonucu ölmesi üzerine 9 Kasım günü Sosnawiec kentinde yapmış bu konuşmayı Gierek. Bir başka örnek:

"1930 yılı çalışma açısından bir "şok' yılı, Leninist bir çalışma yılı olacaktır". Bu sözlerin sahibi de Brejnev. 27 Kasım günü yapılan Merkez Komitesi Genişletilmiş toplantısında söylemiş.

Son olarak bir de sayısal bir örnek verelim:

1976'dan 1979'a kadar milli gelir yüzde 17 arttı (1976-80 planında öngörülen artış ise yüzde 27); sanayi üretimi aynı dönem içinde yüzde 21 arttı (Planda öngörü ise yüzde 33); inşaat sektöründe artış yüzde 24 (Planın öngördüğü artış ise yüzde 36). Bu sayılar da Çekoslovakya'nın istatistikleri.

DOĞU BLOKUNDA EKONOMİK BUNALIM VAR

Batılı uzmanların sayılarla saptadığı, Doğu Bloku yöneticilerinin resmen itiraf etmek zorunda kaldıkları ve nihayet Doğu Blokunda yaşayan halkların günlük hayatlarında sürekli olarak karşılaştıkları bu ekonomik buhran somut ifadesini nasıl buluyor? Örnekleyelim:

1979 sayılarına göre, içinde bulunduğumuz yıl, Doğu ekonomileri için bir dönüm noktası oldu. Ortalama büyüme hızı, İkinci Dünya Savaşından bu yana en düşük seviyesine geldi. (yüzde 2 ile 2,5 arasında). Fransız Bilimsel Araştırmalar Milli Merkezi (CNRS) iktisatçılarından Pierre Kende, bu durumu şöyle değerlendiriyor. "Bu sayı, Doğu ülkelerindeki hesap yöntemlerine göre sıfır büyüme hızı kadar bir şeydir".

Polonya Devlet ve Parti Başkanı, halkın yeterli besin maddelerini sağlayamadığı için rahat uyuyamıyormuş!

Doğu Alman Parti Başkanı Honecker, Merkez Komitesinin geçenlerde Doğu Berlin'de yaptığı toplantıda, açıkça şunu itiraf ediyor: "1979 yılı için öngörülen hedeflere tamamen ulaşılamamıştır"

Halkın günlük yaşantısından ilginç bir örnek. Sovyet Planlama Merkezi, halkın ihtiyaçlarına göre değil, elindeki hammaddeye göre gözlük ve gözlük camı ürettiği için, Moskova'da gözleri bozuk olanlar kendilerini Gosplan'ın çalışmalarına göre ayarlıyorlar! (Le Monde, 15 Aralık 1979, "Müşteriler Satışa Sunulan Gözlüklere Göre Kendilerini Ayarlıyorlar" başlıklı yazı)

NEDEN BUNALIM?

Gelelim bunalımın nedenlerine.

Ekonomik bunalımın nedenlerini sıralamadan önce, Rusya'daki ekonomik bunalımın nedenleri ile Doğu Avrupa ülkelerindeki bunalımın nedenleri arasında belli başlı farklar olduğunu belirtmek gerekir. Öte yandan, çeşitli Doğu Avrupa ülkelerinde de, gerek Moskova gerekse Batı Avrupa ile ilişkileri, sosyo-ekonomik durumlarını ve doğal zenginliklerinin farklılığı dolayısıyla bunalımın çeşitli ve farklı nedenleri olduğunu kaydetmeliyiz.

ABD'DEN 25 MİLYON TON TAHIL ALMAYA HAZIRLANAN RUSYA

Dünya kapitalist sistemindeki ekonomik bunalımın Sovyetler Birliği'nde de kendisini göstermesi esas olarak iki nedene dayanıyor: Silahlanma masrafları ve geri-hatalı tarım politikası.

Kremlin'in "yumuşama, savunma, birlik, kardeşlik ve barış" sözcükleri ile gizlemeye çalıştığı Sovyet silahlanması konusunda son zamanlarda çok yazı yayınlandı. "Tereyağı yerine top" siyasetini sürdüren Brejnev, geliştirilmiş füzelerin imalatına (araştırma, üretim) milyonlarca ruble harcarken, Vietnam'dan Afganistan'a, Küba'dan Doğu Almanya'ya kadar giden birliklere ve burada bulunan üslere de para döküyor.

Varşova Paktının son zirvesinde Romen lideri Çavuşesku "Ekonominin güçlendirilmesi amacıyla savunma masraflarının kısılmasını talep ettiği" zaman, Sovyet basını buna karşı çıkmış ve "Romanyalı yoldaşların emperyalistlerin propagandalarına kapılarak laf ebeliği yaptıklarını" ileri sürmüştü. Varlığını, yani saldırganlığını askeri aygıtına dayandıran Kremlin'in. ekonomik bunalımı hafifletmesi amacıyla "savunma" giderlerinden bir kısıntı yapabilme ihtimali ortadan kalkmıştır.

Birbiri ardına tarım politikası sorumlularını görevden el çektiren Brejnev, Sovyetler Birliği'nin tarımsal yetersizliğine gerekçe olarak sık sık doğal koşulları suçluyor. "Yağmur yağmadı, mahsül kalkmadı" nakaratı, 20. yüzyıl tarım uzmanlarının bir kulağından giriyor diğer kulağından çıkıyor.

Rusya bu yıl, 1978'e oranla 58 milyon ton az tahıl üretti. Üstelik nufus da arttı. Tek çare. ABD'den tahıl satın almak.

1965'lere kadar tarım, Sovyet Sanayisini besleyen bir kaynaktı. Ancak halkın artan taleplerinin yanı sıra, yıldırım hızıyla yükselen askeri masraflar artık, "yağmur yağmadığı" için tarım sektörü tarafından karşılanamaz oldu. Bu yıl 1978'e oranla 58 milyon ton daha az tahıl üretildi.

NÜFUS ARTMIYOR

Doğu Almanya dışındaki ülkelerin yöneticilerinin bir derdi de nüfus artışında görülen durgunluktur. Örneğin 1970'lerde Sovyetler Birliği'nde çalışan nüfus, yılda 2,2 milyon arttı. Kadınların üretkenliğini daha fazla artırmak artık olanaksız. Haftalık çalışma süresinin azaltılmasını talep etmek ise açıktan açığa "Sovyet Sosyalist rejimine karşı işlenmiş suç" olarak değerlendiriliyor.

Nüfusun artmayışındaki önemli etkenlerin başında kuşkusuz düşük hayat seviyesi ve devlet tarafından teşvik edilen içki düşkünlüğü de var.

YATIRIMLARDA DURGUNLUK

Sovyetler Birliği ve diğer Avrupa ülkeleri teknoloji alanında ABD, Batı Avrupa ve Japonya'ya kıyasla oldukça geri sayılabilecek bir düzeyde. Bu yüzden büyük yatırımlar esas olarak "Kapitalist dünya" ile yapılan anlaşmalar sonucunda gerçekleştirilebiliyor. Ancak Varşova Paktı ülkeleri ile Batı dünyası arasındaki ticari ve mali ilişkilere baktığımızda, Doğunun aleyhine 10 milyar dolarlık bir ticaret açığı görüyoruz. Batılı firmalar 1971 yılında Doğu ülkelerine 7,3 milyar dolarlık bir ihracat yaparken, bu miktar 1978 yılında 29,5 milyar dolara yükseliyor.

NE YAPACAKLAR?

Sovyet ve Doğu Bloku yöneticileri bu buhran karşısında nasıl önlemler düşünüyorlar? Aslında resmi açıklamalarda "Daha fedakar çalışma, vatana daha çok hizmet" gibi parlak sözlerden başka bir şey yok. Çok güç duruma girince de bir Polonya gazetesinin yaptığı gibi OPEC'i ve hammaddelerine sahip çıkan Üçüncü Dünya ülkelerini suçlamak gibi bir yöntem de gündeme geliyor.

Ekonomik buhran, bugün Doğu ülkelerinde daha yeni yeni somutlaşıyor. Ama, Brüksel'deki "Doğu-Batı İlişkileri Kurumu" yayınları yöneticisi Çekoslovakyalı Jan Zubeck şöyle konuşuyor: "Kamu ve sosyal hizmetler bütçelerinde şimdiden bazı kısıtlamalar yapılıyor. Bu hizmetlerin bedava ya da çok az ücretle gerçekleştirilmesi her geçen gün lafta kalıyor. 2 yıl içinde Doğuda işsizlik sorununun bütün boyutları ile ortaya çıkacaktır".